Cofinanțat de Uniunea Europeană

Programul Regiunea Centru 2021-2027

Programul Regiunea Centru

PRIORITATEA 1:

O REGIUNE COMPETITIVĂ PRIN INOVARE ȘI ÎNTREPRINDERI DINAMICE PENTRU O ECONOMIE INTELIGENTĂ

OS 1.1 Dezvoltarea și sporirea capacităţilor de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
OS 1.4 Dezvoltarea competenţelor pentru specializare inteligentă, tranziţie industrială și antreprenoriat
Acțiunea 1.3: Întreprinderi inovative pentru o regiune inovativă
Intervenția 1.3.1 Trecerea de la idee la piață - sprijin pentru IMM

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru
Autoritate de Management Programul Regiunea Centru
www.adrcentru.ro I E-mail: office@adrcentru.ro
Tel.: 0258-818616, Fax: 0258 – 818613, Str. Decebal, 11, 510093, Alba Iulia

Cuprins

1. PREAMBUL, ABREVIERI ȘI GLOSAR 5
1.1. Preambul 5
1.2. Abrevieri 5
1.3. Glosar 6
2. ELEMENTE DE CONTEXT 11
2.1. Informații generale Program 11
2.2. Prioritatea/Fond/Obiectiv de politică/Obiectiv specific 11
2.3. Reglementări europene și naționale, cadrul strategic, documente programatice aplicabile 14
3. ASPECTE SPECIFICE APELULUI DE PROIECTE 15
3.1. Tipul de apel 15
3.2. Forma de sprijin (granturi; instrumentele financiare; premii) 15
3.3. Bugetul alocat apelului de proiecte 15
3.4. Rata de cofinanțare 15
3.5. Zona/zonele geografică(e) vizată(e) de apelul de proiecte 17
3.6. Acțiuni sprijinite în cadrul apelului 17
3.7. Grup țintă vizat de apelul de proiecte 22
3.8. Indicatori 22
3.9. Rezultatele așteptate 25
3.10. Operațiune de importanță strategică 26
3.11. Investiții teritoriale integrate 26
3.12. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității 26
3.13. Reguli privind ajutorul de stat 26
3.14. Reguli privind instrumentele financiare 33
3.15. Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale 33
3.16. Principii orizontale 33
3.17. Aspecte de mediu (inclusiv aplicarea Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului). Aplicarea principiului DNSH. Imunizarea la schimbările climatice 34
3.18. Caracterul durabil al proiectului 34
3.19. Acțiuni menite să garanteze egalitatea de șanse, de gen, incluziunea și nediscriminarea 35
3.20. Teme secundare 36

3.21.Informarea și vizibilitatea sprijinului din fonduri 36
4. INFORMAȚII ADMINISTRATIVE DESPRE APELUL DE PROIECTE 39
4.1. Data deschiderii apelului de proiecte 39
4.2. Perioada de pregătire a proiectelor 39
4.3. Perioada de depunere a proiectelor 39
4.4. Modalitatea de depunere a proiectelor 39
5. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE 40
5.1. Eligibilitatea solicitanților și partenerilor 40
5.2. Eligibilitatea activităților 50
5.3. Eligibilitatea cheltuielilor 56
5.4. Valoarea minimă și maximă eligibilă/nerambursabilă a unui proiect 68
5.5. Cuantumul cofinanțării acordate 68
5.6. Durata proiectului 69
5.7. Alte cerințe de eligibilitate a proiectului 70
6. INDICATORI DE ETAPĂ 76
7. COMPLETAREA ȘI DEPUNEREA CERERILOR DE FINANȚARE 77
7.1. Completarea formularului cererii 77
7.2. Limba utilizată în completarea cererii de finanțare 77
7.3. Metodologia de justificare și detaliere a bugetului cererii de finanțare 77
7.4. Anexe și documente obligatorii la depunerea cererii 78
7.5. Aspecte administrative privind depunerea cererii de finanțare 84
7.6. Anexele și documente obligatorii la momentul contractării 85
7.7. Renunțarea la cererea de finanțare 89
8. PROCESUL DE EVALUARE, SELECȚIE ȘI CONTRACTARE A PROIECTELOR 89
8.1. Principalele etape ale procesului de evaluare, selecție și contractare 89
8.2. Conformitate administrativă – DECLARAȚIA UNICĂ 90
8.3. Etapa de evaluare preliminară – dacă este cazul (specific pentru intervențiile FSE+) 90
8.4. Evaluarea tehnică și financiară. Criterii de evaluare tehnică și financiară 91
8.5. Aplicarea pragului de calitate 94
8.6. Aplicarea pragului de excelență 94
8.7. Notificarea rezultatului evaluării tehnice și financiare. 94
8.8. Contestații 95
8.9. Contractarea proiectelor 96
9. ASPECTE PRIVIND CONFLICTUL DE INTERESE 100
10. ASPECTE PRIVIND PRELUCRAREA DATELOR CU CARACTER PERSONAL 101

11. ASPECTE PRIVIND MONITORIZAREA TEHNICĂ ȘI RAPOARTELE DE PROGRES 102
11.1.Rapoartele de progres 102
11.2.Vizitele de monitorizare 102
11.3.Mecanismul specific indicatorilor de etapă. Planul de monitorizare 103
12. ASPECTE PRIVIND MANAGEMENTUL FINANCIAR 108
12.1.Mecanismul cererilor de prefinanțare 108
12.2.Mecanismul cererilor de plată 108
12.3.Mecanismul cererilor de rambursare 109
12.4.Graficul cererilor de prefinanțare/plată/rambursare 109
12.5.Vizitele la fața locului 109
13. MODIFICAREA GHIDULUI SOLICITANTULUI 111
13.1.Aspectele care pot face obiectul modificărilor prevederilor ghidului solicitantului 111
13.2.Condiții privind aplicarea modificărilor pentru cererile de finanțare aflate în procesul de selecție (condiții tranzitorii) 111
14. ANEXE 112

1. PREAMBUL, ABREVIERI ȘI GLOSAR

1.1. Preambul

Acest document reprezintă un îndrumar pentru pregătirea proiectelor și completarea corectă a cererilor de finanțare de către potențialii solicitanți ai **Priorității 1. O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă / Acțiunea 3: Întreprinderi inovative pentru o regiune inovativă/ Intervenției 1.3.1 Trecerea de la idee la piață - sprijin pentru IMM** din cadrul Programului Regiunea (PR) Centru aferent perioadei de programare 2021-2027. Toate aspectele cuprinse în acest Ghid sunt obligatorii și pot fi interpretate în mod exclusiv de către Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru, în calitate de Autoritate de Management responsabilă de gestionarea și implementarea programului, **cu respectarea legislației în vigoare și folosind metoda de interpretare sistematică.**

Vă recomandăm ca, înainte de a începe completarea cererii de finanțare, să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile din prezentul document și să vă asigurați că ați înțeles toate aspectele legate de specificul intervențiilor Priorității **1. O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă / Acțiunii 3: Întreprinderi inovative pentru o regiune inovativă/ Intervenției 1.3.1 Trecerea de la idee la piață - sprijin pentru IMM** din cadrul Programului Regiunea (PR) Centru aferent perioadei de programare 2021-2027.

Vă recomandăm ca, până la data limită de depunere a cererilor de finanțare, să consultați periodic pagina de internet www.regiocentru.ro, pentru a urmări eventualele modificări ale condițiilor, precum și alte comunicări/clarificări pentru accesarea fondurilor în cadrul PR Centru aferent perioadei de programare 2021-2027.

Totodată, la sediul Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru funcționează un birou de informare, unde solicitanții pot fi asistați, în mod gratuit, în clarificarea unor aspecte legate de completarea și pregătirea cererii de finanțare. În acest sens, solicitanții de finanțare pot formula solicitări de clarificări în ceea ce privește datele/informațiile cuprinse în prezentul ghid, inclusiv anexele acestuia, începând cu data deschiderii apelului, prin email, la adresa helpdesk@adrcentru.ro. Termenul de răspuns este de 10 zile lucrătoare de la data transmiterii solicitării.

Întrebările frecvente și răspunsurile la acestea vor fi publicate periodic pe pagina web a programului https://www.regiocentru.ro/faq/

1.2. Abrevieri

A – Acțiune (ca parte a unei Priorități)
AA – Autoritatea de Audit
ACP – Autoritatea de Certificare și Plată
ADR C – Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru
AM PR C – Autoritatea de Management pentru Programul Regiunea Centru
BS – Buget de stat
CAEN – Clasificarea activităților din economia națională

CD - Cercetare-dezvoltare;
CDI - Cercetare, dezvoltare și inovare;
CE – Comisia Europeană
DNSH – Do No Significant Harm („A nu prejudicia în mod semnificativ")
EPO – European Patent Office (Oficiul European de Patente)
ETF – Evaluare tehnică și financiară
EUR – Euro
FEDR – Fondul European de Dezvoltare Regională
FS- Fonduri Structurale
IMM – întreprinderi mici și mijlocii, microîntreprinderi
INS - Institutul Național pentru Statistică
JOUE – Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
MIPE – Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MFP – Ministerul Finanțelor Publice
NUTS- Nomenclatorul Unităților Statistice Teritoriale
ONRC – Oficiul Național al Registrului Comerțului
OS – Obiectiv specific
OP- Obiectiv de Politică
OUG- Ordonanță de Urgență a Guvernului
OSIM - Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci;
PNCDI IV – Planul National de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027;
PRC- Programul Regiunea Centru 2021-2027
RDC – Regulamentul UE 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize;
RIS3 Centru– Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru
RPC- Registrul Potențialilor Contractori
TFUE – Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene
TRL - Nivel de maturitate tehnologică (Technology Readiness Level), TRL 1.....TRL 9, (de la idee la implementare comercială completă);
UE – Uniunea Europeană

1.3. Glosar

Pentru consultarea definițiilor la nivel de program se va accesa lista disponibilă la următorul link https://www.regiocentru.ro/documente-utile/.

Aceeași activitate sau o activitate similară înseamnă o activitate care face parte din aceeași clasă (cod numeric de patru cifre) a Nomenclatorului statistic al activităților economice NACE a doua revizuire așa cum e prevăzut în Regulamentul (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 decembrie 2006 de stabilire a Nomenclatorului statistic al activităților economice;

Activitate economică reprezintă orice activitate care constă în furnizarea de bunuri, servicii și lucrări pe o piață;

Active corporale - active precum clădiri și instalații, utilaje și echipamente;
Active necorporale - active care nu au o concretizare fizică sau financiară, precum brevete, licențe, know-how sau alte drepturi de proprietate intelectuală;
Ajutor de stat - avantaj economic acordat din surse sau resurse de stat ori gestionate de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acesta afectează schimburile comerciale dintre statele membre;
Ajutor de minimis - ajutor acordat unei întreprinderi unice, limitat conform normelor Uniunii Europene la un nivel care nu distorsionează concurența și/sau comerțul cu statele membre, într-o perioadă de trei ani;
Ajutor de stat specific pentru proiecte de cercetare-dezvoltare - sprijin primit prin finanțarea activităților din cadrul unui proiect care se încadrează în una sau mai multe din categoriile: cercetare industrială, dezvoltare experimentală, studii de fezabilitate.
Arii de specializare inteligentă – arii tematice trans-sectoriale identificate prin Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru 2021-2027, disponibilă la http://www.adrcentru.ro/dez-reg/ssi-centru-consolidata/: Economie locală, Tehnologii medicale, Medicină preventivă și recuperatorie, Modernizare industrială, Energie în mediul construit
Beneficiar - IMM care solicită și care primește ajutor în cadrul prezentului apel, în baza unui contract de finanțare încheiat cu AMPR Centru 2021-2027, din cadrul ADR Centru;
Categoria microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii („IMM-uri") în cadrul IMM, întreprinderile mjlocii sunt definite ca întreprinderi care au mai puţin de 250 de angajaţi și a căror cifră de afaceri anuală nu depășește 50 de milioane EUR și/sau al căror bilanţ anual total nu depășește 43 de milioane EUR. (2) În cadrul categoriei IMM-urilor, o întreprindere mică este definită ca fiind o întreprindere care are mai puţin de 50 de angajaţi și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei bilanţ anual total nu depășește 10 milioane EUR. (3) În cadrul categoriei IMM-urilor, o microîntreprindere este definită ca fiind o întreprindere care are mai puţin de 10 angajaţi și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei bilanţ anual total nu depășește 2 milioane EUR;
Cercetare aplicată - cercetare industrială, dezvoltare experimentală sau orice combinație a Acestora, conform „Comunicării Comisiei Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare" (2022/C 414/01)
Cercetare fundamentală - activitatea experimentală sau teoretică întreprinsă, în principal, pentru a dobândi cunoștințe noi despre bazele fenomenelor și faptelor observabile, fără a fi avută în vedere nicio aplicare sau utilizare comercială directă;
Cercetare industrială – cercetare sau investigație critică planificată în scopul dobândirii de cunoștințe și competențe noi pentru elaborarea unor noi produse, procese sau servicii ori pentru realizarea unei îmbunătățiri semnificative a produselor, proceselor sau serviciilor existente, inclusiv a produselor, proceselor sau serviciilor digitale, în orice domeniu, tehnologie, industrie sau sector (inclusiv, dar fără a se limita la acestea, industrii și tehnologii digitale, cum ar fi supercalculul, tehnologiile cuantice, tehnologiile blockchain, inteligență artificială, securitatea cibernetică, volumele mari de date și tehnologiile de tip cloud); cercetarea industrială cuprinde crearea de părți componente pentru sisteme complexe și poate include construcția de prototipuri în laborator sau într-un mediu cu interfețe simulate ale sistemelor existente, precum și de linii pilot, atunci când acest lucru este necesar pentru cercetarea industrială și, în special, pentru validarea tehnologiilor generice.

Colaborare efectivă - colaborarea dintre cel puțin două părți independente în vederea schimbului de cunoștințe sau de tehnologii ori în vederea atingerii unui obiectiv comun, bazată pe diviziunea muncii, în cadrul căreia părțile definesc în comun domeniul de aplicare al proiectului de colaborare, contribuie la implementarea acestuia și împart atât riscurile, cât și rezultatele acestuia. Una sau mai multe părți pot suporta costurile integrale ale proiectului și astfel celelalte părți nu mai suportă riscurile financiare asociate acestuia. Cercetarea contractuală și prestarea de servicii de cercetare nu sunt considerate drept forme de colaborare;

Concurență deplină - o situație în care condițiile tranzacției dintre părțile contractante nu diferă de cele care s-ar aplica între întreprinderi independente și nu conțin niciun element de coluziune. Se consideră că orice tranzacție rezultată în urma unei proceduri de atribuire deschise, transparente și nediscriminatorii respectă principiul concurenței depline;

Costuri cu personalul - costul cercetătorilor, al tehnicienilor și al altor membri ai personalului de sprijin în măsura în care sunt angajați în proiectul sau activitatea respectivă;

Data acordării ajutorului - data la care dreptul legal de a primi ajutorul este conferit beneficiarului în conformitate cu regimul juridic național aplicabil, respectiv data semnării contractului de finanțare, indiferent de data la care ajutorul se plătește întreprinderii respective;

Data plății ajutorului - data la care beneficiarul intră efectiv în posesia ajutorului;

Demararea investiției - începerea lucrărilor de construcții în cadrul investiției sau primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, oricare dintre acestea survine mai întâi; cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, precum obținerea permiselor și realizarea studiilor preliminare de fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor;

Dezvoltare experimentală - dobândirea, combinarea, modelarea și utilizarea unor cunoștințe și competențe existente de ordin științific, tehnologic, de afaceri și alte cunoștințe și competențe relevante, cu scopul de a dezvolta produse, procese sau servicii noi sau îmbunătățite. Aceasta poate include, de exemplu, și activități care vizează definirea, planificarea și documentarea conceptuală a noilor produse, procese sau servicii. Dezvoltarea experimentală poate include crearea de prototipuri, demonstrarea, crearea de proiecte pilot, testarea și validarea unor produse, procese sau servicii noi sau îmbunătățite în medii reprezentative pentru condițiile de funcționare reale, obiectivul principal fiind acela de a aduce noi îmbunătățiri tehnice produselor, proceselor sau serviciilor care nu sunt definitivate în mod substanțial. Aceasta poate include dezvoltarea unui prototip sau pilot utilizabil comercial care este în mod obligatoriu produsul comercial final și a cărui producție este prea costisitoare pentru ca acesta să fie utilizat exclusiv în scopuri demonstrative și de validare. Dezvoltarea experimentală nu include modificările de rutină sau periodice aduse produselor, liniilor de producție, proceselor de fabricație, serviciilor existente și altor operațiuni în curs, chiar dacă modificările respective pot reprezenta ameliorări;

Detașare - angajarea temporară de personal de către un beneficiar, personalul având dreptul de a reveni la angajatorul anterior;

Începerea lucrărilor sau începerea proiectului - fie începerea activităților de C&D&I, fie primul acord dintre beneficiar și contractanți privind desfășurarea proiectului, în funcție de evenimentul care survine mai întâi. Lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor și efectuarea studiilor de fezabilitate, nu sunt considerate începerea lucrărilor. Obținerea raportului de maturitate tehnologică inițial nu este considerat începerea lucrărilor;

Infrastructură de cercetare - instalații, resurse și servicii conexe utilizate de comunitatea științifică pentru a desfășura activități de cercetare în domeniile sale respective și cuprinde principalele echipamente sau seturi de instrumente științifice, resurse de cunoștințe precum colecții, arhive sau informații științifice structurate, infrastructurile generice bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor cum ar fi rețelele, materialul informatic, programele de software și instrumentele de comunicare, precum și orice alte mijloace necesare pentru desfășurarea activităților de cercetare.

Inovare de proces - punerea în aplicare a unei metode de producție sau de livrare noi sau îmbunătățite semnificativ (inclusiv modificări semnificative ale tehnicilor, echipamentelor sau software-ului), excepție făcând schimbările sau îmbunătățirile minore, creșterea capacităților de producție sau de prestare de servicii prin adăugarea de sisteme de fabricație sau logistice care sunt foarte asemănătoare cu cele utilizate deja, încetarea utilizării unui proces, simpla înlocuire sau majorare a capitalului, schimbări rezultate numai din modificarea prețurilor factorilor, personalizarea producției, localizarea, schimbările regulate, sezoniere și alte schimbări ciclice și comercializarea de produse noi sau îmbunătățite semnificativ;

Inovarea de produs - introducerea în circuitul economic a unui produs sau serviciu care este nou ori îmbunătăţit substanţial în privinţa caracteristicilor şi utilizărilor sale. Îmbunătăţirile substanţiale pot fi ale specificaţiilor tehnice, ale componentelor sau materialelor, ale programelor de calculator încorporate, ale utilizării sau ale altor caracteristici funcţionale;

Proiect de C&D” - o operațiune care include activități care acoperă în același timp una sau mai multe categorii de cercetare și dezvoltare definite în prezentul cadru și care este destinată să îndeplinească o sarcină indivizibilă de natură economică, științifică și tehnică exactă, cu obiective predefinite în mod clar. Un proiect de C&D poate fi alcătuit din mai multe pachete de lucru, activități sau servicii și include obiective clare, activitățile care urmează să fie desfășurate în vederea realizării obiectivelor respective (inclusiv costurile pe care le presupun acestea) și prestații concrete pentru a identifica rezultatele activităților respective și a le compara cu obiectivele relevante. Atunci când două sau mai multe proiecte de C&D nu sunt separabile în mod clar unele de altele și, în special, în cazul în care nu prezintă probabilități independente de succes tehnologic, acestea sunt considerate un singur proiect;

Proprietate exclusivă - organizația de cercetare, infrastructura de cercetare sau achizitorul public beneficiază de toate avantajele economice aferente drepturilor de proprietate intelectuală prin rezervarea dreptului de a le utiliza fără restricții, în special dreptul de proprietate și dreptul de a acorda licențe. Acest lucru poate fi valabil, de asemenea, atunci când organizația de cercetare sau infrastructura de cercetare (respectiv, achizitorul public) decide să încheie alte contracte cu privire la drepturile respective, inclusiv acordarea licenței unui partener cu care este în relație de colaborare (respectiv, unor întreprinderi);

Servicii de consultanță în domeniul inovării - serviciile de consultanță, de asistență și de formare profesională în ceea ce privește transferul de cunoștințe, achiziția, protecția și valorificarea activelor necorporale, utilizarea standardelor și reglementărilor care le conțin, precum și servicii de consultanță, asistență sau formare profesională în ceea ce privește introducerea sau utilizarea de tehnologii și soluții inovatoare (inclusiv tehnologii și soluții digitale);

Servicii de asistență în domeniul inovării - furnizarea de spații de birouri, bănci de date, servicii de cloud și de stocare a datelor, biblioteci, studii de piață, laboratoare, etichetare a calității, testare, experimentare și certificare sau alte servicii conexe, inclusiv serviciile furnizate de

organizații de cercetare și de diseminare a cunoștințelor, infrastructuri de cercetare, infrastructuri de testare și experimentare sau clustere de inovare, în scopul dezvoltării de produse, procese sau servicii mai eficace sau avansate din punct de vedere tehnologic, inclusiv punerea în aplicare a unor tehnologii și soluții inovatoare (inclusiv tehnologii și soluții digitale);

Studiu de fezabilitate - evaluarea și analiza potențialului unui proiect care urmărește să vină în sprijinul procesului decizional prin faptul că evidențiază în mod obiectiv și rațional punctele forte și punctele slabe ale acestuia, oportunitățile și amenințările și prin faptul că identifică resursele necesare pentru punerea sa în practică și, în ultimă instanță, perspectivele de succes ale acestuia; în înțelesul prezentului Ghid, acestea reprezintă studii de fezabilitate premergătoare activităților de cercetare-dezvoltare (a nu se confunda cu studiile de fezabilitate care pot fi solicitate ca anexe la cererile de finanțare, în special în cazul investițiilor publice în infrastructură, și care stau la baza proiectelor tehnice, fiind întocmite conform HG 907 / 2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor / proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice);

Solicitant - IMM care depune o cerere de finanțare. Solicitanții ale căror cereri de finanțare sunt selectate pentru finanțare dobândesc calitatea de beneficiari;

Transfer de cunoștințe - orice proces care are scopul de a obține, de a colecta și de a face schimb de cunoștințe explicite și implicite, inclusiv de abilități și de competențe, în cadrul unor activități economice și neeconomice, cum ar fi colaborări în materie de cercetare, servicii de consultanță, acordare de licențe, creare de produse derivate, publicare și mobilitate a cercetătorilor și a altor categorii de personal implicate în activitățile respective. Pe lângă cunoștințele științifice și tehnologice, transferul de cunoștințe include, de asemenea, alte tipuri de cunoștințe, precum cele referitoare la utilizarea standardelor și a reglementărilor din care fac parte acestea, cunoștințele privind condițiile mediilor de operare din viața reală și metodele de inovare organizațională, precum și gestionarea cunoștințelor legate de identificarea, dobândirea, protejarea, apărarea și exploatarea activelor necorporale;

2. ELEMENTE DE CONTEXT

2.1. Informații generale Program

Programul Regiunea Centru (PR Centru) își propune continuarea viziunii strategice privind dezvoltarea regiunii, completând direcțiile, acțiunile și prioritățile din PDR 2014-2020 implementate prin POR 2014-2020 și alte programe naționale.

Viziunea strategică a PR Centru 2021-2027, în concordanță cu viziunea strategică din PDR Centru 2021-2027 şi Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru, este ca Regiunea Centru să devină o regiune mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să fie o prioritate.

Informații suplimentare privind PR Centru pot fi consultate accesând http://regio-adrcentru.ro/programare-2021-2027/.

2.2. Prioritatea/Fond/Obiectiv de politică/Obiectiv specific

OP. 1	***O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale***

Una din nevoile majore ale IMM-urilor din Regiunea Centru este creșterea gradului de modernizare și extinderea inovării. Deși există interes real pentru inovarea și modernizarea proceselor de producție, precum și a produselor și serviciilor oferite, capacitățile financiare și organizatorice ale acestor companii sunt insuficiente pentru a le asigura accesul dorit la cele mai performante tehnologii.

Valoarea foarte scăzută a cheltuielilor de inovare a IMM în Regiunea Centru arată necesitatea de susținere a investițiilor în IMM, iar în lipsa susținerii măsurilor de difuzarea inovării în companii va fi mult încetinită. IMM sunt defavorizate față de companiile mari în accesul la resurse pentru modernizare tehnologică și adoptarea de tehnologii avansate. Fără o susținere publică, nivelul de competitivitate al IMM regionale va fi erodat rapid prin adâncirea diferențelor tehnologice, ceea ce va afecta fundamental gradul de dezvoltare a regiunii.

De asemenea, în ce privește IMM, Raportul de țară din 2020 privind România identifică creșterea rapidă a costului cu forța de muncă drept o amenințare la adresa competitivității, la care se adaugă și lipsa îmbunătățirilor în ceea ce privește abilitățile forței de muncă, criza de talente și personal calificat afectând, în primul rând, IMM-urile. Conform Raportului de țară, firmele autohtone sunt, în medie, mai mici, mai puțin productive şi mai puțin inovative decât companiile mari, în majoritate cu capital străin. Firmele mici tind să investească mai puțin în noi tehnologii, chiar și în sectoarele knowledge intensive, utilizarea roboților, spre exemplu, fiind de 5 ori mai scăzută decât în firmele mari.

Având în vedere orientarea industrială a Regiunii Centru, precum și faptul că aproape 90% din companiile din regiune sunt IMM-uri, creșterea competitivității acestui segment economic este

esențială. Nevoile IMM-urilor țin, mai ales, de accesul la resurse pentru investiții, ele fiind într-o poziție de inferioritate față de întreprinderile mari. Din 2010 până în 2019, productivitatea muncii din Regiunea Centru a crescut de la 28,67% la 42,08% din media UE (date EUROSTAT, PIB/total angajați), dar încă diferența față de media UE este semnificativă, ceea ce justifică impulsionarea creșterii competitivității pentru IMM-uri.

În special în sectorul industrial, dar nu numai, adoptarea noilor tehnologii este, pentru IMM, răspunsul optim la tensionarea pieței muncii din Regiune și singurul instrument cu care pot contracara absorbția forței de muncă din piață de către companiile mari, cu care nu pot concura în termeni de salarizare la aceeași intensitate a utilizării forței de muncă pe unitatea de produs. Prin orientarea acestui interes spre cele mai noi tehnologii efectul în economia regională se va maximiza. Susținerea competitivității IMM-urilor prin investiții, va contribui la avansarea în lanțurile valorice, alimentând și procesul de inovare în condițiile în care, conform RIS3 Centru, achiziția de tehnologie este un important driver al achiziției de cunoaștere.

OS 1.1	***Dezvoltarea și sporirea capacităţilor de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate***

Acțiunile OS 1.1, incluse în PR Centru, vizează consolidarea capacității regionale de CDI și dezvoltarea conexiunilor între mediul de CD, afaceri și societate, pentru a crea produse, procese, practici, metode sau servicii noi sau îmbunătățite, în concordanță cu RIS3. Sprjinul prin program este orientat spre activități de CDI care pornesc, cel puțin, de la un nivel de pregătire tehnologică TRL 3. Activitățile de CDI sunt orientate spre procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de CD și universități. Acestea vor pune accent pe economia cu emisii reduse de CO2, pe reziliență și pe adaptarea la schimbările climatice, precum și pe economia circulară. Sunt sprijinite prin grant-uri IMM-urile, firmele mici cu capitalizare medie și parteneriatele dintre IMM-uri și alte tipuri de întreprinderi.

OS 1.4	***Dezvoltarea competenţelor pentru specializare inteligentă, tranziţie industrială și antreprenoriat***

Acest obiectiv specific se regăsește în Prioritatea 1 O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă, prin intervenții complementare cu alte apeluri și investiții ale Programului Regiunea Centru și are rolul de a genera valoare adăugată pentru proiectele finanțate prin OS 1. Dezvoltarea și creșterea capacităţilor de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.

Complementaritatea este prevăzută să valorifice, în primul rând, investiția în active ca vector de catalizare a achiziției de cunoaștere, accentuând componenta soft a transferului de cunoaștere care se realizează odată cu transferul de tehnologie/dezvoltarea de tehnologie.

Alături de activitățile de cercetare industrială, dezvoltare experimentală necesare transferului în piață a unui rezultat al cercetării, solicitanții au posibilitatea de a prevedea în proiect activități de instruire specifică, inclusiv up-skilling și re-skilling, pentru angajații implicați direct în proiectele finanțate, în vederea achiziționării de competențe și abilități tehnice, de

management, antreprenoriale, protecția mediului, altele; activități de susținere a accesului la instruire în vederea creșterii capacității echipelor implicate din entitățile de cercetare și inovare de a valorifica pentru piață stocul de cunoaștere existent și generat; achiziția de competențe prin instruire în vederea creșterii capacității entităților de transfer tehnologic de a furniza servicii specializate pentru companii.

Prioritatea 1	***O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă***

Prioritatea 1 se implementează în cadrul Obiectivului de Politica 1 al UE, O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale ce își propune valorificarea potențialului inovativ existent în domeniile RIS3, prin sprijinirea structurilor de CDI și TT care să permită inovarea și transferul de tehnologie către firme, susținerea întregului ciclu de inovare la nivel de întreprindere și modernizarea industrială la nivelul IMM-urilor coroborat cu susținerea structurilor de sprijinire a afacerilor. FEDR oferă sprijin pentru investiții productive în IMM-uri, în sensul de investiții în active fixe corporale și necorporale pentru producerea de bunuri și servicii, contribuind, astfel, la creșterea brută de capital și la crearea și menținerea locurilor de muncă.

Acțiunea 1.3	***Acțiunea 3: Întreprinderi inovative pentru o regiune inovativă***

Intervenția 1.3.1.	***Trecerea de la idee la piață – sprijin pentru IMM-uri***

Această intervenție se adresează direct activităților de inovare realizate în IMM-uri și corespunde provocărilor identificate în strategia programului, respectiv nivelul scăzut al inovării în companii, reducerea masivă a cheltuielilor cu inovarea, precum și a barierelor în difuzarea inovării identificate în RIS3 Centru. Intervenția urmărește dezvoltarea, în cadrul IMM-urilor, a unor produse şi/sau procese sau tehnologii noi sau substanţial îmbunătăţite, în scopul producţiei şi comercializării acestora, bazate pe un rezultat al cercetării.

Acțiunile susținute acoperă acces la finanțare pentru: activități de cercetare industrială, dezvoltare experimentală, activități de inovare, investiții corporale și necorporale în directă legătură cu activitățile de CDI, acces la servicii de transfer tehnologic și de asistență pentru inovare, studii de fezabilitate, networking și costuri de investiții pentru implementarea inovării.

Obiectivul major al acestei intervenții este facilitarea valorificării comerciale și industriale a inovațiilor proprii de către companii. Intervenția se adresează în special start-up-urilor inovative, dar și IMM-urilor mature, care doresc să încerce să își dezvolte inovații care se traduc în produse inovative.

Intervenția susține **ciclul de inovare**[1] **în IMM-uri** prin facilitarea valorificării inițiativelor și transformarea lor în bunuri și servicii inovative gata de comercializare și utilizare.

[1] Fluxul de activitati realizat cu scopul de a transforma o idee într-un produs vandabil, nou sau îmbunătăţit, sau într-un proces operational în industrie sau în comerţ, sau într-o noua metodă socială. Ciclul de inovare include următoarele patru secvenţe/ procese: managementul ideilor, dezvoltarea proiectelor, protecţie şi exploatare, introducerea pe piaţă. Elementul de noutate este evidenţierea protecţiei şi valorificării rezultatelor din inovare ca procese distincte. O astfel de abordare presupune concentrarea pe întreg lanţul de activităţi, de la găsirea de idei noi până la transformarea lor în produse şi servicii care răspund unor nevoi reale. Materializarea procesului de inovare în cadrul organizaţiilor este extrem de diversă, în raport cu formele şi obiectivele inovării.

2.3. Reglementări europene și naționale, cadrul strategic, documente programatice aplicabile

Prezentul ghid a fost întocmit în conformitate cu legislația națională și comunitară aplicabilă, prevederile acestuia nefiind de natură să prejudicieze normele legale.

Lista orientativă a actelor normative naționale și comunitare aplicabile poate fi consultată la adresa https://www.regiocentru.ro/documente-utile/.

Acțiunile susținute prin prezentul apel de proiecte contribuie la implementarea următoarelor documente strategice:

- Strategia de specializare inteligentă a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027, disponibilă la http://www.adrcentru.ro/dez-reg/ssi-centru-consolidata/
- Strategia privind Tranziția Industrială în România, documentul de poziție fiind disponibil la https://www.poc.research.gov.ro/uploads/2021-2027/conditie-favorizanta/plan_tranz_industrială_rev2-iun-2021.pdf
- C(2022) 481 final - Orientările Comisiei privind ajutoarele de stat pentru climă, protecția mediului și energie.
- Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027, documentul fiind disponibil la https://www.mcid.gov.ro/wp-content/uploads/2022/12/strategia-na-ional-de-cercetare-inovare-i-specializare-inteligent-2022-2027.pdf.
- Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027 documentul fiind disponibil la https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/09/ANEXA-33.pdf.

Solicitantul/Beneficiarul are obligația de a asigura furnizarea către AM a următoarelor categorii de date privind utilizarea fondurilor: prenumele, numele și data nașterii beneficiarului real/beneficiarilor reali al/ai destinatarului fondurilor sau al contractantului, astfel cum este definit la art.3, alin.(6) din DIRECTIVA (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei.

3. ASPECTE SPECIFICE APELULUI DE PROIECTE

3.1. Tipul de apel

Apelul de proiecte este de tip competitiv, cu termen limită de depunere a cererilor de finanțare.

Astfel, proiectele pot fi depuse doar în perioada menționată în cadrul subsecțiunii 4.3 a prezentului document, în limita fondurilor disponibile acestui apel de proiecte.

Pot intra în etapa de contractare proiectele care se încadrează în alocarea financiară, care în urma evaluării tehnice și financiare au obținut un punctaj de minim **60 de puncte**, să nu fi fost notat cu 0 la criteriile menționate în grila ETF (conform instrucțiunilor de completare).

3.2. Forma de sprijin (granturi; instrumentele financiare; premii)

Prin prezentul apel de proiecte, sprijinul se va acorda sub formă de grant.

3.3. Bugetul alocat apelului de proiecte

Alocarea financiară corespunzătoare acestui apel este de **8.748.399,00 euro**, din care sprijin FEDR **7.436.139,00 euro** și **1.312.260,00 euro** finanțare de la bugetul de stat.

Cursul valutar la care se va calcula încadrarea în alocarea financiara a apelului de proiecte este cursul inforeuro valabil în luna lansării apelului de proiecte, respectiv luna **octombrie 2024, 1 euro = 4.9764 lei**. Contractarea proiectelor depuse în cadrul prezentului apel se realizează în limita fondurilor disponibile.

În cadrul prezentului apel de proiecte, există posibilitatea supracontractării conform OUG nr. 133/2021 – art. 15, alin. 1, lit. b) si art. 5, alin 2 al HG nr. 829/2022, în funcție de disponibilitatea fondurilor, pe baza instrucțiunilor emise de AM PR Centru.

3.4. Rata de cofinanțare

Solicitanții de finanțare vor respecta intensitatea maximă admisă conform ratelor de cofinanțare aplicabile cheltuielilor eligibile după cum urmează:

Detalii privind rata de cofinanțare, în funcție de tipul de ajutor aplicabil:

a) <u>Ajutoarele pentru proiecte de cercetare și dezvoltare</u>

Pentru proiectele depuse în cadrul prezentului apel, cuantumul cofinanțării solicitantului în limita intensității ajutoarelor pentru proiecte de cercetare și dezvoltare **<u>(art. 25 din Regulamentul (UE) 651/2014, cu modificările și completările ulterioare),</u>** stabilite în funcție de tipul de cercetare prevăzut în Regulamentul (UE) 651/2014, cu modificările și completările ulterioare, precum și de tipul solicitantului (încadrarea în categoria microîntreprinderilor, întreprinderilor mici sau mijlocii), este conform tabelului de mai jos:

	Contribuția proprie a solicitantului la valoarea eligibilă a proiectului

	Mijlocie	Mică/Micro
Cercetare industrială	25%	20%
Dezvoltare experimentală	50%	40%
Studii de fezabilitate (pentru activităţi de CD)	40%	30%

Finanțarea activității de cercetare-dezvoltare din ajutoare pentru proiecte de cercetare și dezvoltare se va realiza în 2 etape, în cascadă. Nu se va putea demara etapa 2 a proiectului decât ulterior îndeplinirii condițiilor aferente etapei 1. Pentru a demara etapa 2 de implementare, Beneficiarul are obligația de a demonstra nivelul de maturitate tehnologică (**minim TRL 6**) prin transmiterea, în 30 zile de la finalizarea etapei 1, a Raportului de maturitate tehnologică realizat de către o organizație de cercetare, inclusă în Registrul Potențialelor Contractori și acreditată, care deține, în portofoliu propriu, proiecte de CD din domeniul de specializare inteligentă selectat de solicitant.

Prin excepție de la prevederile menționate anterior, un proiect aflat la un nivel de maturitate tehnologică 6/7 poate fi depus direct în etapa 2. În vederea validării nivelului de maturitate tehnologică (6/7), se va anexa un **Raport de maturitate tehnologică** realizat de către o organizație de cercetare, inclusă în Registrul Potențialilor Contractori, care detine, în protofoliul propriu, proiecte de CD din domeniul de specializare inteligentă selectat de solicitant.

Se va anexa Decizia de atestare/acreditare a entității de cercetare-dezvoltare care emite raportul de maturitate tehnologică, respectiv raportul anual de activitate al organizației de CD. A se vedea cap 5.1.1. pct. 4.

b) <u>Ajutorul de minimis</u>

Pentru cheltuielile finanțate prin ajutorul de minimis, valoarea ajutorului de minimis acordată este de 150.000 euro, cu respectarea plafonului de minimis acordat unei întreprinderi unice pe o perioadă de 3 ani. În conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate per stat membru unei întreprinderi unice nu trebuie să depășească 300 000 EUR în nicio perioadă de 3 ani.

Contribuția programului (acoperită din FEDR și co-finanțarea națională acordată) este de 100% din valoarea eligibilă a cheltuielilor finanțabile prin ajutor de minimis.

Introducerea în producție și lansarea pe piață ("go to market") [2]a produsului și/sau procesului, tehnologiei, serviciului rezultat în urma cercetării, se va realiza de către Beneficiar, din surse proprii, până la finalul exercițiului financiar ulterior anului fiscal în care se finalizează implementarea proiectului şi va avea ca şi consecinţă recuperarea proporţională a finanţării acordate, în conformitate cu prevederile art. 25 alin (1) și (4) din OUG nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr, 21/1996, cu modificările și completările ulterioare.

[2] Lansarea pe piaţă se referă la un produs/servciu individual si este determinata de momentul când produsul/serviciul trece pentru prima oară din stadiul de fabricaţie la cel de distribuţie şi/sau de utilizare. In contextul ghidului se considera lansare pe piata a cel putin unui contract cu un tert si/sau dovada includerii produsului/serviciului in fluxul tehnologic al firmei

3.5. Zona/zonele geografică(e) vizată(e) de apelul de proiecte

Zona vizată de prezentul apel de proiecte trebuie să fie situată în Regiunea Centru, România (județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu), mediul urban sau rural.

3.6. Acțiuni sprijinite în cadrul apelului

Apelul sprijină proiectele care urmăresc dezvoltarea unor produse şi/sau procese sau tehnologii noi sau substanţial îmbunătăţite, în scopul producţiei şi comercializării acestora, **bazate pe cercetarea realizată în urma implementării proiectului**. Prin proiectul propus la finanțare se urmărește demararea activităților de cercetare-dezvoltare, susținerea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), pentru realizarea și dezvoltarea unor produse sau servicii inovatoare. Astfel, se urmărește finanțarea proiectelor cu grad ridicat de inovare care au potențialul de a fi valorificate în piață.

Intervenția este organizată în **2 etape**, cu intensitate graduală a finanțării, pe etape de evoluție și în funcție de realizarea obiectivelor. Etapele demarează la momentul semnării contractului de finanțare si au în vedere strict activitățile de CDI, urmărindu-se parcurgerea etapelor de maturitate tehnologică, de la **minim** TRL 3 (Demonstrarea conceptului privind funcționalitățile critice sau caracteristicile la nivel analitic sau experimental) și până la TRL 8 (Sisteme finalizate și calificate- Sistemul / procesul a fost actualizat și calificat prin testare și demonstrație- (demonstrație precomercială)), ultima etapă înainte de trecerea în producție de serie.

Etapa 1

Etapa 1 vizează proiectele în care se pornește de la studii și măsurători inițiale de laborator pentru a valida predicțiile analitice ale elementelor separate ale tehnologiei (minim nivel de maturitate tehnologică TRL 3- Demonstrarea conceptului privind funcționalitățile critice sau caracteristicile la nivel analitic sau experimental) și se concretizează cu o tehnologie demonstrată din punct de vedere al funcționalității, în mediul industrial (nivel de maturitate tehnologică TRL 6).

TRL 4 - Validarea componentelor și/sau a ansamblului în condiții de laborator: Testarea / validarea de laborator a componentei / procesului prototip alfa. Se efectuează proiectarea, dezvoltarea și testarea în laborator a componentelor tehnologice;
TRL 5 - Validarea componentelor și/sau a ansamblului în condiții relevante de funcționare (mediul industrial): Testarea în laborator a sistemelor integrate / semi-integrate. Validarea componentelor și / sau proceselor în mediul relevant;
TRL 6 - Demonstrarea functionalității modelului în condiții relevante de funcționare (mediul industrial): Demonstrația prototipului de sistem / proces într-un mediu operațional.

ATENTIE! In etapa 1, intervenția poate să sprijine și proiectele în care se pornește de la o tehnologie validată în condiții de laborator/relevante de funcționare (nivel de maturitate

tehnologică TRL 4/5) și se concretizează cu o tehnologie demonstrată din punct de vedere al funcționalității, în mediul industrial (nivel de maturitate tehnologică TRL 6).

Etapa 1 se concretizează cu o tehnologie demonstrată din punct de vedere al funcționalității, în mediul industrial (nivel de maturitate tehnologică TRL 6).

Pentru a demara etapa 2 de implementare, **solicitantul trebuie să demonstreze nivelul de maturitate tehnologică (TRL 6**). Se va anexa un **Raport de maturitate tehnologică** realizat de către o organizație de cercetare, inclusă în Registrul Potențialilor Contractori, care deține, în protofoliu propriu, proiecte de CD din domeniul de specializare inteligentă selectat de solicitant. Se va anexa Decizia de atestare/acreditare a entității de cercetare-dezvoltare care emite raportul de maturitate tehnologică, respectiv raportul anual de activitate al organizației de CD. De asemenea, se vor furniza livrabilele menționate la subcap. 3.9, aferente etapei 1.

Etapa 2

Etapa 2 vizează proiectele care au un nivel de maturitate technologică minim TRL 6 și se finalizează cu demonstrarea că sistemul real este complet realizat și certificat prin teste și demonstrații (TRL 8).

TRL 7 - Demonstrarea functionalității prototipului în condiții relevante de funcționare: Sistem pilot integrat demonstrat. Demonstrarea prototipului sistemului/procesului în mediu operațional (nivel pilot integrat).

TRL 8 - Sisteme finalizate și calificate: Sistem încorporat în design comercial. Sistemul / procesul a fost actualizat și calificat prin testare și demonstrație (demonstrație precomercială).

În cazul în care solicitantul deține un rezultat de cercetare aflat la un nivel de maturitate tehnologică superior (TRL 6/7), aceste depune un proiect intrând direct în etapa 2. De asemenea se vor anexa Raportul de maturitate tehnologică, Decizia de atestare/acreditare a entității de cercetare-dezvoltare care emite raportul de maturitate tehnologică, respectiv raportul anual de activitate al organizației de CD.

Perioada de realizare a activităților proiectului aferente etapei 1, este cuprinsă între maxim 12 și 18 luni de la semnarea contractului de finanțare, respectiv: maxim 12 luni, dacă proiectul nu prevede lucrări de construcții care se supun autorizării/ maxim 18 luni, dacă proiectul prevede lucrări de construcții care se supun autorizării. Perioada de realizare a activităților proiectului aferente etapei 2, este de 12 luni de la finalizarea etapei 1. Pentru proiectele care vizeaza direct etapa 2, perioada de realizare a activităților proiectului este de 12 luni de la semnarea contractului de finanțare.

Dacă, la finalul TRL5/TRL 6, se demonstrează că premisele și/sau testarea modelului conceptual inovativ nu pot/poate fi continuate/continuată, nefiind demonstrată funcționalitatea și/sau validitatea unui potențial produs/ serviciu și/sau proces care poate fi realizat și pus pe piață,

activitățile de CD în cadrul contractului de finanțare vor fi sistate, precum și finanțarea acestora, fără recuperarea finanțării nerambursabile acordate integral și/sau proporțional.

Pentru depunerea cererii de rambursare finale, solicitantul trebuie sa demonstreze nivelul de maturitate tehnologică (TRL 8). Se vor anexa un Raport de maturitate tehnologică realizat de către o organizație de cercetare, inclusă în Registrul Potențialilor Contractori, care deține, în portofoliu propriu, proiecte de CD din domeniul de specializare inteligentă selectat de solicitant; Decizia de atestare/acreditare a entității de cercetare-dezvoltare care emite raportul de maturitate tehnologică; Raportul anual de activitate al organizației de CD. De asemenea, se vor furniza livrabilele menționate la subcap. 3.9 , aferente etapei 2.

Cercetarea se consideră încheiată numai după aplicarea ei în producție și obținerea rezultatelor scontate, respectiv comercializarea produselor/proceselor/tehnologiilor/serviciilor obținute.

ATENTIE! Riscul neintroducerii în producție și lansarea pe piață (“go to market”) a produsului și/sau procesului, tehnologiei, serviciului **rezultat în urma cercetării**, până la finalul exercițiului financiar ulterior anului fiscal în care se finalizează implementarea proiectului, aparţine solicitantului şi va avea ca şi consecinţă recuperarea proporţională a finanţării acordate, în conformitate cu prevederile art. 25 alin (1) și (4) din OUG nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare.

Tipurile de acțiuni sprijinite în cadrul prezentului apel de proiecte sunt următoarele:

A. **Ajutorul de stat pentru activităţi de cercetare-dezvoltare, care implică investiții în active fixe corporale şi necorporale, cheltuieli salariale şi servicii achiziționate din surse externe:**

Activităţi de cercetare aplicată (cercetare industrială, dezvoltare experimentală sau orice combinație a acestora), definite conform Regulamentului (UE) nr. 651/2014, cu modificările și completările ulterioare și Comunicarea Comisiei Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare (2022/C 414/01).
Partea din proiectul de cercetare și dezvoltare care beneficiază de ajutor trebuie să includă exclusiv activități care se încadrează în următoarele categorii:
(a) cercetare industrială;
(b) dezvoltare experimentală;
(c) studii de fezabilitate (pentru cercetare industrială, pentru dezvoltare experimentală)

Definirea categoriilor de activități mentionate mai sus se face la captiolul 1.3. Glosar.

ATENȚIE! Studiu de fezabilitate este aferent unui proiect de cercetare industrială/dezvoltare experimentală. Cheltuielile aferente studiilor de fezabilitate se finanțează în limita a 5% din activitatea de cercetare industrială/dezvoltare experimentală propusă la finanțare. Nu se finanțează doar Studiul de fezabilitate!!! A nu se confunda cu studiile de fezabilitate care pot fi solicitate ca anexe la cererile de finanțare, în special în cazul investițiilor publice în infrastructură, și care stau la baza proiectelor tehnice, fiind întocmite conform HG 907 / 2016 privind etapele de

elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor / proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice).

Investițiile trebuie sa fie legate de activitățile enumerate mai sus (a-c) și pot cuprinde:

a. **Construcția de noi departamente de CD (infrastructuri de CD/laboratoare/centre de CD), în cadrul IMM, modernizarea și extinderea celor existente/ schimbarea de destinație a departamentelor existente în departamente de CD,** însoțite obligatoriu de **dotarea acestora cu echipamente și instrumente de cercetare-dezoltare**, cu condiția ca solicitantul să demonstreze că investițiile sunt legate de obiectivul proiectului și sunt necesare implementării proiectului de cercetare-dezvoltare propus;

ATENȚIE! În ceea ce privește clădirile, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului de CD, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate.

Referitor la investiția care vizează achiziția de dotări (instrumente și echipamante de CD), acestea sunt eligibile în măsura în care acestea sunt utilizate în cadrul proiectului și pe durata acestei utilizări. În cazul în care aceste instrumente și echipamente nu sunt folosite pe întreaga lor durată de viață în proiectul de CD, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate;

b. **Costurile cu personalul**: drepturi salariale pentru personalul implicat în activitatea de cercetare (cercetători, tehnicieni și alți membri ai personalului auxiliar), în măsura în care aceștia sunt angajați în proiect, pe baza plafoanelor prevăzute în Anexa 2 a Hotărârii nr. 1.188 din 29 septembrie 2022 privind aprobarea Planului național de cercetare, dezvoltare şi inovare 2022-2027 ;
c. **Achiziționarea de servicii de cercetare industrială/ dezvoltare experimentală**, inclusiv colaborarea în rețea în vederea realizării schimbului de cunoștințe și tehnologii;
d. **Cheltuieli aferente cercetării contractuale, cunoștințelor și brevetelor** cumpărate sau obținute cu licență din surse externe, în condiții de concurență deplină;
e. **Achizitia serviciilor de consultanță și serviciilor echivalente folosite exclusiv pentru proiectul de cercetare dezvoltare**;

   Literele c, d, e, sunt eligibile în limita a 30%, aplicată totalului costurilor eligibile ale proiectelor de cercetare și dezvoltare.

f. **Achiziția de materiale, inclusiv materiale consumabile și a altor produse similare, exclusiv pentru cercetare industrială și dezvoltare experimentală,** sub formă de rată forfetară în cuantum de 10%, aplicată totalului costurilor eligibile ale proiectelui de cercetare și dezvoltare

Solicitantul trebuie să demonstreze că realizarea infrastructurii propuse, costurile estimate, au ca scop desfășurarea activității de cercetare-dezvoltare necesară parcurgerii Etapelor 1 si 2.

Se finanţează numai proiectele a căror arie de cercetare propusă prin proiect se concentrează pe domeniile tematice prioritare, detaliate în Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru (RIS3)[3].

B. Ajutorul de minimis

a) Activități privind obținerea, validarea și protejarea drepturilor de proprietate industrială, brevetelor și altor active necorporale, rezultate în urma activității de CD;
b) Servicii de consultanţă în domeniul inovării pentru activitățile de cercetare industrială și dezvoltare experimentală desfășurate în cadrul proiectului
c) Serviciile de asistență în domeniul inovării pentru activitățile de cercetare industrială și dezvoltare experimentală desfășurate în cadrul proiectului
d) Activități de promovare / stimularea activităților de valorificare a rezultatelor cercetării: cheltuieli privind taxe de publicare a articolelor științifice; cheltuieli pentru participarea la evenimente de profil (transportul şi cazarea pe perioada evenimentului pentru maximum 2 persoane direct implicate in activitatea de cercetare-dezvoltare, angajate ale întreprinderii);
e) Activități privind crearea de rețele colaborative – cheltuieli de transport, cazare, diurnă, organizarea de întâlniri, pentru personalul, angajați ai beneficiarului, direct implicat în aceste activități
f) Activități specifice de proiectare și asistență tehnică necesară execuției lucrărilor de construcții
g) Servicii de consultanță pentru pregătirea proiectului și managementul de proiect
h) Comisioane, cote și taxe aferente activității de construcție (dacă este cazul)
i) Activități de informare si publicitate aferente proiectului, conform prevederilor PR Centru
j) Activitatea de audit financiar extern
k) Servicii de instruire a personalului – programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat

Investițiile în instruirea angajaților trebuie să vizeze:

- Activități de instruire specifică a angajaților care vor fi implicați în operarea noilor tehnologii
- Abilități tehnice: abilități de rezolvare a problemelor, design, operare, reproiectare și întreținere a echipamentelor sau structurilor tehnologice, abilități IT profesionale
- Abilități de management: abilități în legătură cu planificarea afacerilor, conformare la reguli și norme de calitate, planificarea resurselor umane, alocarea de resurse
- Abilități antreprenoriale: abilități specifice precum managementul riscului, gândire strategică, abilități de relaționare, abilități de adaptare la provocări și cerințe multiple
- Abilități ”verzi”: abilități specifice pentru modificarea produselor, serviciilor sau operațiunilor determinate de schimbările climatice, cerințe sau reguli
- Alte abilități și a competențe pentru specializare inteligentă

Componenta finanțată prin ajutor de minimis se poate realiza în oricare din etapele 1 și 2, în funcție de momentul prestării activității respective și de necesitatea acesteia. Nu se finanțează doar componenta B.

[3] Disponibilă la http://www.adrcentru.ro/dez-reg/ssi-centru-consolidata/. Conform studiilor realizate, pentru IMM, accesul la resurse pentru investiții constituie principala barieră în adoptarea noilor tehnologii.

3.7. Grup țintă vizat de apelul de proiecte

Principalul grup țintă este reprezentat de întreprinderi din Regiunea Centru – microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii. În subsidiar, un grup țintă suplimentar este reprezentat de angajații entităților susținute, organizații de cercetare, cercetători.

3.8. Indicatori

3.8.1. Indicatori de realizare

Indicatorii de realizare sunt indicatori de măsurare a rezultatelor specifice ale intervenției. Indicatorii de realizare sunt monitorizați la nivel de program și la nivel de proiect. În cazul prezentului apel, indicatorii de realizare vizați sunt:

Indicatori de program: Sunt indicatorii care au fost incluși în program, justificați în cadrul de performanță al PR Centru și care servesc la cuantificarea rezultatelor Programului.

ID	Indicator de realizare	UM	Valoare de referință	Valoarea țintă (2029)
RCO 01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin	Număr întreprinderi	0	35
RCO 02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	Număr întreprinderi	0	35
RCO 05	Întreprinderi noi care beneficiază de sprijin	Număr întreprinderi	0	17
RCO 101	Întreprinderi care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și pentru antreprenoriat	Număr întreprinderi	0	35

Indicatori de proiect

Pentru monitorizarea efectelor sprijinului primit prin PI 1 OS.1.1 și OS.1.4 din PR Centru, la nivelul fiecărui proiect vor fi evidențiați următorii indicatori:

ID	Indicator de realizare	UM	Valoare de referință	Valoarea țintă
RCO 01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin	Număr întreprinderi	0	35
RCO 02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	Număr întreprinderi	0	35
RCO 05	Întreprinderi noi care beneficiază de sprijin	Număr întreprinderi	0	17

RCO 101	Întreprinderi care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și pentru antreprenoriat	Număr întreprinderi	0	35

3.8.2. Indicatori de rezultat

Indicatori de rezultat sunt indicatori de măsurare a efectelor intervențiilor sprijinite. Indicatorii de rezultat sunt monitorizați la nivel de program și la nivel de proiect. În cazul prezentului apel, indicatorii de rezultat vizați sunt:

Indicatori de program: Sunt indicatorii care au fost incluși în program, justificați în cadrul de performanță al PR Centru și care servesc la cuantificarea rezultatelor Programului.

ID	Indicator de rezultat	UM	Valoare de referință	Valoarea țintă (2029)
RCR 03	Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovaţii în materie de produse sau procese	Număr întreprinderi	0	35
RCR 05	IMM-uri care introduc inovaţii la nivel intern	Număr întreprinderi	0	18
RCR 98	Angajaţi din IMM-uri care finalizează programe de formare a competenţelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziţie industrială și antreprenoriat (pe tip de competenţe: tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele)	Număr angajati	0	105

Indicatori de proiect

Pentru monitorizarea efectelor sprijinului primit prin PI 1 OS.1.1 și OS.1.4 din PR Centru, la nivelul fiecărui proiect vor fi evidențiați următorii indicatori:

ID	Indicator de rezultat	UM	Valoare de referință	Valoarea țintă
RCR 03	Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care	Număr întreprinderi	0	**35**

	introduc inovaţii în materie de produse sau procese			
RCR 05	IMM-uri care introduc inovaţii la nivel intern	Număr întreprinderi	0	**18**
RCR 98	Angajaţi din IMM-uri care finalizează programe de formare a competenţelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziţie industrială și antreprenoriat (pe tip de competenţe: tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele)	Număr angajati	0	**105**

Indicatorii de proiect trebuie să contribuie la îndeplinirea indicatorilor de program pentru Programul Regiunea Centru 2021-2027.

Fiecare proiect va selecta, în mod obligatoriu, indicatorii RCO 01, RCO 02, RCR 03/RCR 05. Valoarea care va fi înscrisă la acești indicatori, în cererea de finanțare,este ”1”
În cazul în care proiectele prevăd activități privind instruirea angajaților, vor fi selectați și indicatorii RCO 101 (unde valoarea țintă este 1) și RCR 98 (unde valoarea țintă este egală cu numărul de persoane care este prevăzut să finalizeze instruiri sau activități pentru dezvoltarea competențelor sau abilităților cu sprijin din proiect).

Termenul de realizare a indicatoilor RCO 01, RCO 02, RCO 05, RCO 101, RCR 98 îl reprezintă finalul implementării proiectului.
Termenul de realizare a indicatorilor RCR 03, RCR 05 îl reprezintă finalul exercițiului financiar ulterior anului fiscal în care se finalizează implementarea proiectului; Spre exemplu, în cazul unui proiect ale cărui activități se finalizează în luna mai 2025, realizarea indicatorilor se va raporta la finalul anulului fiscal 2026 (la 31.12.2026).

RCR 03 - Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese- inovațiile privind produsele sau procesele trebuie să fie noi pentru întreprinderea susținută, dar nu este necesar să fie noi pe piață. Inovațiile pot să fi fost inițial dezvoltate de întreprinderile sprijinite sau de alte întreprinderi sau organizații.

RCR 05 - IMM-uri care introduc inovații la nivel intern- activitățile de inovare sunt realizate in-house de către întreprinderea susținută și nu sunt contractate altor întreprinderi sau alte organizații de cercetare.

3.8.3. Indicatori suplimentari specifici Apelului de Proiecte (dacă este cazul)

Indicatorii suplimentari obligatorii, care fac obiectul monitorizării implementării activităţilor, se referă la:

1. Număr de brevete sau cereri de brevete, număr de licențe, mărci înregistrate, desene și modele, valabile, publicate în Buletinul EPO (European)/BOPI de către OSIM sau orice altă formă de proprietate intelectuală asupra modalităţii de aplicare în piaţă, prin transfer tehnologic, a rezultatelor cercetărilor realizate în cadrul etapelor 1 și 2 ale proiectului. În cazul aplicaţiilor software se va lua în considerare înregistrarea aplicaţiilor respective în registrele corespunzătoare la Oficiul Român pentru Drepturile de Autor. Termenul de realizare îl reprezintă finalul implementării proiectului;

2. Numărul de produse si procese/tehnologii noi/imbunătățite comercializate pe piață, rezultate în urma desfășurării activității de CDI efectuate în etapele 1 si 2. Termenul de realizare îl reprezintă finalul exercițiului financiar ulterior anului fiscal în care se finalizează implementarea proiectului.

3.9. Rezultatele așteptate

1. **Aplicatii pentru cereri de acordare a brevetelor de inventii**, modele și/sau procese tehnologice gata pentru operationalizare/implementare producție, instalații experimentale, lucrări publicate, la finalul implementării proiectului;

2. **Rapoarte de maturitate tehnologică** realizate de către o organizație de cercetare, inclusă în Registrul Potențialilor Contractori, care deține, în portofoliu propriu, proiecte de CD din domeniul de specializare inteligentă selectat de solicitant, la finalul etapei 1 și la finalul etapei 2/la finalul etapei 2 pentru proiectele avansate care parcurg doar etapa 2.

3. **Livrabile:**

- TRL 4: Livrabilele includ rezultatele testelor pentru ansamblul de componente și rapoarte care prezintă analiza datelor obținute, metodologia de testare și evidențiază diferențele în raport cu funcționalitatea și performanțele așteptate. Sunt evidențiate riscurile și soluțiile de mitigare, precum și propuneri pentru îmbunătățire din perspectiva trecerii la următorul nivel de maturitate tehnologică.
- TRL 5: Livrabilele includ rezultatele testelor de laborator și rapoarte privind semnificația rezultatelor pentru testarea ulterioară într-un mediu real, metodologia de testare, analiza datelor obținute și măsuri pentru îmbunătățire, analiza de riscuri. Sunt prezentate de asemenea modificările făcute față de sistemul/produsul testat anterior.
- TRL 6 Livrabilele includ informații asupra modului în care au fost proiectate și implementate testele, rapoarte care includ analiza rezultatelor obținute (inclusiv eventualele efecte de scalare și statistice) și interpretarea posibilelor diferențe induse de acestea în raport cu situația aplicației concrete. Rapoartele vor include și analiza de riscuri (tehnice, tehnologice, scalare, etc.)
- TRL 7: Livrabilele includ raport care prezintă descrierea modului în care au fost efectuate testele, rezultatele și interpretarea lor (inclusiv la nivel statistic), analiza diferențelor dintre mediul de testare și mediul real, și extrapolarea lor pentru funcționarea în mediul real. Raportul trebuie sa includă de asemenea analiza de riscuri (cu includerea soluțiilor

de mitigare) și propuneri pentru cerintele care trebuie rezolvate pentru trecerea la nivelul tehnologic imediat superior.

- TRL 8: Procedurile de operare/utilizare.
  Termenul de realizare îl reprezintă finalul etapei de maturitate încheiate;
- Dovada publicării rezultatului cercetării în reviste de specialitate, la finalul implementării proiectului;
- Număr de procese, produse (produs sau serviciu), tehnologii, noi sau semnificativ îmbunătățite lansate pe piață. Termenul de realizare îl reprezintă finalul exercițiului financiar ulterior anului fiscal în care se finalizează implementarea proiectului;

3.10. Operațiune de importanță strategică

Nu este cazul.

3.11. Investiții teritoriale integrate

Nu este cazul.

3.12. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

Nu este cazul.

3.13. Reguli privind ajutorul de stat

În cadrul acestui apel de proiecte, se acordă următoarele categorii de ajutor de stat:

- **ajutor pentru proiecte de cercetare și dezvoltare**
- **ajutor de minimis**

Prezentului apel de proiecte se aplică **schema de ajutoare de stat și de minimis *"Trecerea de la idee la piață - sprijin pentru IMM"*, aprobată prin Dispoziția Directorului general al ADR Centru nr. 500/13.09.2024 disponibilă la adresa: https://www.regiocentru.ro/scheme-de-ajutor-de-stat-si-minimis/**

Acordarea finanțării se va realiza în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare și ale Comunicării Comisiei privind Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare (2014/C 198/01), respectiv Regulamentului (UE) 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, precum și în conformitate cu prevederile legislației naționale aplicabile în vigoare.

Regulile și principiile specifice de acordare a fiecăruia dintre cele două tipuri de ajutor de stat sunt detaliate mai jos.

Ajutorul de stat

În termeni generali, ajutorul de stat înseamnă orice ajutor (indiferent de forma sa) acordat unor anumite întreprinderi (entități care desfășoară activități economice[4]) de către autoritățile

[4] Orice activitate care constă în furnizarea de bunuri și servicii pe o piață constituie o activitate economică

publice. În măsura în care acest tip de ajutor denaturează concurența și afectează comerțul intracomunitar, acesta nu este compatibil cu piața internă, cu excepția cazurilor în care tratatele prevăd altfel.

Articolul 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede obligația unui stat membru de a notifica Comisiei Europene ajutoarele de stat, astfel încât aceasta să evalueze dacă sunt compatibile cu piața comună. Comisia a definit unele excepții[5] și a declarat anumite categorii specifice de ajutoare de stat ca fiind compatibile cu piața comună, în cazul îndeplinirii unor condiții, acestea fiind scutite (exceptate) de obligația notificării prealabile.

Ajutorul nu poate fi acordat unui beneficiar care a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția pentru care se solicită ajutorul, în cei doi ani anteriori depunerii cererii de finanțare. De asemenea, acesta se angajează că nu va face acest lucru pentru o perioadă de până la doi ani după finalizarea investiției pentru care se solicită ajutorul.
În cadrul declarației unice, Solicitantul confirmă că, în cei doi ani anteriori cererii de ajutor, nu a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiţia pentru care se solicită ajutorul și oferă un angajament că nu va face acest lucru pentru o perioadă de până la doi ani după finalizarea investiţiei pentru care se solicită ajutorul. Relocare înseamnă transferul unei activităţi identice sau similare sau a unei părţi a acesteia de la o unitate a uneia dintre părţile contractante la Acordul privind SEE (unitatea iniţială) către unitatea unei alte părţi contractante la Acordul privind SEE unde are loc investiţia care beneficiază de ajutor (unitatea care beneficiază de ajutor). Există un transfer în cazul în care produsul sau serviciul de la unitatea iniţială și de la unitatea care beneficiază de ajutor au cel puţin parţial aceleași scopuri, îndeplinesc cerinţele sau necesităţile aceluiași tip de clienţi și se pierd locuri de muncă în activităţi identice sau similare la una din unităţile iniţiale ale beneficiarului din SEE;

(1) Nu se acordă sprijin financiar în următoarele cazuri:
   a) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoarele pescuitului şi acvaculturii, astfel cum sunt reglementate de Regulamentul (UE) 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (UE) 1184/2006 și (UE) 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) 104/2000 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L nr. 354 din 28 decembrie 2013;
   b) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole;
   c) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul prelucrării și comercializării produselor agricole, în următoarele cazuri:
      i. atunci când valoarea ajutoarelor este stabilită pe baza prețului sau a cantității unor astfel de produse achiziționate de la producători primari sau introduse pe piață de întreprinderile respective;
      ii. atunci când ajutoarele sunt condiționate de transferarea lor parțială sau integrală către producătorii primari;
   d) ajutoarelor acordate întreprinderilor în dificultate, așa cum sunt acestea definite la Secțiunea 5.1.1., punctul 1, literea a din prezentul ghid;

[5] Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014, cu modificările ulterioare, de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare) prevede dispoziții specifice care definesc condițiile în care ajutoarele având ca obiectiv dezvoltare regională sunt compatibile cu piața comună și scutite de notificare.

e) ajutoarelor destinate activităților legate de export către țări terțe sau către alte state membre, respectiv ajutoarelor direct legate de cantitățile exportate, ajutoarelor destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
f) ajutoarelor care limitează posibilitatea ca beneficiarii să exploateze în alte state membre rezultatele obținute din cercetare, dezvoltare și inovare;
g) investițiile destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE;
h) fabricarea, prelucrarea și comercializarea tutunului și a produselor din tutun;
i) investițiile în eliminarea deșeurilor în depozite de deșeuri;
j) investițiile care sporesc capacitatea instalațiilor de tratare a deșeurilor reziduale;
k) investițiile legate de producția, prelucrarea, transportul, distribuția, stocarea sau arderea combustibililor fosili.
l) ajutoarelor pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive, astfel cum sunt reglementate de Decizia 2010/787/UE a Consiliului;
m) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse pescărești și de acvacultură;
n) ajutoarelor acordate întreprinderilor care desfășoară activități de prelucrare și comercializare a produselor pescărești și de acvacultură, în cazul în care cuantumul ajutoarelor este stabilit pe baza prețului sau a cantității de produse achiziționate sau introduse pe piață
o) ajutoarelor condiționate de utilizarea preferențială a bunurilor și serviciilor naționale față de bunurile și serviciile importate.

(2) Nu se acordă ajutor de stat și de minimis pentru achiziția de vehicule de transport rutier de mărfuri.

(3) Un solicitant care își desfășoară activitatea atât în sectoare/domenii eligibile, cât și în sectoare/domenii neeligibile, așa cum sunt menționate la alin. (2) și (3), poate beneficia de finanțare pentru domeniile de activitate eligibile, cu condiția să se asigure, prin mijloace corespunzătoare, precum separarea activităților sau o distincție între costuri, că activitățile desfășurate în sectoarele excluse nu beneficiază de ajutoarele de stat/minimis acordate în baza prezentului ghid de finantare. **Acest aspect este inclus în Declarația unică, depusă odată cu cererea de finanțare.**

<u>Ajutoarele pentru proiecte de cercetare și dezvoltare</u>

Toate ajutoarele pentru proiectele de cercetare și dezvoltare acordate în cadrul acestui apel iau forma finanțării nerambursabile și se supun Regulamentului (UE) 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare.

Partea din proiectul de cercetare și dezvoltare care beneficiază de ajutor trebuie să se încadreze complet într-una sau în mai multe dintre categoriile următoare: cercetare industrială; dezvoltare experimentală, inclusiv studii de fezabilitate.

Ajutorul pentru proiecte de cercetare și dezvoltare poate fi acordat, în baza Regulamentului (UE) 651/2014, cu modificările ulterioare, doar dacă este îndeplinită condiția privind existența

efectului stimulativ. **Se consideră că ajutoarele au un efect stimulativ dacă beneficiarul a depus o cerere de finanțare înainte de demararea investiției.**

Ajutoarele pentru C&D&I pot fi considerate compatibile cu piața internă doar dacă acestea au un efect stimulativ. Un efect stimulativ apare în cazul în care ajutorul schimbă comportamentul unei întreprinderi, determinând-o să se implice în activități suplimentare, pe care, în absența ajutorului, nu le-ar desfășura sau le-ar desfășura în mod limitat sau diferit. Cu toate acestea, ajutorul nu trebuie să subvenționeze costurile unei activități pe care o întreprindere le-ar fi suportat oricum și nu trebuie să compenseze riscul comercial normal al unei activități economice. Se consideră că ajutorul nu reprezintă un stimulent pentru beneficiar în cazul în care activitatea de C&D&I relevantă[6] a început deja înainte ca cererea de acordare a ajutorului să fie depusă de către beneficiar la autoritățile naționale. În cazul în care **începutul lucrărilor** are loc înainte ca cererea de ajutor să fie depusă de către beneficiar la autoritățile naționale, proiectul nu va fi eligibil pentru ajutor.

Pentru proiectele/activităţile de CDI demararea/începutul lucrărilor înseamnă fie începerea activităţilor de CDI incluse în proiect, fie primul acord dintre beneficiar şi contractanţi privind desfăşurarea proiectului, în funcție de evenimentul care survine mai întâi. Lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor şi efectuarea studiilor de fezabilitate, nu sunt considerate începerea lucrărilor.
Nu se poate solicita ajutor de stat pentru studii de fezabilitate pregătitoare pentru activităţi de CD în cazul în care aceste studii au fost realizate înainte de depunerea cererii de finanțare pentru proiect la AM PR Centru.
Cumpărarea de terenuri şi lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor şi realizarea studiilor de fezabilitate aferente lucrărilor de intervenție, nu sunt considerate drept începere a lucrărilor. Orice lucrări de demolare, realizate în cadrul proiectului (inclusiv încheierea unui contract pentru execuția lucrărilor de demolare), trebuie să fie demarate după depunerea cererii de finanțare.

Prin solicitarea și anexarea de oferte la cererea de finanțare pentru fundamentarea bugetului proiectului în cadrul prezentului apel, nu se consideră că au fost demarate procedurile de achiziție publică.
Nu se consideră că au fost demarate procedurile de achiziție publică prin anexarea, la momentul depunerii cererii de finanțare, **a Raportului de maturitate tehnologică inițial,** realizat de către o organizație de cercetare.

Pentru **activităţile aferente ajutorului de stat pentru cercetare-dezvoltare şi categoriile de activităţi eligibile, aferente acestei scheme,** contribuția programului (acoperită din FEDR și co-finanțarea națională acordată din bugetul de stat) se acordă în limita intensității ajutorului de stat pentru diferite tipuri de activităţi aferente schemei de ajutoare de stat și de minimis ”Trecerea de la idee la piață - sprijin pentru IMM”. Intensitatea se aplică la suma diferitelor tipuri de cheltuieli eligibile finanțabile prin acest tip de ajutor. Intensităţile, în afară de tipul de activitate şi categoria de cost eligibilă aferentă, sunt influenţate inclusiv de categoria în care este încadrat solicitantul si locul de implementare. A se vedea cap. 3.4. Rata de cofinanțare.

[6] În cazul în care cererea de ajutor se referă la un proiect de C&D, aceasta nu exclude posibilitatea ca potențialul beneficiar să fi efectuat deja studii de fezabilitate care nu sunt acoperite de cererea de ajutor de stat.

Cumulul ajutoarelor pentru proiecte de cercetare și dezvoltare

Ajutoarele acordate pentru proiecte de cercetare și dezvoltare pot fi cumulate cu orice alte ajutoare de stat sau de minimis atât timp cât măsurile respective vizează costuri eligibile identificabile diferite sau cu orice alt ajutor de stat sau de minimis, în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, numai în cazul în care cumulul respectiv nu are drept rezultat depășirea celui mai ridicat nivel de intensitate a ajutorului sau a celui mai ridicat cuantum al ajutorului aplicabil ajutorului respectiv în temeiul Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei.

Ajutorul de minimis

Toate ajutoarele de minimis acordate în cadrul acestui apel iau forma finanțării nerambursabile și se supun Regulamentului (UE) 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis (Regulamentul de minimis). Se consideră că ajutoarele nu îndeplinesc toate criteriile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din tratat și, prin urmare, nu fac obiectul obligației de notificare prevăzute la articolul 108 alineatul (3) din tratat în cazul în care îndeplinesc condițiile prevăzute în prezentul regulament.

Valoarea ajutorului

- Valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate per stat membru unei întreprinderi unice nu trebuie să depășească 300 000 EUR în nicio perioadă de 3 ani. Perioada de 3 ani care trebuie luată în considerare în sensul prezentului regulament ar trebui evaluată în mod continuu. Pentru fiecare nou ajutor de minimis acordat, trebuie luată în considerare valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate în ultimii 3 ani.
- Plafonul de minimis se aplică indiferent de forma ajutoarelor de minimis sau de obiectivul urmărit prin acestea și indiferent dacă ajutorul acordat de statul membru este finanțat în totalitate sau parțial din resurse cu originea în Uniune.
- În scopul aplicării plafonului, ajutoarele se exprimă ca grant în numerar. Toate sumele utilizate sunt brute, mai precis înainte de deducerea impozitelor sau a taxelor. În cazul în care ajutorul este acordat sub altă formă decât cea a unui grant, valoarea ajutorului este egală cu echivalentul subvenție brută.
- Ajutoarele care pot fi plătite în mai multe tranșe se actualizează la valoarea lor din momentul în care sunt acordate. Rata dobânzii care trebuie aplicată la actualizare este rata de actualizare aplicabilă la data acordării ajutoarelor.

Întreprinderea unică

- În sensul Regulamentului de minimis, întreprindere unică înseamnă toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:
  (a) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților unei alte întreprinderi;
  (b) o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;
  (c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din actul constitutiv sau din statutul acesteia;

(d) o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective.

Întreprinderile care întrețin, prin intermediul uneia sau al mai multor întreprinderi, oricare din relațiile la care se face referire la literele (a)-(d) sunt considerate la rândul lor întreprinderi unice.

În sensul normelor de concurență prevăzute în tratat, prin „întreprindere" se înțelege orice entitate, fie aceasta persoană fizică sau persoană juridică, care desfășoară o activitate economică, indiferent de statutul său juridic și de modul în care este finanțată[7]. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a clarificat faptul că o entitate „care deține participații de control într-o societate" și care „exercită efectiv acest control intervenind direct sau indirect în gestionarea acesteia" trebuie considerată ca participând la activitatea economică a societății respective. Prin urmare, entitatea însăși trebuie considerată o întreprindere în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat(7). Curtea de Justiție a hotărât că toate entitățile care sunt controlate (din punct de vedere juridic sau de facto) de către aceeași entitate trebuie considerate o întreprindere unică[8].

Astfel, dacă întreprinderile A și B sunt legate (spre exemplu, A deține peste 50% din părțile sociale ale lui B), atunci A și B împreună vor putea beneficia de 300.000 euro (nu fiecare în parte de câte 300.000 euro). Un grup de întreprinderi afiliate este considerat o întreprindere unică pentru aplicarea regulii de minimis.

Întreprinderile care întrețin, prin intermediul uneia sau mai multor întreprinderi, oricare dintre relațiile de mai sus, constituie, de asemenea, o întreprindere unică. Astfel, dacă întreprinderea A este legată cu întreprinderea B, iar B este, la rândul ei, legată de întreprinderea C, atunci toate cele 3 întreprinderi constituie o întreprindere unică și împreună vor putea beneficia de 300.000 euro (nu fiecare în parte de câte 300.000 euro).

Cu toate acestea, întreprinderile care nu au nicio relație între ele, cu excepția faptului că fiecare dintre ele are o legătură directă cu același organism public sau aceleași organisme publice, nu ar trebui să fie tratate ca fiind întreprinderi afiliate. Ar trebui, așadar, să se țină seama de situația specifică a întreprinderilor controlate de același organism public sau de aceleași organisme publice, fiecare putând avea putere de decizie în mod independent.

Cumulul ajutoarelor

- Plafonul de minimis (300.000 euro) se va reduce cu toate ajutoarele în regim de minimis, cumulate, de care a beneficiat întreprinderea unică pe parcursul ultimilor 3 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare.

Astfel, se vor cumula următoarele ajutoare de minimis:

- primite de întreprinderea solicitantă

[7] Hotărârea Curții de Justiție din 10 ianuarie 2006, Ministero dell'Economia e delle Finanze/Cassa di Risparmio di Firenze și alții, C-222/ 04, ECLI:EU:C:2006:8, punctul 107

[8] Hotărârea Curții de Justiție din 13 iunie 2002, Regatul Țărilor de Jos/Comisia, C-382/99, ECLI:EU:C:2002:363.

- primite de toate celelalte întreprinderi cu care întreprinderea solicitantă formează întreprinderea unică (grupul de întreprinderi legate)
- În cazul fuziunilor sau al achizițiilor, pentru a se stabili dacă orice nou ajutor de minimis acordat întreprinderii noi sau întreprinderii care achiziționează depășește plafonul de minimis, se iau în considerare toate ajutoarele de minimis anterioare acordate oricăreia dintre întreprinderile care fuzionează. Ajutoarele de minimis acordate legal înainte de fuziune sau achiziție rămân legale.
- În cazul în care o întreprindere se împarte în două sau mai multe întreprinderi separate, ajutoarele de minimis acordate înainte de separare se alocă întreprinderii care a beneficiat de ele, aceasta fiind, în principiu, întreprinderea care preia activitățile pentru care au fost utilizate ajutoarele de minimis. În cazul în care o astfel de alocare nu este posibilă, ajutoarele de minimis se alocă proporțional pe baza valorii contabile a capitalului propriu al noilor întreprinderi la data efectivă a separării.
- Cumularea ajutoarelor primite în regim de minimis se face indiferent de:
  - Sursa ajutoarelor (e.g. buget de stat, buget local, fonduri europene)
  - Forma ajutoarelor (e.g. finanțare nerambursabilă, scutiri de la plata unor taxe, garanții, facilități privind creditele primite, dobânzi subvenționate, garanții bancare)
- Solicitantul va completa și semna Declarația pe propria răspundere (Anexa 11) în care va menționa informațiile referitoare la ajutoarele de minimis primite în ultimii 3 ani anteriori datei de depunere a cererii de finanțare, respectiv încheierea contractului de finanțare.
- Dacă valoarea în euro a unui ajutor de minimis ori modalitatea de determinare a acesteia sunt specificate în actul de acordare (e.g. contract de finanțare, acord de principiu), atunci această valoare va fi dedusă din plafonul de minimis. În caz contrar, pentru determinarea valorii în euro a ajutorului primit, se va utiliza rata de schimb InforEuro valabilă în luna acordării ajutorului (i.e. luna emiterii/semnării actului de acordare a ajutorului).
- Ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2023/2831 pot fi cumulate cu ajutoare de minimis acordate în conformitate Regulamentul (UE) 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de minimis acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general;
- Ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2023/2831 pot fi cumulate cu ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu Regulmentul (UE) nr. 1408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol și Regulamentul (UE) nr. 717/2014 al Comisiei privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii, în limita plafonului relevant (300.000 euro pe intreprindere unica acorda)
- Ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2023/2831 nu se cumulează cu ajutoare de stat acordate pentru aceleași costuri eligibile sau cu ajutoare de stat acordate pentru aceeași măsură de finanțare de risc dacă o astfel de cumulare ar depăși intensitatea sau valoarea maximă relevantă a ajutorului stabilită pentru condițiile specifice ale fiecărui caz de un regulament sau de o decizie de exceptare pe categorii adoptat(ă) de Comisie. Ajutoarele de minimis care nu se acordă pentru costuri eligibile

specifice sau care nu pot fi asociate unor astfel de costuri pot fi cumulate cu alte ajutoare de stat acordate în temeiul unui regulament sau al unei decizii de exceptare pe categorii adoptat(e) de Comisie.

- În cazul în care, prin acordarea unor noi ajutoare de minimis, s-ar depăși plafonul de minimis, întreprinderea poate beneficia, dacă solicită acest lucru, de ajutor de minimis în baza prezentului ghid doar pentru acea fracțiune din ajutor care, cumulată cu restul ajutoarelor de minimis primite anterior, nu depășește acest plafon[9].

Data acordării ajutorului de minimis

- Ajutoarele de minimis sunt considerate ca fiind acordate în momentul în care se conferă întreprinderii dreptul legal de a beneficia de aceste ajutoare în temeiul legislației naționale aplicabile, indiferent de data la care ajutoarele de minimis se plătesc întreprinderii respective.
- În cazul Programului ”Regiunea Centru” data acordării ajutorului este data la care intră în vigoare contractul de finanțare aferent proiectului propus prin cererea de finanțare, indiferent de momentul efectuării plăților/rambursărilor efective.

Pentru cheltuielile finanțate prin ajutorul de minimis, valoarea ajutorului de minimis acordată prin prezentul apel este **de 150.000 euro**, cu respectarea plafonului de minimis acordat unei întreprinderi unice pe o perioadă de 3 ani.

Contribuția programului (acoperită din FEDR și co-finanțarea națională acordată) este de maximum **100%** din valoarea eligibilă a cheltuielilor finanțabile prin ajutor de minimis.

Calcularea echivalentului subvenție brută

Regulamentul de minimis se aplică numai ajutoarelor pentru care este posibilă calcularea ex ante cu exactitate a echivalentului subvenție brută pentru ajutoare, fără a fi necesară efectuarea unei evaluări a riscurilor („ajutoare de minimis transparente”).

Ajutoarele care constau în granturi sau subvenționări ale ratei dobânzii sunt considerate ajutoare de minimis transparente.

3.14. Reguli privind instrumentele financiare

Nu este cazul.

3.15. Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale

Nu este cazul.

3.16. Principii orizontale

Respectarea principiilor orizontale menționate la nivelul Acordului de Parteneriat și Programului Regiunea Centru se va realiza pe toată perioada de elaborare, implementare și durabilitate a proiectelor.

[9] A se vedea Decizia CJUE în cauza C-608/19, pronunțată la 28.10.2020 - „Trimitere preliminară – Ajutoare de stat – Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 – Articolul 3 – Ajutor de minimis – Articolul 6 – Monitorizare – Întreprinderi care depășesc plafonul de minimis din cauza cumulului cu ajutoare obținute anterior – Posibilitatea de a alege între reducerea unui ajutor anterior sau renunțarea la acesta pentru a respecta plafonul de minimis”, accesibilă la adresa web: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=233007&pageIndex=0&doclang=RO&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2603115

Proiectele care includ măsuri suplimentare cadrului legal in vigoare, vor fi punctate în grila de evaluare tehnică și financiară.
Pentru stabilirea abordării optime a respectării acestor principii, se vor avea în vedere, fără a se limita la, actele normative naționale și comunitare prevăzute în Lista cuprinzând legislația orientativă aplicabilă, disponibilă pe site-ul https://www.regiocentru.ro/documente-utile/.

3.17. Aspecte de mediu (inclusiv aplicarea Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului). Aplicarea principiului DNSH. Imunizarea la schimbările climatice

Proiectele finanțate vor avea în vedere, pe toată perioada de implementare a proiectului, respectarea obligațiilor prevăzute în PR Centru pentru implementarea principiului „Do No Significant Harm" (DNSH) așa cum acesta este definit prin Regulamentul (UE) 852/2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile. In acest sens, solicitantul va descrie la secțiunea relevantă din cererea de finanțare si anexele sale, modul în care sunt respectate obligațiile minime prevăzute de legislația specifică aplicabilă, acțiunile suplimentare propuse (dacă este cazul), precum și modul de respectare a principiilor DNSH in implementarea proiectelor. Pentru analiza modului în care principiul DNSH este respectat, solicitantul de finanțare va avea în vedere metodologia disponibilă la adresa https://www.regiocentru.ro/documente-utile/, privind abordarea principiului DNSH în Programul Regiunea Centru. Solicitantul va avea în vedere respectarea principiului DNSH inclusiv la întocmirea documentațiilor de atribuire a contractelor de achiziție.

Totodată, în faza de evaluare se va verifica dacă proiectele propuse respecta principiul DNSH prin parcurgerea și completarea unei liste de verificare DNSH (conform modelului prezentat în Metodologie).

Imunizarea infrastructurii finanțate la schimbări climatice, respectiv adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor nocive asupra mediului și rezistența în fața dezastrelor, va fi avută în vedere atât în etapa de elaborare, cât și pe durata implementării proiectelor, precum și în etapa de exploatare și întreținere a investițiilor, asigurându-se astfel durabilitatea infrastructurii și standardul serviciilor cu abordarea adecvată a riscurilor climatice. Pe durata exploatării, infrastructura creată va fi eficient monitorizată si din perspectiva evenimentelor climatice. In acest sens, proiectul integrează măsuri de atenuare și de adaptare la schimbările climatice respectând Orientările Comisiei Europene privind imunizarea la schimbările climatice.

De asemenea, solicitantul va avea în vedere, în mod special: Raportul de mediu pentru PR Centru 2021-2027 și Analiza privind evaluarea principiului DNSH în PR CENTRU 2021-2027: https://www.regiocentru.ro/programul-regiunea-centru-2021-2027/.

3.18. Caracterul durabil al proiectului

Obiectivele de mediu și climă reprezintă obiective transversale care definesc strategia și intervențiile PR Centru, urmărind sustenabilitatea ecologică, respectiv considerentele legate de mediu definite la nivel european. Se vor încuraja proiecte care susțin dezvoltarea durabila si care aleg opțiunile de implementare care contribuie la îmbunătățirea performanței de mediu, la dezvoltarea unei economii moderne durabile, competitive și eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor.

3.19. Acțiuni menite să garanteze egalitatea de șanse, de gen, incluziunea și nediscriminarea

În implementarea PR Centru, precum și în etapele de elaborare și implementare a proiectelor, se va asigura respectarea drepturilor fundamentale și conformitatea cu Carta Drepturilor Fundamentale a UE, a Convenției Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu dizabilități și a actelor normative relevante europene și naționale, nefiind eligibile pentru finanțare proiectele care contravin principiilor orizontale din art. 9 al RDC.

Egalitatea de gen, accesibilitatea, incluziunea și nediscriminarea pe bază de rasă, origine etnică, religie sau convingeri, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală, sunt urmărite în toate etapele de elaborare, evaluare, implementare a proiectelor și vor reprezenta condiții obligatorii de îndeplinit pentru accesarea fondurilor europene.

Proiectele finanțate vor avea în vedere necesitatea eliminării inegalităților și promovarea egalității de șanse între femei și bărbați, precum și combaterea discriminării pe bază de sex, rasă sau origine etnică, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală și aplicarea principiilor orizontale privind egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea prin respectarea prevederilor naționale legislative în vigoare, condiție de eligibilitate pentru accesarea fondurilor. Nu sunt susținute acțiuni care contribuie, sub orice formă, la segregare sau excluziune. Intervențiile sprijinite prin fonduri vor ține cont de principiile și domeniile prioritare promovate prin Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027, urmărindu-se ca rezultatele proiectelor finanțate prin această intervenție să permită accesul persoanelor cu dizabilități în condiții de egalitate și nediscriminare.

În acest sens, în ceea ce privește eligibilitatea proiectului și a activităților, este necesară respectarea obligațiilor prevăzute în legislația comunitară şi națională în domeniul accesibilității pentru persoanele cu dizabilități, respectiv standardele minime prevăzute.
În conformitate cu art. 4 lit. f) din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, solicitanții de finanțare vor avea în vedere inițierea sau promovarea cercetării și dezvoltării bunurilor, serviciilor, echipamentelor şi facilităților concepute pe baza designului universal, care ar presupune o adaptare minimă şi la cel mai scăzut cost, pentru a răspunde nevoilor specifice ale persoanelor cu dizabilităţi, să promoveze existența şi să încurajeze utilizarea acestor bunuri, servicii, echipamente şi facilități concepute pe baza designului universal, precum şi să promoveze designul universal în elaborarea standardelor şi instrucțiunilor.

Potrivit Convenției ONU, „design universal” înseamnă proiectarea produselor, mediului, programelor şi serviciilor, astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specializate. Design-ul universal nu va exclude dispozitivele de asistare pentru anumite grupuri de persoane cu dizabilităţi, atunci când este necesar.

În același timp, „adaptare rezonabilă” înseamnă modificările şi ajustările necesare şi adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar într-un caz particular, pentru a permite persoanelor cu dizabilităţi să se bucure ori să își exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile şi libertățile fundamentale ale omului.

Cadrul legal general privind accesibilitatea este dat de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare,

Capitolul IV „Accesibilitate”, art. 61-71, la acesta se adăugându-se legislația și normele de aplicare specifice, precum Legea nr. 232/2022 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor şi serviciilor, Ordonanța de Urgență nr. 112/2018 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public ș.a.

În ceea ce privește acordarea unui punctaj suplimentar în etapa de evaluare tehnică și financiară proiectelor ale căror acțiuni depășesc minimul stabilit prin lege, se vor puncta în plus proiectele care vor promova cercetarea şi dezvoltarea, vor face cunoscută oferta şi vor încuraja utilizarea de noi tehnologii, inclusiv tehnologii informatice şi de comunicații, dispozitive de suport pentru mobilitate, dispozitive şi tehnologii de asistare, adecvate persoanelor cu dizabilităţi, acordând prioritate tehnologiilor cu prețuri accesibile (art. 4 lit. g) din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități).

De asemenea, solicitantul va avea în vedere, în mod special:

- ”Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în implementarea fondurilor europene nerambursabile” disponibil la adresa: https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/ ; https://mfe.gov.ro/carta-drepturilor-fundamentale-a-uniunii-europene/
- Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027; Ghidul CDPD - Ghid privind Reflectarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României în perioada 2021–2027: https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/

3.20. Teme secundare

Nu este cazul.

3.21. Informarea și vizibilitatea sprijinului din fonduri

Conform prevederilor Regulamentului Comisiei Europene nr. 1060/2021, art. 50, beneficiarii proiectelor cu finanțare europeană au obligația de a comunica sprijinul obținut și vor asigura vizibilitatea acestuia, inclusiv a rezultatelor obținute. Astfel, beneficiarii proiectelor finanțate din fonduri europene trebuie să informeze publicul larg cu privire la contribuția obținută din partea fondurilor, cel puțin prin măsurile de comunicare minime obligatorii și trebuie să se asigure că beneficiarii finali ai proiectului/ persoanele care participă la proiecte au fost informați/ informate cu privire la finanțarea europeană.

În acest sens, se va realiza afișarea corespunzătoare a elementelor de identitate vizuală obligatorii și se vor respecta măsurile de comunicare și vizibilitate obligatorii cuprinse în Ghidul de Identitate Vizuală 2021-2027 elaborat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și în Manualul de identitate vizuală (MIV) PR Centru 2021-2027, publicat pe pagina https://www.regiocentru.ro/, precum și instrucțiunile emise de AM, unde și când este cazul.

Conform Regulamentului UE menționat anterior, în cazul în care beneficiarul nu își respectă obligațiile ce îi revin conform contractului de finanțare referitor la Comunicare și vizibilitate și

în cazul în care nu se iau măsuri de remediere, Autoritatea de Management aplică măsuri, cu luarea în considerare a principiului proporționalității, putând anula până la 3% din sprijinul din partea fondurilor pentru operațiunea în cauză.

Prevederile incluse în Manualul de Identitate Vizuală a PR Centru 2021-2027 se aplică beneficiarilor de finanțare europeană începând cu momentul semnării contractului de finanțare. Totuși, în cazul în care potențialul beneficiar realizează anterior semnării contractului de finanțare, activități/materiale de informare și comunicare pentru promovarea proiectului (broșuri, mape, pliante, site-uri etc.), acestea trebuie să respecte regulile din acest Manual.

Elementele obligatorii de identitate vizuală care vor fi folosite pe materialele de comunicare/ vizibilitate sunt:

- emblema UE, însoțită obligatoriu de declarația de finanțare „Cofinanțat de Uniunea Europeană", în varianta bilingvă, unde este cazul;
- sigla Guvernului României;
- sigla Programului „Regiunea Centru".

Măsurile minime obligatorii de comunicare și vizibilitate, aplicabile tuturor proiectelor sunt următoarele:

- publicarea a minim unui comunicat/anunț de presă, la începutul și finalul proiectului
- includerea unei mențiuni care subliniază sprijinul din partea Uniunii (declarația UE) într-un mod vizibil în documentele și în materialele de comunicare referitoare la implementarea operațiunii care sunt destinate publicului sau participanților la cursuri/training-uri/ evenimente etc
- realizarea unui panou permanent/unei plăci permanente pentru proiectele finanțate din FEDR a căror valoare totală depășește 500.000 euro; în cazul proiectelor FEDR a căror valoare totală nu depășește 500.000 EUR, se va expune, într-un loc ușor vizibil publicului, cel puțin un afiș cu dimensiunea minimă A3 sau un afișaj electronic echivalent conținând informații despre proiect
- aplicarea de autocolante/plăcuțe pe echipamentele cu o valoare mai mare de 5.000 lei fără TVA, achiziționate prin proiect
- afișarea pe site-ul oficial de internet, dacă există, și pe paginile de comunicare socială ale beneficiarului, dacă există, a unei scurte descrieri a proiectului, proporțională cu nivelul sprijinului, inclusiv a scopurilor și rezultatelor acesteia, evidențiind sprijinul financiar din partea Uniunii
- realizarea unui portofoliu de fotografii pe parcursul desfășurării proiectului pentru a ilustra evoluția acestuia.

Beneficiarii vor avea în vedere prevederile Contractului de finanțare- Conditii generale (aprobat prin Ordinul MIPE nr 2041/2023 modificat prin Ordinul MIPE nr 6059/28.08.2024) și Conditii specifice. Informații suplimentare și detaliate referitoare la regulile de identitate vizuală și măsurile obligatorii necesare pregătirii cererilor de finanțare se regăsesc în Ghidului de Identitate Vizuală 2021-2027 (elaborat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, publicat în Monitorul Oficial Partea I nr. 1041 și 1041 bis din 16.11.2023) disponibil la adresa

www.adrcentru.ro/comunicare/ghid-identitate-vizuala-2021-2027, în Manualul de Identitate Vizuală (MIV) PR Centru 2021-2027 publicat pe pagina www.regiocentru.ro, precum și în documentele de actualizare ale acestora (dacă este cazul) publicate în locațiile menționate.

4. INFORMAȚII ADMINISTRATIVE DESPRE APELUL DE PROIECTE

4.1. Data deschiderii apelului de proiecte

Codul aferent prezentului apel de proiecte este: **PRC/492/PRC_P1/OP1**
Data deschidere apel de proiecte: **16.10.2024**

4.2. Perioada de pregătire a proiectelor

Solicitanții vor avea la dispoziție o perioadă de pregătire a proiectelor cuprinsă între data deschiderii apelului de proiecte și data depunerii acestuia în cadrul sistemului informatic MYSMIS 2021 / SMIS2021+.

4.3. Perioada de depunere a proiectelor

4.3.1. Data și ora pentru începerea depunerii de proiecte

Data și ora de începere a depunerii de proiecte: **16.12.2024, ora 12.00**.

4.3.2. Data și ora închiderii apelului de proiecte

Data și ora de închidere a depunerii de proiecte: **16.06.2025, ora 12.00**.

4.4. Modalitatea de depunere a proiectelor

În cadrul prezentului apel de proiecte, cererile de finanțare se vor depune exclusiv prin aplicația electronică MySMIS 2021 / SMIS2021+, disponibilă la adresa web https://mysmis2021.gov.ro, doar în intervalul menționat la secțiunile de mai sus.
Data depunerii cererii de finanțare este considerată data transmiterii acesteia prin intermediul sistemului electronic MYSMIS 2021 / SMIS2021+.

5. CONDIȚII DE ELIGIBILITATE

Cererea de finanțare (inclusiv anexele/modelele la cererea de finanțare) completată de către solicitant, face obiectul verificării eligibilității solicitantului și a proiectului, pe baza criteriilor enumerate în continuare.
Criteriile de eligibilitate trebuie respectate de solicitant, începând cu data depunerii cererii de finanțare, în etapa de contractare, precum și pe perioada de implementare şi de durabilitate a contractelor de finanțare, în condiţiile stipulate de acestea, cu exceptia:

- criteriul de eligibilitate a solicitantului referitor la încadrarea în categoria IMM-urilor (microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii), a cărui respectare este obligatorie până la momentul încheierii contractului de finanțare, inclusiv;
- criteriul de eligibilitate a proiectului referitor la valoarea minimă a finanțării nerambursabile solicitate, a cărui respectare este obligatorie doar până la momentul încheierii contractului de finanțare, inclusiv.

În cazul în care, pe parcursul procesului de evaluare și selecție, categoria întreprinderii în care solicitantul este încadrat la depunerea cererii de finanțare se modifică, solicitantul rămâne eligibil cu condiția reajustării în etapa contractuală a cuantumului finanțării nerambursabile solicitate și a informațiilor incluse în planul de afaceri, inclusiv macheta financiară, precum și cu respectarea tuturor celorlate criterii de eligibilitate în conformitate cu prevederile prezentului ghid.

Pentru obținerea finanțării în cadrul prezentului apel al PR Centru, solicitantul și proiectul trebuie să respecte toate criteriile de eligibilitate menționate, în termenele stabilite în prezentul ghid şi anexele la acesta.

De asemenea, solicitantul are obligația de a asigura fonduri suficiente și realiste în bugetul proiectului, precum și termene realiste pentru realizarea activităților, cu încadrarea în limitele maxime prevăzute pentru buget sau cu încadrarea în durata maximă de implementare a proiectului.

5.1. Eligibilitatea solicitanților și partenerilor

Solicitanti eligibili, în sensul acestui ghid, reprezintă entitățile care îndeplinesc cumulativ criteriile enumerate și prezentate în cadrul prezentei secțiuni și se încadrează în categoria întreprinderilor (microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderile mijlocii) fiind înregistrate în scop fiscal, în baza Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la data depunerii cererii de finanțare (in cazul persoanelor juridice române) și cel târziu la momentul primei plăți a ajutorului (pentru persoane juridice străine). Persoanele juridice străine trebuie să fie constituite în conformitate cu legislatia specifică din statul membru a cărei naționalitate o dețin la data depunerii cererii de finanțare.

Solicitantul/Beneficiarul are obligația de a asigura furnizarea către AM, în secțiunea dedicată Beneficiarilor reali din MySMIS2021/SMIS2021+, a următoarelor categorii de date privind utilizarea fondurilor: prenumele, numele și data nașterii beneficiarului real/beneficiarilor reali al/ai destinatarului fondurilor sau al contractantului, astfel cum este definit la art.3, alin.(6) din DIRECTIVA (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și

de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei.

5.1.1. Cerințe generale privind eligibilitatea solicitanților și partenerilor

1. **Solicitantul și reprezentanții legali ai acestora, care își exercita atribuțiile de drept, îndeplinesc, condițiile de eligibilitate, respectiv NU se încadrează în situațiile de excludere, inclusiv în situațiile privind încadrarea în categoria întreprinderilor în dificultate, începând cu data depunerii cererii de finanțare, pe perioada de evaluare, selecție şi contractare:**

A.Solicitantul nu trebuie să se încadreze în vreuna dintre următoarele situații începând cu data depunerii cererii de finanțare, pe perioada de evaluare, selecție şi contractare:

a. Se află în stare de faliment/ insolvenţă sau face obiectul unei proceduri de lichidare sau de administrare judiciară, a încheiat acorduri cu creditorii (în procedurile anterior menţionate), şi-a suspendat activitatea economică sau face obiectul unei proceduri în urma acestor situaţii sau se află în situaţii similare în urma unei proceduri de aceeaşi natură prevăzute de legislaţia sau de reglementările naţionale;
b. Face obiectul unei proceduri legale pentru declararea sa într-una din situațiile de la punctul a.;
c. Este subiectul unui ordin de recuperare în urma unei decizii anterioare a organelor competente privind declararea unui ajutor de stat ca fiind ilegal și incompatibil cu piața comună, sau, în cazul în care solicitantul a făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta trebuie să fi fost deja executată și ajutorul integral recuperat, inclusiv dobânda de recuperare aferentă
d. Este în dificultate, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat.
   „întreprindere în dificultate” înseamnă o întreprindere care se află în cel puţin una din situaţiile următoare:
   „(a) În cazul unei societăți comerciale cu răspundere limitată [alta decât un IMM care există de cel puțin 3 ani sau, în sensul eligibilității pentru ajutor pentru finanțare de risc, un IMM care îndeplinește condiția prevăzută la articolul 21 alineatul (3) litera (b) și care se califică pentru investiții pentru finanțare de risc în urma unui proces de diligență efectuat de un intermediar financiar selectat], atunci când mai mult de jumătate din capitalul său social subscris a dispărut din cauza pierderilor acumulate. Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve (și din toate celelalte elemente considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății) conduce la un rezultat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris. În sensul acestei dispoziții, «societate cu răspundere limitată» se referă în special la tipurile de societăți comerciale menționate în anexa I la Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului, iar «capital social» include, dacă este cazul, orice capital suplimentar.
   (b) În cazul unei societăți comerciale în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății [alta decât un IMM care există de cel puțin trei ani sau, în sensul eligibilității pentru ajutor pentru finanțare de risc, un IMM care îndeplinește condiția prevăzută la articolul 21 alineatul (3) litera (b) și care se califică pentru investiții pentru

finanțare de risc în urma unui proces de diligență efectuat de un intermediar financiar selectat], atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut din cauza pierderilor acumulate. În sensul prezentei dispoziții, «o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății» se referă în special la acele tipuri de societăți menționate în anexa II la Directiva 2013/34/UE.

(c) Atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvenţă sau îndeplinește criteriile prevăzute în dreptul intern pentru ca o procedură colectivă de insolvenţă să fie deschisă la cererea creditorilor săi.

(d) Atunci când întreprinderea a primit ajutor pentru salvare și nu a rambursat încă împrumutul sau nu a încetat garanţia sau a primit ajutoare pentru restructurare și face încă obiectul unui plan de restructurare.

e. A fost găsit vinovat, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, pentru comiterea unei fraude/ infracțiuni referitoare la obținerea şi utilizarea fondurilor europene şi/sau a fondurilor publice naţionale aferente acestora, în conformitate cu prevederile Codului Penal aprobat prin Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare.
f. Are obligații de plată scadente către instituțiile publice sau nu şi-a îndeplinit la timp obligațiile de plată a impozitelor, taxelor şi a altor contribuții către bugetul de stat, bugetele speciale şi bugetele locale, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.
g. Solicitantul, inclusiv toate entitățile cu care formează un grup de firme (dacă este cazul), a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care se solicită ajutorul, în cei doi ani anteriori depunerii cererii de finanțare, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei, de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, cu modificările și completările ulterioare.
h. Desfășoară activități cu produse cu caracter erotic sau obscen, cu jocuri de noroc, precum și cele care contravin ordinii publice și/sau prevederilor legale în vigoare;
i. Se află în situațiile prevăzute de Recomandarea Comisiei Europene nr. 1039/16.07.2020, publicată în JOUE nr 227/16.07.2020 privind condiționarea acordării sprijinului financiar public de lipsa unei legături cu jurisdicțiile necooperante în scopuri fiscale, începând cu data depunerii cererii de finanțare, pe perioada de evaluare, selecție și contractare, respectiv:
   - o nu este rezident în scopuri fiscale sau înmatriculat în temeiul legilor din jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale;
   - o nu este controlat, direct sau indirect, de către acționarii din jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante, analiza mergând până la beneficiarul real, așa cum este acesta definit în art. 3 punctul 6 din Directiva 2015/849;
   - o nu controlează, direct sau indirect, filialele sau nu dețin unități permanente proprii în jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale și
   - o nu exercită dreptul de proprietate în comun cu întreprinderile din jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale.
   - o îndeplinesc orice alte condiții/cerințe specifice, care nu aduc atingere prevederilor în materie de ajutor de stat/minimis, care rezultă din dispozițiile legale aplicabile și ghidul solicitantului.

B.Solicitantul trebuie să se regăsească în următoarele situații:

a) in cazul solicitantului pentru care au fost stabilite debite în sarcina sa ca urmare a măsurilor legale întreprinse de autoritatea de management, acesta va putea încheia contractul de finanțare în următoarele situații:
   - ✓ recunoaște debitul stabilit în sarcina sa de autoritatea de management pentru PR şi îl achită integral, atașând dovezi în acest sens, cu excepția proiectelor aflate în implementare, pentru care recunoaște debitul stabilit şi îl achită integral sau își exprimă acordul cu privire la stingerea acestuia din valoarea cererilor de rambursare ulterioare, aferente proiectului în cadrul căruia a fost constatat.
   - ✓ a contestat în instanța notificările/procesele verbale/notele de constatare a unor debite și prin decizie a instanțelor de judecată acestea au fost suspendate de la executare, anexând dovezi în acest sens.

b) deține dreptul legal de a desfășura activitățile prevăzute în cadrul proiectului.

C.Reprezentantul legal care își exercită atribuțiile de drept pe perioada procesului de evaluare, selecție și contractare, nu se află într-una din situațiile de mai jos:

a. este subiectul unui conflict de interese, definit în conformitate cu prevederile naționale/ comunitare în vigoare, sau se află într-o situație care are sau poate avea ca efect compromiterea obiectivității și imparțialității procesului de evaluare selecție, contractare și implementare a proiectului;
b. se află în situația de a induce grav în eroare Autoritatea de Management sau comisiile de evaluare și selecție, prin furnizarea de informații incorecte în cadrul prezentului apel de proiecte sau a altor apeluri de proiecte derulate în cadrul PR Centru;
c. se află în situația de a încerca/de a fi încercat să obțină informații confidențiale sau să influențeze comisiile de evaluare și selecție sau Autoritatea de Management pe parcursul procesului de evaluare și selecție a prezentului apel de proiecte sau a altor apeluri de proiecte derulate în cadrul PR Centru;
d. reprezentantul legal a fost condamnat printr-o hotărâre cu valoare de res judicata pentru un delict legat de conduita sa profesională, pentru fraudă, corupție, participare la o organizație criminală sau la orice alte activități ilegale în detrimentul intereselor financiare ale comunităților europene;

Orice modificare pe parcursul perioadei de evaluare, selecție și contractare asupra situațiilor prevăzute în cadrul respectivei declarații trebuie notificate de către solicitant în scris către AM PR Centru. În cazul în care, în procesul de evaluare, selecție și contractare sunt identificate modificări asupra situațiilor declarate de către solicitant în cadrul declarațiilor depuse, modificări care nu au fost aduse la cunoștinta AM în termen de maxim 5 zile de la modificarea acestora, cererile de finanțare pot fi respinse din proces.

2. Solicitantul are capacitatea financiară de a implementa proiectul propus la finanțare și de a asigura sustenbilitatea financiară a investiției pe perioada de durabilitate a contractului de finanțare.

Solicitantul demonstrează că are capacitate financiară de a asigura:

- contribuţia proprie declarată în secțiunea aferentă din cererea de finanțare,
- toate costurile, inclusiv costurile neeligibile, dar necesare, aferente proiectului,

- resursele financiare necesare implementării optime a proiectului în condițiile rambursării ulterioare a cheltuielilor eligibile din fondurile Uniunii,
- cheltuielile de funcționare și întreținere aferente proiectului care includ investiții în infrastructură sau investiții productive, în vederea asigurării sustenabilității financiare a acestora**.**

Solicitantul ajutorului asigură o contribuție financiară din costurile eligibile, fie prin resurse proprii, fie prin finanțare externă, sub o formă care să nu facă obiectul niciunui alt ajutor public. Contribuția proprie a solicitantului poate proveni din surse proprii, credite bancare negarantate/garantate de stat, aport al acționarilor, alte surse private.

La depunerea cererii de finanțare, solicitantul va completa Declarația unică prin care își asumă capacitatea financiară.

În etapa contractuală, solicitantul va prezenta **dovada capacității financiare** (Hotărârea de aprobare a proiectului si a sumelor implicate, respectiv extras de cont bancar (curent, de depozit)/dovada unei linii/ contract de credit emise de bancă/ instituţie financiar bancară). Dovada capacității financiare trebuie să acopere cel puțin **contribuţia proprie la valoarea eligibilă** a proiectului **și valoarea cheltuielilor neeligibile ale proiectului.**

Contribuţia proprie a solicitantului la valoarea eligibilă a proiectului este în conformitate cu regulile privind ajutorul de stat pentru cercetare-dezvoltare şi de minimis aplicabile.

Pentru componentele finanțabile prin ajutor de stat pentru cercetare-dezvoltare, contribuția proprie a solicitantului la valoarea cheltuielilor eligibile trebuie să fie în concordanță cu intensitățile maxime ale ajutorului de stat respectiv (a se vedea cap. 3.4.Rata de cofinanțare la prezentul ghid). Procentele minime ale contribuției solicitantului diferă în funcție de tipul solicitantului (respectiv încadrarea în categoria întreprinderilor micro, mici, mijlocii), locul de implementare şi în funcție de tipul de activitate.

3. Domeniul de activitate în care se realizează investiţia[10]

a. La depunerea cererii de finanțare, solicitantul trebuie **să aibă deja domeniul de activitate cercetarea-dezvoltarea (cod CAEN 72..), înscris în obiectul de activitate** (conform certificatului constatator OC), **ca activitate secundară a întreprinderii.**

b. **La momentul demarării activității de cercetare-dezvoltare (CD) propuse prin proiect, solicitantul trebuie să aibă deja domeniul de activitate cercetarea-dezvoltarea (clasa CAEN 72..), autorizat la sediul (principal sau secundar) identificat ca loc de implementare a proiectului).**
În cazul în care prin proiect se propune înființarea unui nou sediu secundar (punct de lucru) și / sau demararea unei activități de CDI care nu mai fost realizată anterior, Beneficiarul se va angaja (prin declarația unică) ca, până la prima plată a ajutorului, să înregistreze locul de implementare ca punct de lucru și să autorizeze activitatea de cercetare-dezvoltare (cod CAEN 72..), la locul de implementare.

[10] Inclusiv domeniul de activitate eligibil (clasa CAEN) vizat de etapa de producție (producerea de bunuri și servicii.)

c. Clasa se va selecta în funcție de tipul de cercetare urmărit, iar activitatea de cercetare aplicată (cercetare industriala, dezvoltare experimentală) trebuie să fie în strânsă legătură cu domeniul de specializare inteligentă selectat, respectiv cu activitatea economică (CLASA CAEN) selectată.
d. Domeniul de activitate aferent etapei de producție face parte din domeniile de activitate eligibile, așa cum sunt enumerate în Anexa 3- Coduri CAEN la ghid.
e. La depunerea cererii de finanțare, solicitantul trebuie să aibă deja domeniul de activitate eligibil (clasa CAEN) vizat de etapa de producție[11], înscris în obiectul de activitate (conform certificatului constatator OC), indiferent dacă acesta reprezintă activitatea principală sau secundară a întreprinderii. Domeniile de activitate eligibile acceptate (clase CAEN) sunt enumerate în Anexa 3 Coduri CAEN la prezentul ghid.
f. La momentul demarării activității de producție, solicitantul trebuie să aibă deja domeniul de activitate eligibil (clasa CAEN) vizat de etapa de producție, autorizat la sediul (principal sau secundar) , identificat ca loc de implementare (spațiul de producție).

Introducerea în producție și lansarea pe piață ("go to market") a produsului și/sau procesului, tehnologiei, serviciului rezultat în urma cercetării) se va realiza de către Beneficiar, din surse proprii, până la finalul exercițiului financiar ulterior anului fiscal în care se finalizează implementarea proiectului şi va avea ca şi consecinţă recuperarea proporţională a finanţării acordate, în conformitate cu prevederile art. 25 alin (1) și (4) din OUG nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr, 21/1996, cu modificările și completările ulterioare.

O investiție se poate realiza la două (sau mai multe) locuri de implementare, atâta timp cât sunt respectate toate condițiile de eligibilitate, iar proiectul nu constă, de fapt, în două (sau mai multe) investiții distincte sub umbrela unei singure cereri de finanțare. Astfel, se permite selectarea unui loc distinct de implementare pentru desfășurarea activităților aferente etapelor 1 și 2 și etapa de productie, în condițiile în care spațiul destinat producției nu este suficient și adecvat pentru realizarea activităților de cercetare-dezvoltare. Solicitantul are obligația de a face dovada deținerii drepturilor asupra tuturor spațiilor identificate ca loc de implementare al proiectului (laborator/infrastructura/centru de cercetare-dezvoltare, și daca este cazul spațiul de producție).

4. Solicitantul a identificat proiectul de cercetare-dezvoltare, din domeniile de specializare inteligentă identificate în RIS3 Centru, care reprezintă obiectul proiectului propus la finanțare în etapa 1 și 2.

Proiectul urmărește realizarea unei inovări de produs (pentru bunuri şi/sau pentru servicii) sau de proces, tehnologii bazată pe rezultate de cercetare – dezvoltare din sectoarele de excelență regionale identificate în cadrul Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru 2021-2027[12].

Se finanţează numai proiectele a căror arie de cercetare propusă prin proiect se concentrează pe următoarele sectoare de excelență regionale identificate în cadrul Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru 2021-2027:

- Sectoare de excelență regionale:
  - Automotive și Mecatronică

[11] producerea de bunuri și servicii.
[12] https://www.adrcentru.ro/dez-reg/ssi-centru-consolidata/

- Industria Aeronautică
- Sectorul Agricultură și Industrie Alimentară
- Sectorul Silvicultură, Prelucrarea Lemnului și Mobilier
- Sectorul Industrie Ușoară
- Sectorul IT și Industrii Creative
- Sectorul Sănătate
- Sectorul Mediu Construit Sustenabil
- Sectorul Turism

Dezvoltarea proceselor, produselor, tehnologiilor sau serviciilor propuse în cadrul proiectului au ca bază de pornire valorificarea unor competențe existente/ rezultate de cercetare-dezvoltare/ idei brevetate, aflate la un Nivel de Maturitate 3 (TRL 3 - Demonstrarea conceptului privind funcționalitățile critice sau caracteristicile la nivel analitic sau experimental).

Astfel, la momentul depunerii cererii de finanțare, solicitantul va demonstra că deține un rezultat al activităților de cercetare-dezvoltare aflat la un nivel de maturitate tehologică de minim TRL 3:

- un rezultat de cercetare (Brevet, Cerere de brevet, Teza de doctorat - a directorului de proiect, Dreptul de utilizare a rezultatelor cercetării dint-un proiect de cercetare sau contract de cercetare),
  sau
- soluții inovatoare dezvoltate de firma solicitantă în activitatea economică, certificate/confirmate de o organizațe de cercetare, și detaliate în raportul de maturitate tehnologică;

În vederea validării nivelului de maturitate tehnologică, se va anexa un **Raport de maturitate tehnologică realizat de către o organizație de cercetare**, inclusă în Registrul Potențialilor Contractori, care deține, în portofoliu propriu, proiecte de CD din domeniul de specializare inteligentă selectat de solicitant. Din raportul de maturitate tehnologică trebuie sa rezulte:

- ✓ Denumire rezultat de CDI valorificat, inclusiv domeniul de specializare inteligentă;
- ✓ Nivelul de maturitate tehnologică atins;
- ✓ Gradul de noutate/originalitate al soluţiilor, metodelor, instrumentelor de lucru propuse, nivelul parametrilor de performanţă şi calitate ai soluţiei propuse, gradul de conformitate cu cerinţele reglementarilor şi standardelor corespunzătoare de nivel european sau internaţional (calitate, mediu, risc etc). Gradul de noutate al inovatiei vizează noutate la nivel european/national, noutate pentru industria națională sau piața pe care operează compania, noutate pentru companie);
- ✓ Tipul de rezultat urmărit (produs nou, produs îmbunătățit semnificativ, tehnologie nouă, tehnologie îmbunătățită semnificativ etc);
- ✓ Gradul de manufacturabilitatea (posibilitatea de fabricare), viabilitatea conceptului din punct de vedere tehnic şi/sau economic, financiar pentru a produce şi comercializa rezultatele proiectului (punerea în piață a produselor si/sau proceselor/tehnologiilor/serviciilor rezultatelor cercetării);
- ✓ Analiza riscului in proiectul de CD;

Se va anexa Decizia de atestare/acreditare a entității de cercetare-dezvoltare care emite raportul de maturitate tehnologică, respectiv raportul anual de activitate al organizației de CD.

5. **Solicitantul deține/va dispune de resurse umane specializate în cercetarea științifică (cercetarea aplicată și devoltarea experimentală), în domeniul de cercetare urmărit, care permite derularea activităților de cercetare corespunzatoare domeniilor de specializare inteligentă sau compatibile cu acestea identificate în RIS 3 Centru în domeniile sale de activitate.**

Resursele umane specializate în cercetarea științifică (cercetarea aplicată și devoltarea experimentală) sunt:

a. cercetător ştiinţific gradul I, inginer de dezvoltare tehnologică gradul I, profesor universitar;
b. cercetător ştiinţific gradul II, inginer de dezvoltare tehnologică gradul II, conferenţiar universitar;
c. cercetător ştiinţific gradul III, inginer de dezvoltare tehnologică gradul III, lector universitar/şef de lucrări;
d. cercetător ştiinţific, inginer de dezvoltare tehnologică , asistent universitar, pentru persoanele care deţin o diplomă de doctor;

Resursa umană specializată poate să fie:

a) Internă- personalul propriu cercetători, tehnicieni și alți membri ai personalului auxiliar, în măsura în care aceștia sunt angajaţi în proiect;
b) externalizată (servicii de cercetare-dezvoltare contractate)

Atenție! În cazul în care la momentul depunerii cererii de finanțare, solicitantul **nu deține resursa umana specializată internă**, se va angaja (prin declarația unică) ca, **până la demararea activității de CDI**, să contracteze serviciile de cercetare-dezvoltare.

ATENȚIE! Nu se acceptă anexarea la cererea de finanțare a unui acord încheiat de solicitant și organizația de cercetare care vizează furnizarea serviciilor de cercetare-dezvoltare/detașarea de personal cu înaltă calificare. Prin excepție, solicitantul are obligația de a anexa **raportul de maturitate tehnologică inițial care** demonstrează stadiul cercetării, înainte de demararea proiectului, respectiv înainte de demararea activităților de CD care se vor realiza prin proiectul propus la finanțare.

Prin solicitarea și anexarea de oferte la cererea de finanțare pentru fundamentarea bugetului proiectului, nu se consideră că au fost demarate procedurile de achiziție publică.

6. **Solicitantul deține drepturi asupra imobilului (clădire și/sau teren), obiect al proiectului, care îi conferă dreptul de a realiza investiția începând cu data depunerii cererii de finanțare.**

Pentru investițiile care includ lucrări de construcție ce se supun autorizării, solicitanții trebuie să facă dovada existenței unuia dintre următoarele drepturi asupra imobilului (teren și clădire):

- drept de proprietate privată;
- drept de concesiune asupra unui bun aparținând proprietății publice;
- drept de superficie asupra terenului pe care urmează a se edifica o construcție obiect al proiectului.

Pentru investițiile care nu includ lucrări de construcție ce sunt supuse autorizării, solicitanții trebuie să facă dovada existenței unuia dintre următoarele drepturi asupra imobilului (teren și clădire):

- drept de proprietate privată;

- drept de concesiune;
- drept de superficie asupra terenului pe care este edificată o construcție;
- drept de uzufruct;
- drept de folosință rezultat dintr-un contract de împrumut de folosință (comodat) sau contract de închiriere/locațiune;

Notă: Imobil este definit conform Legii nr 7/1996 a cadastrului și publicității imobiliare, cu modificările și completările ulterioare.

7. **Solicitantul demonstreaza că poate să asigure caracterul durabil al investiției în conformitate cu art. 65 din Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 1060/2021[13],**

Perioada pentru care este conferit dreptul asupra imobilului obiect al proiectului solicitanților eligibili trebuie să fie acoperitoare pentru durata menționată la articolul 65 din RDC în vederea asigurării caracterului durabil al investiției, respectiv o perioadă de trei ani de la data efectuării plății finale în cadrul contractului de finanțare. Această perioadă se va calcula estimativ, luându-se în considerare perioada derulării procesului de evaluare, selecție și contractare, perioada de implementare a proiectului și respectiv de efectuare a plății finale, la care se adaugă perioada de 3 ani menționată anterior.

Solicitantul, în cazul în care va primi finanțare din PR Centru pentru investiții în infrastructură, trebuie ca pe perioada de durabilitate:

- să nu înceteze sau delocalizeze activitatea productivă în afara regiunii de dezvoltare în cadrul căruia a fost prevăzută inițial implementarea proiectului
- să nu realizeze o modificare asupra calității și dreptului său asupra imobilului, decât în condițiile prevăzute în contractul de finanțare;
- să nu realizeze o modificare substanțială care afectează natura, obiectivele sau condițiile de realizare și care ar determina subminarea obiectivelor inițiale ale investiției.

ATENȚIE! Dacă pe parcursul perioadei de implementare a proiectului, sau în perioada de durabilitate a acestuia, sunt afectate condițiile de construire/exploatare asupra infrastructurii imobilului aferent proiectului, beneficiarul are obligația contractuală de a returna finanțarea acordată, precum și alte penalități, dacă este cazul, în conformitate cu prevederile contractuale.

8. **(pentru proiectele care prevăd lucrări de construcții care se supun autorizării) Imobilul ce face obiectul proiectului (terenul și /sau clădirea) îndeplinește în mod cumulativ, nu mai târziu de semnarea contractului de finanțare, următoarele condiții, nefiind afectat de limitări legale, convenționale, judiciare ale dreptului real invocat, incompatibile cu realizarea activităților proiectului, respectiv: (solicitantul va completa în acest sens Anexa 2– Declarație unică):**

a) să fie libere de orice sarcini sau interdicții incompatibile cu realizarea activităților proiectului;
b) să nu facă obiectul unor garanții, cesionări și nici a unei alte forme de sarcini care ar putea afecta dreptul invocat;

[13] Regulamentul al Parlamentului European și al Consiliului nr. 1060/2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize

c) să nu facă obiectul unor litigii având ca obiect dreptul invocat de către solicitant pentru realizarea proiectului, aflate în curs de soluționare la instanțele judecătorești;
d) să nu facă obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.

Solicitantul va informa în termen de 5 zile lucrătoare Autoritatea de Management cu privire la orice modificare survenită în circumstanțele sus-menționate pe parcursul procedurii de evaluare și contractare a cererii de finanțare, precum și pe parcursul derulării contractului de finanțare în cazul în care cererea de finanțare propusă va fi acceptată.

Nu vor conduce la respingerea cererii de finanțare acele limite ale dreptului de proprietate care nu sunt incompatibile cu realizarea activităților proiectului (de ex. servituți legale, servitutea de trecere cu piciorul etc). Garanțiile reale asupra imobilelor (ex. ipotecă, etc.) sunt considerate în accepțiunea AM PR Centru incompatibile cu realizarea proiectelor de investiții în cadrul PR Centru.

5.1.2. Categorii de solicitanți eligibili

În cadrul acestui apel sunt eligibile societatile[14] înregistrate în scop fiscal, până data depunerii cererii de finantare, în cazul persoanelor juridice române și cel târziu în momentul primei plăți a ajutorului pentru persoane juridice străine. Persoanele juridice străine trebuie să fie constituite în conformitate cu legislația specifică din statul membru a cărui naționalitate o dețin la data depunerii cererii de finanțare;

Sunt eligibile întreprinderile care se încadrează în categoria întreprinderilor mijlocii sau mici (inclusiv microîntreprinderi), **din mediul urban sau din mediul rural al Regiunii Centru, care au în obiectul de activitate şi cercetarea-dezvoltarea** (cod CAEN 72). Activitatea de CD nu constituie obiectul principal de activitate. Sunt eligibile inclusiv start-up-urile și spin-off-urile definite mai jos.

Start-up: întreprindere, înființată în baza legii 31/1990, care înregistrează o vechime de maximum 3 ani în anul depunerii proiectului;

Spin-off: întreprindere înfiinţată, la momentul depunerii cercerii de finanțare, pe baza unui rezultat obţinut în organizaţii de cercetare de drept public (instituţie de CD sau de învăţământ superior).

Categoria microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii („IMM-uri") este formată din întreprinderi care au mai puțin de 250 de angajați și a căror cifră de afaceri anuală nu depășește 50 de milioane EUR și/sau ale căror active totale nu depășesc 43 de milioane EUR, echivalent în lei

- ✓ În cadrul categoriei IMM-urilor, ***o întreprindere mijlocie*** are între 50 și 250 de salariaţi şi realizează o cifră de afaceri anuală netă de până la 50 milioane euro, echivalent în lei, sau deţin active totale care nu depăşesc echivalentul în lei a 43 milioane euro, echivalent în lei
- ✓ În cadrul categoriei IMM-urilor, ***o întreprindere mică*** are între 10 și 49 de salariaţi şi realizează o cifră de afaceri anuală netă sau deţin active totale de până la 10 milioane euro, echivalent în lei

[14] Constituită în baza Legii nr. 31/1990 privind societăţile, republicată, cu completările şi modificările ulterioare

- ✓ În cadrul categoriei IMM-urilor, ***o microîntreprindere*** are până la 9 salariaţi şi realizează o cifră de afaceri anuală netă sau deţin active totale de până la 2 milioane euro, echivalent, echivalent în lei;.

Se recomandă o atenţie sporită în aplicarea corectă a prevederilor Legii 346/2004, cu modificările şi completările ulterioare, în special în ceea ce priveşte identificarea **întreprinderilor partenere şi/sau legate cu întreprinderea solicitantă**. Încadrarea datelor solicitantului (a numărului mediu anual de salariaţi şi a cifrei de afaceri anuale nete/ activelor totale) în pragurile prevăzute pentru categoria IMM-urilor se verifică după luarea în calcul a datelor aferente tuturor întreprinderilor partenere şi ale celor legate cu întreprinderea solicitantă, identificate conform legii. **Anexa 8.a "Încadrarea în categoriile IMM"** la prezentul ghid prezintă detalii suplimentare în acest sens.

Solicitantul de finanţare va completa şi **Anexa 8. Declaraţia privind încadrarea întreprinderii în categoria IMM** (din care să reiasă încadrarea în categoria microîntreprinderilor/ întreprinderilor mici/ întreprinderilor mijlocii).

Datele utilizate pentru calculul numărului mediu anual de salariaţi, cifra de afaceri netă anuală şi activele totale sunt cele raportate în situaţiile financiare aferente exerciţiului financiar precedent depunerii cererii de finanțare, aprobate de adunarea generală a acţionarilor sau asociaţilor (conform Art. 6 alin (1) din Legea 346/2004). Această prevedere se aplică inclusiv în cazul cererilor de finanțare depuse în primele luni ale anului, chiar dacă situațiile financiare aprobate de adunarea generală a acţionarilor sau asociaţilor nu au fost încă depuse la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice.

Valoarea finanțării nerambursabile solicitate la data depunerii cererii de finanțare nu poate fi modificată în sensul creșterii acesteia în cazul în care intervin modificări pe parcursul procesului de evaluare, selecție și contractare raportat la încadrarea în diferitele categorii de întreprinderi. Cu toate acestea, valoarea finanțării nerambursabile va fi redusă în conformitate cu modificarea încadrării în categoria de întreprinderi pe parcursul procesului de evaluare, selecție și contractare în sensul respectării încadrării în limitele maxime acceptabile conform prevederilor legate de ajutorul de stat. A se vedea **cap. 3.4 din prezentul ghid.**

În sensul acestui apel, "întreprinderea din mediul urban/rural" se referă la întreprinderea care propune o investiție (într-unul din domeniile eligibile în acest apel) în mediul urban/rural, indiferent de localizarea sediului social al acesteia.

Sucursalele, agenţiile, reprezentanţele sau alte unităţi fără personalitate juridică nu sunt eligibile.

5.1.3. Categorii de parteneri eligibili

Nu se aplică.

5.1.4. Reguli și cerințe privind parteneriatul

Nu se aplică.

5.2. Eligibilitatea activităților

5.2.1. Cerințe generale privind eligibilitatea activităților

Obiectivele priorității 1, acțiunea 1 sunt prevăzute în secțiunea 2.2 a prezentului ghid specific, și vizează susținerea ciclului de inovare prin cercetare în entitățile de inovare, IMM-uri, prin facilitarea valorificării inițiativelor și transformarea lor în bunuri și servicii inovative gata de

comercializare și utilizare. Nivelurile de maturitate tehnologică timpurie sunt susținute în măsura în care corespund unei necesități identificate în Strategia de specializare inteligentă Centru, prin mecanismul de descoperire antreprenorială.

Activitățile care vor fi propuse prin proiect trebuie să conducă la realizarea obiectivelor priorității 1, Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate, **Actiunea 1.3: Întreprinderi inovative pentru o regiune inovativă, Intervenția 1.3.1. Trecerea de la idee la piață.**

Activitățile proiectului, după semnarea contractului de finanțare, sunt împărțite în:

- **Etapa 1** vizează proiectele în care se pornește de la studii și măsurători inițiale de laborator pentru a valida predicțiile analitice ale elementelor separate ale tehnologiei (porneste de la minim nivel de maturitate tehnologică atins TRL 3 și se concretizează cu o tehnologie demonstrată din punct de vedere al funcționalității, în mediul industrial (nivel de maturitate tehnologică TRL 6).
- **Etapa 2** vizează proiectele care au un nivel de maturitate tehnologică minim TRL 6 și se finalizează cu încorporarea sistemului în design-ul comercial. (Tehnologia, în forma sa finală, funcționează. Sistemul / procesul a fost actualizat și calificat prin testare și demonstrație precomercială) (TRL 8)

In urma finalizării etapei 2, beneficiarul are obligația introducerii în producție și lansării pe piață ("go to market") a produselor si/sau proceselor/tehnologiilor/serviciilor/rezultatelor obținute în urma activității de cercetare-dezvoltare finanțată prin prezentul apel. Introducerea în producție și lansarea pe piață ("go to market") a produsului și/sau procesului, tehnologiei, serviciului rezultat în urma cercetării, se va realiza de către Beneficiar, din surse proprii, până la finalul exercițiului financiar ulterior anului fiscal în care se finalizează implementarea proiectului.

5.2.2. Activități eligibile

Eligibilitatea unei activități nu este echivalentă cu eligibilitatea cheltuielilor efectuate pentru realizarea acelei activități.

Investiția vizată trebuie să fie realizată pe teritoriul Regiunii de dezvoltare Centru.
Regiunea Centru este formată din județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu.

I. Activitatea de bază

A. Tipuri de investiții eligibile pentru proiecte de cercetare și dezvoltare

Investitiile eligibile ale proiectelor de cercetare și dezvoltare sunt alocate unei categorii specifice de cercetare și dezvoltare (cercetare industrială; dezvoltare experimentală; studii de fezabilitate) și sunt următoarele:

a) Construcția de noi departamente de CD (infrastructuri de CD/laboratoare/centre de CD), în cadrul IMM, modernizarea și extinderea celor existente/ schimbarea de destinație[15] a

[15] Este eligibilă inclusiv reconversia unui imobil existent neutilizat și dotarea acestuia în scopul creării unei noi infrastructuri de CD/laboratoare/centre de CD. Prin "imobil neutilizat" se înțelege acel imobil care nu a fost utilizat în nicio activitate, în anul curent depunerii cererii de finanțare și în ultimii doi ani calendaristici anteriori anului depunerii cererii de finanțare.

departamentelor existente în departamente de CD, **<u>însoțită obligatoriu de dotarea acestora cu echipamente și instrumente de cercetare dezvoltare, cu condiția ca solicitantul să demonstreze că investițiile sunt legate de obiectivul proiectului și sunt necesare implementării proiectului de cercetare-dezvoltare propus;</u>**

Astfel, în cazul în care solicitantul deține doar un spațiu de producție (departament de producție), acesta poate să construiască o clădire nouă pentru activitatea de CD propusă prin proiect- un departament de CD (infrastructura de CD/laborator de CD/centru de CD).
În cazul în care solicitantul intenționează să transforme un departament de producție (ex. hală de producție) în departament de CD, acest lucru este posibil cu condiția ca solicitantul să demonstreze că spațiul de producție necesar introducerii în producție și lansării pe piață ("go to market") a produsului și/sau procesului, tehnologiei, serviciului rezultat în urma cercetării este adecvat și suficient.

ATENTIE!

- Nu se acceptă lucrări de intervenție care nu se supun autorizării!
- În ceea ce privește clădirile, sunt considerate eligibile <u>doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului de CD</u>, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate.
- Referitor la investiția care vizează achiziția de dotări (instrumente și echipamente de CD), acestea sunt eligibile în măsura în care sunt utilizate în cadrul proiectului și pe durata acestei utilizări. În cazul în care aceste instrumente și echipamente nu sunt folosite pe întreaga lor durată de viață în proiectul de CD, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate;

b) Sustinerea activității de CD prin:
   - ✓ costurile cu personalul: drepturi salariale pentru personalul implicat in activitatea de cercetare (cercetători, tehnicieni și alți membri ai personalului auxiliar), în măsura în care aceștia sunt angajați în proiect, pe baza plafoanelor prevăzute în Anexa 2 a Hotărârii nr. 1.188 din 29 septembrie 2022 privind aprobarea Planului național de cercetare, dezvoltare şi inovare 2022-2027
   - ✓ Costurile aferente cercetării contractuale, cunoștințelor și brevetelor cumpărate sau obținute cu licență din surse externe, în condiții de concurență deplină, precum și costurile aferente serviciilor de consultanță și serviciilor echivalente folosite exclusiv pentru proiectul de CD; servicii de cercetare industrială / dezvoltare experimentală, inclusiv colaborarea în rețea în vederea realizării schimbului de cunoștințe și tehnologii;
     Eligibile în limita a 30%, aplicată totalului costurilor eligibile ale proiectelor de cercetare și dezvoltare.
   - ✓ costurile materialelor, consumabilelor și ale altor produse similare, suportate direct ca urmare a proiectului, exclusiv pentru cercetare industrială și dezvoltare experimentală, sub formă de rată forfetară în cuantum de 10%, aplicată totalului costurilor eligibile ale proiectelor de cercetare și dezvoltare

Pentru realizarea obiectivului proiectului este obligatoriu a se include activități de dezvoltare experimentală in IMM.

B. Investiții finanțabile prin ajutor de minimis:

a) Investitii privind obținerea, validarea și protejarea brevetelor și altor active necorporale rezultate, în urma realizării activității de CD;
b) Servicii de consultanţă și de asistenţă în domeniul inovării, inclusiv pentru serviciile furnizate de organizaţii de cercetare și de diseminare a cunoștinţelor, de infrastructuri de cercetare, de infrastructuri de testare și experimentare sau de clustere de inovare;
c) Investiții privind crearea de rețele colaborative – Networking – Alte colaborări in domeniul de cercetare selectat; realizarea şi dezvoltarea colaborărilor în domeniul cercetării cu colective de specialişti din cadrul unor universităţi sau institute de cercetare din ţară şi din străinătate;
d) Promovarea/ stimularea activităților de valorificare a rezultatelor cercetării prin participarea la manifestări științifice, publicarea de lucrări în reviste/publicații de specialitate, comunicare la o manifestare științifică (colocviu, seminar, congres) etc;

II. Activități conexe activității de bază

Investiții finanțabile prin ajutor de minimis

- Activitatea de consultanță (consultanță la elaborarea cererii de finanțare și/ a planului de afaceri; consultanță în domeniul managementului execuției investiției sau administrarea contractului de execuție (managementul de proiect); consultanță la elaborarea, organizarea si derularea procedurilor de achiziții);
- Activitatea de proiectare și asistență tehnică
- Activitățile de publicitate și informare obligatorii aferente proiectului în conformitate cu prevederile MIV PR Centru 2021-2027 publicat pe site-ul www.regiocentru.ro;
- Audit financiar extern al proiectului;
- Instruirea angajaților - vizează angajați ai IMM-urilor beneficiare de finanțare care finalizează programe de formare și dobândesc certificat de atestare a competențelor profesionale pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.

Tipurile de abilități ce pot fi vizate, fără a include o listă exhaustivă:

- ✓ Abilități tehnice: abilități de rezolvare a problemelor, design, operare, reproiectare și întreținere a echipamentelor sau structurilor tehnologice, abilități IT profesionale
- ✓ Abilități de management: abilități în legătură cu planificarea afacerilor, conformare la reguli și norme de calitate, planificarea resurselor umane, alocarea de resurse
- ✓ Abilități antreprenoriale: abilități specifice pentru start-up-uri precum managementul riscului, gândire strategică, abilități de relaționare, abilități de adaptare la provocări și cerințe multiple
- ✓ Abilități ”verzi”: abilități specifice pentru modificarea produselor, serviciilor sau operațiunilor determinate de schimbările climatice, cerințe sau reguli
- ✓ Alte abilități în afara celor descrise mai sus, în legătură cu specializarea inteligentă, tranziția industrială, antreprenoriatul și adaptarea întreprinderilor la schimbare

ATENȚIE! Programele de instruire pot viza doar **persoane care au statut de angajat al IMM-ului** care beneficiază de sprijin pentru instruire, **la data derulării programului de instruire**. De asemenea, în cazul proiectelor respective, activitatea de instruire nu constituie un proiect de sine

stătător, ci este inclusă într-un proiect de investiții și este în strânsă relație cu scopul proiectului de investiție din care face parte.

Documentele suport care vor fi verificate de AM și vor fi prezentate de beneficiari în etapa de implementare pentru a dovedi numărul de angajați care au participat la formare și au primit un certificat, tipul și durata programului de formare sunt:

- ✓ **Notă referitoare la setul de competențe profesionale** necesare și relevante în raport cu investiția realizată prin proiect, care vor dobândite de angajați în urma participării la formare
- ✓ **Certificat de absolvire emis de furnizorul de formare profesională**
  - Certificatul de absolvire este însoțit de o anexă în care sunt precizate competențele dobândite prin programul de formare (conform unui sistem de evaluare a competențelor dobândite) și durata programului de formare (minim 12 ore). Solicitantul se va asigura că programul de formare poate avea recunoaștere națională/ internațională prin autorizarea cursului sau poate avea doar recunoașterea furnizorului de formare și a beneficiarului formării. Certificatul trebuie să dovedească faptul că formarea a avut loc în perioada de implementare a proiectului.
- ✓ **Documente care dovedesc statutul de angajat eligibil al participantului** la programul de formare **la data formării, și anume, extras Revisal**.

Controlul respectării obligațiilor contractuale se va efectua de către structurile specializate ale Autorității de Management (Departamentul Monitorizare Proiecte și Departamentul Verificare Autorizare Proiecte).

Beneficiarii trebuie să arhiveze toate documentele legate de implementarea proiectului, inclusiv rezultatele, în conformitate cu contractul de finanțare semnat cu Autoritatea de Management. Arhivele vor fi disponibile, în cazul în care vor fi solicitate, pentru eventuale controale tematice ale finanțatorului sau ale altor organe de control și / sau audit, naționale și / sau europene prevăzute de lege.

Colectarea și stocarea datelor se va face prin sistemul de management al informației MySMIS2021/SMIS2021+.

Compartimentele Autorității de Management vor accesa prin aplicațiile sistemului MySMIS2021/SMIS2021+, vor verifica și prelucra datele și documentele încărcate de beneficiari. Datele colectate în cursul verificărilor vor fi încărcate în sistemul MySMIS2021/SMIS2021+, unde vor fi stocate și accesibile pentru prelucrări în scopuri legate de managementul programului.

Toate datele vor fi prelucrate cu respectarea prevederilor în vigoare privind protecția datelor cu caracter personal conform politicii și procedurilor Autorității de Management.

5.2.3. Activitatea de bază

În conformitate cu prevederile OUG nr. 23/12.04.2023, activitatea de bază în cadrul unui proiect reprezintă activitatea sau pachetul de activități declarate de către beneficiar ca fiind

principale sau de referință pentru un proiect, care se verifica de către autoritatea de management, în etapa de contractare, la momentul întocmirii planului de monitorizare a proiectului și care trebuie să respecte următoarele condiții cumulative:

(i) are legătură directă cu obiectul proiectului pentru care se acordă finanțarea și contribuie în mod direct și semnificativ la realizarea obiectivelor și la obținerea rezultatelor acestuia;
(ii) se regăsește în cererea de finanțare sub forma activităților eligibile specificate în Ghidul solicitantului, secțiunea 5.2.2, punctul A; activitatea de bază reprezintă activitățile din cadrul unui proiect cu excepția celor aferente serviciilor de proiectare și asistență tehnică, consultanță pentru elaborarea cererii de finanțare și managementului implementării proiectului, auditului financiar al proiectului, informării și publicității, instruirea angajaților;
(iii) nu face parte din activităţile conexe, aşa cum sunt acestea definite în Ghidul solicitantului, secțiunea 5.2.2, punctele II. a. II. b; activitățile conexe reprezintă activitățile de proiectare și asistență tehnică, consultanță pentru elaborarea cererii de finanțare și managementului implementării proiectului, auditului financiar al proiectului, informării și publicității, instruirea angajaților;
(iv) bugetul estimat alocat activităţii sau pachetului de activităţi reprezintă minimum 50% din bugetul eligibil al proiectului;

5.2.4. Activități neeligibile

Nu sunt eligibile proiectele pentru care sunt îndeplinite cel puțin una dintre următoarele condiții:

a) obiectul proiectului prevede exclusiv activităţi de construcţie/ modernizare si extindere/ schimbare destinaţie clădiri; Se urmăreşte dotarea departamentelor CD cu aparatură, instrumente, echipamente pentru cercetare care să funcţioneze într-un mediu adecvat;
b) obiectul proiectului vizează doar investiții în active necorporale;
c) proiectul vizează doar activități eligibile finanțate prin componenta de minimis;
d) proiectul vizează doar activități privind introducerea în producție și lansarea pe piață (“go to market”) a produsului si/sau procesului, tehnologiei, serviciului rezultat în urma cercetării;
e) Nu sunt eligibile proiectele care includ investiții demarate;
f) Nu sunt eligibile campanii de marketing si promovare care vizează crearea unui site, promovarea pe facebook, instagram a produselor/serviciilor firmei (care vizează etapa de productie/servicii), etc;
g) Nu sunt eligibile proiectele care includ lucrări care nu se supun autorizării;
h) Nu sunt eligibile proiectele care includ activități în domenii excluse din domeniul de aplicare al ajutoarelor pentru proiecte de cercetare și dezvoltare, în conformitate cu prevederile Regulamentului UE 651/2024 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piaţa internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, a Regulamentului UE privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis, a Regulamentului UE 1058/2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune, respectiv a Regulamentului (UE) 2023/2831.
i) Nu fac obiectul finanțării acestui apel domeniile enumerate la art. 7 din Regulamentul 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune

5.3. Eligibilitatea cheltuielilor

5.3.1. Baza legală pentru stabilirea eligibilității cheltuielilor

- Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 2020/2093 al Consiliului din 17 decembrie 2020 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021–2027
- Regulamentul al Parlamentului European și al Consiliului nr. 1060/2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrațiune și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, cu modificările și completările ulterioare
- Regulamentul UE 1058/2021 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune, cu modificările și completările ulterioare
- Regulamentul (UE) 2021/1237 AL COMISIEI din 23 iulie 2021 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat
- Regulamentul (UE, Euratom) 1046/2018 al Parlamentului European si al Consiliului din 18 iulie 2018, privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, cu modificările și completările ulterioare
- Regulamentul (UE) 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat
- REGULAMENTUL (UE) 2023/1315 AL COMISIEI din 23 iunie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat și a Regulamentului (UE) 2022/2473 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat
- Regulamentul (UE) 2023/2831 AL COMISIEI din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis
- Comunicarea Comisiei Europene - Cadrul pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare (2014/C 198/01)
- Hotărârea Guvernului nr. 873/07.07.2022 privind stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021-2027 prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă, cu modificările și completările ulterioare
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene în perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul

european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă, cu modificările și completările ulterioare

- Hotărârea Guvernului nr. 829/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare
- Ordonanţa de Urgenţă nr. 122 din 29 iulie 2020 privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România
- OUG 66/2011, privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora;
- Hotărârea Guvernului nr. 875/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naţionale în domeniul ajutorului de stat, precum şi pentru modificarea şi completarea Legii concurenţei nr. 21/1996, cu modificările şi completările ulterioare.
- Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 23 din 12.04.2023 privind instituirea unor măsuri de simplificare și digitalizare pentru gestionarea fondurilor europene aferente Politicii de coeziune 2021-2027, cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul (CE) 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, cu modificările și completările ulterioare, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 140/ 30.04.2004
- Regulamentul (UE) 2023/1315 al Comisiei din 23 iunie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat și a Regulamentului (UE) 2022/2473 de declarare a anumitor categorii de ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția, prelucrarea și comercializarea produselor pescărești și de acvacultură ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat

Pentru a fi eligibilă, o cheltuială trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții cu caracter general:

a. să respecte prevederile art. 63 și ale art. 20 alin. (1) lit. b) și c) din Regulamentul (UE) 1060/2021 precum şi perioada de implementare stabilită de către autoritatea de management prin contractul de finanţare. Înainte de depunerea cererii de finanțare sunt eligibile numai cheltuielile aferente categoriei de Cheltuieli de pregătire și depunere a cererii

de finanțare, cheltuieli de proiectare și inginerie, detaliate mai jos, dacă sunt efectuate după data de 1 ianuarie 2021, oricare dintre aceste date survine prima, și 31 decembrie 2029;

b. să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, sau cu prevederile legislației statului în care acestea au fost emise ori de alte documente cu valoare probatorie echivalentă facturilor, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu excepția formelor de sprijin prevăzute la art. 5 din H.G. 873/2022;
c. să fie însoţită de documente justificative privind efectuarea plăţii şi realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu excepția formelor de sprijin prevăzute la art. 5 din H.G. 873/2022;
d. cheltuielile aferente operațiunilor care fac obiectul uneia dintre situațiile prevăzute la art. 65 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2021/1.060, care afectează caracterul durabil al operațiunilor, devin neeligibile, proporțional cu perioada de neconformitate.
e. să fie în conformitate cu prevederile programului;
f. să fie în conformitate cu prevederile contractului de finanțare;
g. să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;
h. să nu fie contrară prevederilor dreptului aplicabil al Uniunii Europene sau legislației naționale care vizează aplicarea dreptului relevant al Uniunii, în privința eligibilității, regularității, gestiunii sau controlului operațiunilor și cheltuielilor
i. să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) lit. a) pct. (i) din Regulamentul (UE) 2021/1.060.
j. să respecte condițiile de eligibilitate specifice tipului de ajutor aplicabil.

Mecanismul de plată şi rambursare a cheltuielilor în cadrul contractelor de finanțare se realizează în conformitate cu prevederile Ordonanţeu de urgenţă nr. 133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziţie justă.

5.3.2. Categorii și plafoane de cheltuieli eligibile

Lista cheltuielilor eligibile cuprinde următoarele categorii de cheltuieli, in corelare cu **Anexa 17- Categorii si subcategorii de cheltuieli eligibile** aferente investițiilor eligibile finanțate prin ajutorul pentru proiecte de cercetare/ ajutor de minimis.

I. Cheltuieli aferente activităților de bază

CAP. 1. Cheltuieli cu amortizarea (clădiri) (Ajutoarele pentru proiecte de cercetare și dezvoltare)

- **Cheltuieli cu amortizarea pentru cercetare industrială (clădiri)**
- **Cheltuieli cu amortizarea pentru dezvoltare experimentală (clădiri)**

Sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare a construcțiilor corespunzătoare duratei proiectului de CD, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate (calculate pe baza metodei de amortizare prevazută de legislatia in vigoare).

Lucrările de construcții si instalații acceptate sunt construcția de noi departamente de CD (infrastructuri de CD/laboratoare/centre de CD), în cadrul IMM, modernizarea și extinderea celor existente/ schimbarea de destinație a departamentelor existente în departamente de CD.

Capitolele bugetare din devizul general care vor fi calculate pentru a stabili valoarea de amortizare sunt: 1.2. Amenajarea terenului, 1.3. Amenajări pentru protecţia mediului şi aducerea terenului la starea iniţială, 1.4. Cheltuieli pentru relocarea/protecţia utilităţilor, 2. Cheltuieli pentru asigurarea utilităţilor necesare obiectivului, 4.1.Construcţii şi instalaţii, 4.2. Montaj utilaje, echipamente tehnologice şi funcţionale, 5.1.1. Lucrări de construcţii şi instalaţii aferente organizării de şantier, 5.1.2. Cheltuieli conexe organizării şantierului, 5.3. Cheltuieli diverse şi neprevăzute, 6.1. Pregătirea personalului de exploatare, 6.2. Probe tehnologice şi teste. Se consideră eligibile dacă sunt detaliate corespunzător prin documente justificative.

Cheltuieli diverse şi neprevăzute eligibile sunt în limita a 10% din valoarea cheltuielilor eligibile cuprinse la capitolul 4.1.Construcţii şi instalaţii.
Nu se acceptă lucrări de intervenție care nu se supun autorizării!!!

NOTĂ: Eligibilitatea cheltuielilor aferente investițiilor ce vizează biomasa este condiționată de finalizarea reformelor legate de Strategia Națională din domeniul forestier și de norme obligatorii aferente, în cadrul componentei PNRR, așa cum sunt descrise la jaloanele 22 și 23. Investițiile vor fi în conformitate cu criteriile Directivei RES fiind condiționate de finalizarea reformei 6, din cadrul componentei 6 a PNRR privind implementarea cadrului legislativ de introducere a măsurilor de decarbonizare a sectorului de încălzire și răcire, așa cum este detaliat în jalonul/ținta 128. Decontarea cheltuielilor este condiționată de evaluarea pozitivă de CE a cererilor de plată în care sunt incluse jaloanele 22, 23, 128 din Planul Național de Redresare și Reziliență (Decizia CE de autorizare a plății contribuției financiare și, după caz, a împrumutului, în conformitate cu Regulamentul financiar)"

În cazul în care durata normala de utilizare este mai mare decât perioada de implementare a activităţilor de cercetare industrială și dezvoltare experimentală, sunt eligibile doar costurile de amortizare pe perioada de implementare a proiectului, calculate pe baza principiilor prevăzute de legislația în vigoare, în limita unui procent de cuprins între 50%-75% din valoarea de intrare în patrimoniu a acestora, în primul an de funcţionare a activelor de natura clădirilor, restul de valoare urmând a fi recuperat liniar pe durata rămasă până la sfârşitul duratei de utilizare a activelor imobilizate prevăzute conform cataloagelor tehnice în vigoare).

CAP. 2. Cheltuieli cu amortizarea (costurile instrumentelor și ale echipamentelor) (Ajutoarele pentru proiecte de cercetare și dezvoltare)

- **Cheltuieli cu amortizarea pentru cercetare industrială (costurile instrumentelor și ale echipamentelor)**
- **Cheltuieli cu amortizarea pentru dezvoltare experimentală (costurile instrumentelor și ale echipamentelor)**

Echipamente informatice, echipamente tehnologice, utilaje, instalații de lucru, instrumente necesare pentru activitatea de CD (cercetare industrială/dezvoltare experimentală), fabricarea modelului experimental și a prototipului, pentru funcţiune/ operare/ aplicare (executarea şi/sau exploatarea seriei „zero" a produsului ori a instalaţiei-pilot/ testarea prototipurilor pentru

produse/procese, de natura mijloacelor fixe, din Hotărârea Guvernului nr. 2139/ 2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcţionare a mijloacelor fixe, cu modificările şi completările ulterioare și care se încadrează în limita valorică aferentă mijloacelor fixe, stabilită prin reglementările legale în vigoare la data depunerii cererii de finanțare, inclusiv montajul acestora.

Aparatura şi echipamentele sunt cele prevăzute în subgrupele 2.1 şi 2.2 din Catalogul privind clasificarea şi duratele normale de funcţionare a mijloacelor fixe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 2.139/2004, cu modificările ulterioare.
Acestea nu pot fi utilizate in scopuri comerciale.

În cazul în care aceste instrumente și echipamente nu sunt folosite pe întreaga lor durată de viață în proiectul de CD, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate.

Prin amortizare accelerată specifică proiectelor de cercetare-dezvoltare se înţelege posibilitatea recuperării valorii de intrare în patrimoniu a activelor imobilizate utilizate în cadrul unui contract de finanţare din fonduri externe nerambursabile, în limita unui procent cuprins între 50% şi 75% din valoarea de intrare în patrimoniu a acestora, în primul an de funcţionare a activelor de natura clădirilor, echipamentelor, utilajelor şi altor active similare rezultate din implementarea proiectelor de cercetare-dezvoltare, precum şi a proiectelor de specializare inteligentă cu activităţi de cercetare şi/sau inovare, restul de valoare urmând a fi recuperată liniar pe durata rămasă până la sfârşitul duratei de utilizare a activelor imobilizate prevăzute conform cataloagelor tehnice în vigoare. In cazul în care durata normala de utilizare este mai mică sau egală cu perioada de implementare a activităţilor de cercetare-dezvoltare este eligibil integral costul de achiziției al celor de mai sus și se va incadra la cap. 3.

CAP. 3. Echipamente / dotări / active corporale (Ajutoarele pentru proiecte de cercetare și dezvoltare)

- **Cheltuieli pentru achiziția de active fixe corporale (altele decât terenuri și imobile), pentru cercetare industrială**
- **Cheltuieli pentru achiziția de active fixe corporale (altele decât terenuri și imobile) pentru dezvoltare experimentală**

Echipamente informatice, echipamente tehnologice, utilaje, instalații de lucru, instrumente necesare pentru activitatea de CD (cercetare industrială/dezvoltare experimentală), fabricarea modelului experimental și a prototipului, pentru funcţiune/ operare/ aplicare (executarea şi/sau exploatarea seriei „zero” a produsului ori a instalaţiei-pilot/ testarea prototipurilor pentru produse/procese, de natura mijloacelor fixe, din Hotărârea Guvernului nr. 2139/ 2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcţionare a mijloacelor fixe, cu modificările şi completările ulterioare și care se încadrează în limita valorică aferentă mijloacelor fixe, stabilită prin reglementările legale în vigoare la data depunerii cererii de finanțare, inclusiv montajul acestora.

Aparatura şi echipamentele sunt cele prevăzute în subgrupele 2.1 şi 2.2 din Catalogul privind clasificarea şi duratele normale de funcţionare a mijloacelor fixe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 2.139/2004, cu modificările ulterioare.
Acestea nu pot fi utilizate in scopuri comerciale.

Acestea sunt eligibile în măsura în care acestea sunt utilizate în cadrul proiectului și pe durata acestei utilizări.

- **Echipamentele/dotarile in cadrul proiectului, indiferent de componentă sunt eligibile exclusiv pentru solicitant.**

Cap. 5 Cheltuieli aferente activității de CD (Ajutoarele pentru proiecte de cercetare și dezvoltare)
Costurile eligibile ale proiectelor de cercetare și dezvoltare sunt alocate unei categorii specifice de cercetare și dezvoltare.

5.1. Cheltuieli cu personalul:
Cheltuieli cu personalul: drepturi salariale pentru personalul implicat in activitatea de cercetare: cercetători, tehnicieni și alți membri ai personalului auxiliar, în măsura în care aceștia sunt angajați în proiect. Cheltuielile salariale pe proiect nu pot depăşi plafoanele prevăzute Anexa nr. 2 Plafoane în limita cărora se calculează costurile salariale directe la contractele de finanțare din fonduri bugetare alocate PNCDI IV al Hotărârii nr. 1.188 din 29 septembrie 2022 privind aprobarea Planului naţional de cercetare, dezvoltare şi inovare 2022-2027.

Nr. crt.	Categoria de activități	Nivelul studiilor	Gradul profesional/Funcția în cadrul proiectului sau programului	Limita maximă în euro/oră
1.	Activități ce presupun un nivel înalt al creativității și/sau experiență și abilități de conducere/management	superioare	CS I, CS II, IDT I, IDT II, profesor universitar, conferențiar universitare, director/responsabil/manager de proiect	50
2.	Activități ce presupun cunoașterea aprofundată a metodelor de analiză și sinteză, precum și abilități de utilizare a acestora	superioare	CS III, IDT III, CS, IDT, lector universitar, asistent universitar, responsabil tehnic proiect, personal de specialitate (biolog, chimist, arhitect, doctor medical și altele în funcție de specificul programului/proiectului)	35
3.	Activități ce presupun cunoașterea metodelor de analiză și sinteză și a metodologiilor cercetării, precum și abilități de utilizare a acestora	superioare	Asistent de cercetare, doctorand, masterand	25
4.	Activități suport	superioare	TI, TII, TIII, student, altele	15

Limita maximă cuprinde toate taxele şi impozitele datorate de angajat şi se aplică tuturor veniturilor realizate de către o persoană pentru participarea la unul sau mai multe proiecte în cadrul PNCDI IV, cu respectarea prevederilor legislaţiei muncii.
Sumele în lei reprezentând costurile salariale directe, se stabilesc la data perfectării contractului, în funcție de ultimul curs de schimb valutar comunicat de BNR pentru 1 euro.

Cheltuielile salariale se decontează conform contractului de muncă şi/sau proporţional cu procentul din fişa postului/foaia de prezenţă aferentă atribuţiilor specifice implementării proiectului. Durata timpului de muncă cumulată per salariat, pe toate contractele individuale de muncă trebuie sa respecte prevederile legale (Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii, republicată, cu modificările şi completările ulterioare) cu privire la timpul de muncă și timpul de odihnă.
În echipa de proiect va fi inclus doar personalul care desfășoară activități de cercetare industrială și/sau dezvoltare experimentală.
Pentru încadrarea în categoriile de personal, menționate în tabelul de mai sus: Cheltuieli cu personalul (plafoane în limita Anexei 2 la HG 1188/2022) solicitantul va avea în vedere următoarele:

- Personalul încadrat în categoria: activități ce presupun un nivel înalt al creativităţii şi/sau experienţă şi abilităţi de conducere/management. **altul decât**: CS I, CS II, IDT I, IDT II, profesor universitar, conferenţiar universitar trebuie să facă dovada experienței anterioare în coordonarea a cel puțin unui proiect de cercetare sau absolvirea cursurilor universitare de doctorat cu titlul de doctor și experiență anterioară în domeniul de activitate vizat de proiect de cel puțin 3 ani.
- Personalul încadrat în categoria: activităţi ce presupun cunoaşterea aprofundată a metodelor de analiză şi sinteză, precum şi abilităţi de utilizare a acestora, **altul decât** CS III, IDT III, CS, IDT, lector universitar, asistent universitar, face dovada (în CV) a experienței anterioare în cel puțin 1 proiect de CDI / activități de CDI sau absolvirea cursurilor universitare de doctorat cu titlul de doctor și experiență profesională relevantă în domeniul de activitate vizat de proiect de cel puțin 1 an.

5.2. Costurile cu materialele, consumabile și alte produse similare suportate direct ca urmare a proiectului, exclusiv pentru cercetare industrială și dezvoltare experimentală, sub formă **de rată forfetară în cuantum de 10 %, aplicată totalului costurilor eligibile ale proiectelor de cercetare și dezvoltare**
Costurile eligibile ale proiectelor de cercetare și dezvoltare sunt alocate unei categorii specifice de cercetare și dezvoltare și sunt următoarele:

(a) costurile cu personalul: cercetători, tehnicieni și alţi membri ai personalului auxiliar, în măsura în care aceștia sunt angajaţi în proiect;
(b) costurile instrumentelor și ale echipamentelor, în măsura în care acestea sunt utilizate în cadrul proiectului și pe durata acestei utilizări. În cazul în care aceste instrumente și echipamente nu sunt folosite pe întreaga lor durată de viaţă în proiect, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate;
(c) costurile cu clădirile și terenurile, în măsura utilizării acestora în cadrul proiectului și pe durata perioadei acestei utilizări. În ceea ce privește clădirile, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate. În cazul terenurilor, sunt eligibile costurile transferului comercial sau costurile de capital efectiv suportate;

(d) costurile aferente cercetării contractuale, cunoştinţelor şi brevetelor cumpărate sau obţinute cu licenţă din surse externe, în condiţii de concurenţă deplină, precum și costurile aferente serviciilor de consultanţă și serviciilor echivalente folosite exclusiv pentru proiect;

5.3. Cheltuieli aferente cercetării contractuale, cunostințelor și brevetelor cumpărate sau obținute cu licență din surse externe, servicii de consultanţă și servicii echivalente folosite exclusiv pentru proiect, servicii de cercetare industrială / dezvoltare experimentală, inclusiv colaborarea în rețea în vederea realizării schimbului de cunoștințe și tehnologii.
Aceste cheltuieli sunt în limita a 30%, aplicată totalului costurilor eligibile ale proiectelor de cercetare și dezvoltare si sunt contractate pentru proiectul de CD propus la finanțare.

In acest caz, este obligatoriu să fie îndeplinită una dintre condițiile de mai jos:
a) organizaţia de cercetare furnizează serviciul de cercetare sau cercetarea contractuală la preţul pieţei; sau
b) dacă nu există un preţ al pieţei, organizaţia de cercetare prestează serviciul de cercetare sau cercetarea contractuală la un preţ care:
– reflectă costurile integrale ale serviciului şi include în general o marjă stabilită în funcţie de marjele aplicate în mod obişnuit de întreprinderi active în sectorul serviciului în cauză;
sau
– este rezultatul unor negocieri pe baza principiului deplinei concurenţe, în cadrul cărora organizaţia de cercetare, în calitatea sa de prestator de servicii, negociază pentru a obţine beneficiul economic maxim în momentul în care este încheiat contractul şi îşi acoperă cel puţin costurile marginale.

5.4 Cheltuieli cu studii de fezabilitate necesare necesare activității de cerecetare industrială. Studiu de fezabilitate este aferent unui proiect de cercetare industrială/dezvoltare experimentală. Cheltuielile aferente studiilor de fezabilitate se finanțează în limita a 5% din activitatea de cercetare industrială/dezvoltare experimentală propusă la finanțare. Nu se finanțează doar Studiul de fezabilitate în cadrul unui proiect de cercetare/dezvoltare.

Cap. 5.5. Cheltuieli aferente sprijinului inovării - finanțabile prin ajutor de minimis
5.5.1. cheltuieli pentru obținerea, validarea și protejarea drepturilor de proprietate industrială, brevetelor și altor active necorporale rezultate în urma activității de CDI.
5.5.2. Servicii de consultanţă și de asistenţă în domeniul inovării, inclusiv pentru serviciile furnizate de organizaţii de cercetare (inclusiv consultanta pentru elaborarea raportului de maturitate tehnologică realizat de catre o organizație de CD inclusă in Registrul potențialilor contractori) și de diseminare a cunoștințelor, de infrastructuri de cercetare, de infrastructuri de testare și experimentare sau de clustere de inovare:

- Servicii de consultanță în domeniul inovării - servicii de consultanță, asistență sau formare profesională în ceea ce privește transferul de cunoștințe, achiziția, protecția sau valorificarea activelor necorporale, utilizarea standardelor și a reglementărilor care le conțin, precum și servicii de consultanță, asistență sau formare profesională în ceea ce privește introducerea sau utilizarea de tehnologii și soluții inovatoare (inclusiv tehnologii și soluții digitale);

- Servicii de asistență în domeniul inovării – furnizarea de spații de lucru, bănci de date, servicii de cloud și de stocare a datelor, biblioteci, studii de piață, laboratoare, etichetare a calității, testare, experimentare și certificare sau alte servicii conexe, inclusiv serviciile furnizate de organizații de cercetare și de diseminare a cunoștințelor (inclusiv **rapoartele de maturitate tehnologică**), infrastructuri de cercetare, în scopul dezvoltării de produse, procese sau servicii mai eficace sau mai avansate din punct de vedere tehnologic, inclusiv punerea în aplicare a unor tehnologii și soluții inovatoare (inclusiv tehnologii și soluții digitale).

Cap. 5.6. Cheltuieli de promovare/ stimulare a activităților de valorificare a rezultatelor cercetării prin participarea la manifestări științifice, publicarea de lucrări în reviste/publicații de specialitate, comunicare la o manifestare științifică (colocviu, seminar, congres) etc; finanțabile prin ajutor de minimis

- ✓ cheltuieli privind taxe de publicare a articolelor ştiinţifice;
- ✓ cheltuieli pentru participarea la manifestări ştiinţifice: transportul şi cazarea pe perioada evenimentului pentru maximum 2 persoane angajate ale întreprinderii, direct implicate în activitatea de cercetare-dezvoltare;

Cap. 5.7. Cheltuieli privind creare de rețele colaborative – Networking – Alte colaborări in domeniul de cercetare selectat; realizarea şi dezvoltarea colaborărilor în domeniul cercetării cu colective de specialişti din cadrul unor universităţi sau institute de cercetare de prestigiu din ţară şi din străinătate;– finanțabile prin ajutor de minimis

Cheltuieli de transport, cazare, diurna, organizarea de întâlniri, pentru personalul angajat al beneficiarului, direct implicat în aceste activități.

II. Cheltuieli aferente activităților conexe

Cheltuieli aferente activităților conexe- in limita maxima a 30% din valoarea ajutorului de minimis.

CAP. 6. Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică – finanțabile prin ajutor de minimis

6.1. **Studii de teren** - se cuprind cheltuielile pentru studii geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrammetrice, topografice și de stabilitate ale terenului pe care se amplasează obiectivul de investiție, raport privind impactul asupra mediului; studii de specialitate necesare în funcție de specificul investiţiei.

6.2. **Documentaţii-suport şi cheltuieli pentru obținerea de avize, acorduri şi autorizaţii** - se includ cheltuielile pentru: obținerea/prelungirea valabilității certificatului de urbanism; obținerea/prelungirea valabilității autorizației de construire/desființare; obținerea avizelor și acordurilor pentru racorduri și branșamente la rețele publice de apă, canalizare, termoficare, energie electrică, telefonie etc.; obținerea certificatului de nomenclatură stradală și adresă; întocmirea documentației, obținerea numărului cadastral provizoriu și înregistrarea terenului în cartea funciară; obținerea acordului de mediu; obținerea avizului de protecție civilă/P.S.I.; alte avize, acorduri și autorizații;

6.3. **Proiectare și inginerie**

Se includ cheltuielile efectuate pentru:

documentații tehnice necesare în vederea obținerii acordurilor, avizelor și autorizațiilor aferente obiectivului de investiție (documentații ce stau la baza emiterii avizelor și acordurilor impuse prin

certificatul de urbanism, documentații urbanistice, studii de impact, studii/expertize de amplasament, studii de specialitate necesare în funcție de specificul investiției), expertiza tehnică.

6.4. **Consultanță** - se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru:

- plata serviciilor de consultanță la elaborarea cererii de finanțare și/ a planului de afaceri;
- plata serviciilor de consultanță în domeniul managementului execuției investiției sau administrarea contractului de execuție (managementul de proiect).
- plata serviciilor de consultanță la elaborarea, organizarea si derularea procedurilor de achiziții.

6.5. **Asistență tehnică** - se includ cheltuielile efectuate, după caz, pentru:

- asistență tehnică din partea proiectantului pe perioada de execuție a lucrărilor (în cazul în care aceasta nu intră în tarifarea proiectului);
- plata diriginților de șantier, desemnați de autoritatea contractantă, autorizați conform prevederilor legale pentru verificarea execuției lucrărilor de construcții și instalații.
- coordonator în materie de securitate şi sănătate - conform Hotărârii Guvernului nr. 300/2006, cu modificările şi completările ulterioare

6.6. Comisioane, cote si taxe

Se cuprind, după caz:

- cota aferentă Inspectoratului de Stat în Construcții, calculată potrivit prevederilor Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată
- cota aferentă Inspectoratului de Stat în Construcții, calculată potrivit prevederilor Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare
- cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor - CSC, în aplicarea prevederilor Legii nr. 215/1997 privind Casa Socială a Constructorilor
- taxe pentru acorduri, avize conforme și autorizația de construire/desființare.

CAP. 7 Cheltuielile de informare si publicitate – finanțabile prin ajutor de minimis

7.1 Cheltuieli cu activitățile obligatorii de informare și publicitate aferente proiectului sunt eligibile în conformitate cu prevederile MIV PR Centru 2021-2027 publicat pe site-ul www.regiocentru.ro și secțiunea 3.21 din prezentul Ghid

CAP. 8 Cheltuielile cu activitatea de audit financiar extern – finanțabile prin ajutor de minimis

În cazul în care beneficiarii optează pentru încheierea unor contracte de audit, rapoartele de audit vor confirma că cheltuielile cuprinse în cererile de rambursare au fost verificate și sunt:

- necesare pentru realizarea proiectului
- prevăzute în contractul încheiat cu beneficiarul proiectului
- în conformitate cu principiile unui management financiar sănătos, respectiv utilizarea eficientă a fondurilor și un raport optim cost/beneficiu;
- efectuate și plătite de beneficiar;
- plătite pe parcursul perioadei de eligibilitate
- înregistrate în contabilitatea beneficiarului având la bază documente justificative, identificabile și verificabile, dovedite prin documente originale
- în conformitate cu propunerile tehnice și financiare ofertate (se verifică prețurile unitare și cantitățile decontate)

Atunci când același beneficiar desfășoară mai multe proiecte în același timp sau un proiect primește finanțare sub diferite forme de sprijin sau din diferite fonduri, auditorii verifică potențiala dublă finanțare a unei cheltuieli.

CAP. 9. Cheltuieli de instruire– finanțabile prin ajutor de minimis

Sprijină atingerea obiectivului specific al priorității și se înscriu în obiectivele și scopul acțiunii. Acest capitol cuprinde:

Cheltuieli de instruire a personalului: tipurile de abilități includ următoarele:

- Abilități tehnice: abilități de rezolvare a problemelor, design, operare, reproiectare și întreținere a echipamentelor sau structurilor tehnologice, abilități IT profesionale
- Abilități de management: abilități în legătură cu planificarea afacerilor, conformare la reguli și norme de calitate, planificarea resurselor umane, alocarea de resurse
- Abilități antreprenoriale: abilități specifice pentru start-up-uri, precum managementul riscului, gândire strategică, abilități de relaționare, abilități de adaptare la provocări și cerințe multiple
- Abilități ”verzi”: abilități specifice pentru modificarea produselor, serviciilor sau operațiunilor determinate de schimbările climatice, cerințe sau reguli
- Alte abilități în afara celor descrise mai sus

5.3.3. Categorii de cheltuieli neeligibile

În cadrul prezentului apel nu sunt eligibile următoarele categorii de cheltuieli:

- cheltuielile prevăzute la art. 10 din HG. nr. 873/2022 pentru stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021-2027 prin Fondul European de dezvoltare regională, Fondul social European Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă;
- achiziționarea de terenuri si/sau construcții,
- cheltuielile privind costurile de funcționare și întreținere a obiectivelor finanțate,
- cheltuielilor salariale, cu exceptia costurile cu personalul: cercetători, tehnicieni și alți membri ai personalului auxiliar, în măsura în care aceștia sunt angajați în proiect;
- cheltuieli cu materii prime, materiale consumabile și alte produse similare, cu exceptia costurilor cu materialele, consumabile și alte produse similare suportate direct ca urmare a proiectului, exclusiv pentru cercetare industrială și dezvoltare experimentală;
- cheltuielile cu achiziția de utilaje și echipamente care folosesc pentru funcționare arderea combustibililor fosili;
- cheltuielile cu investiții legate de achiziția de sisteme noi / înlocuirea sistemelor de încălzire cu ardere pe bază de combustibili fosili și achiziția de sisteme noi / înlocuirea sistemelor de încălzire cu ardere pe bază gaz;
- cheltuieli financiare, respectiv prime de asigurare, taxe, comisioane, rata și dobânzi aferente creditelor,
- contribuția în natură
- cheltuielile cu leasingul, prevăzute la art. 7 din HG nr. 873/2022
- cheltuielile cu achiziţionarea autovehiculelor şi a mijloacelor de transport, aşa cum sunt ele clasificate în Subgrupa 2.3. „Mijloace de transport” din HG 2139/2004, pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea şi duratele normale de funcţionare a mijloacelor fixe

- cheltuielile privind achiziţia de dotări/echipamente/utilaje second-hand;
- amenzi, penalităţi, dobânzi, cheltuieli de judecată şi cheltuieli de arbitraj;
- Cheltuieli cu telefoanele mobile, tablete.
- Cheltuieli privind introducerea activităților de cercetare-dezvoltare in producție si comercializarea acestora. Cheltuieli privind achiziția de active necesare producției.
- Cheltuieli cu elaborarea studiilor de prefezabilitate, a studiilor de fezabilitate, a documentațiilor de avizare a lucrărilor de intervenții, a proiectului tehnic- care stau la baza proiectelor tehnice, fiind întocmite conform HG 907/ 2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor / proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice;
- Cheltuielile efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului, cu excepția celor aferente capitolului 6. Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică (exceptie cap. 6.5), **respectiv cap. 5.5. (exclusiv cheltuielile privind de asistență în domeniul inovării referitoare la elaborarea raportului de maturitate tehnologică inițial, solicitat la depunerea cererii de finanțare.** A se vedea cheltuielile detaliate mai sus.
  - valoarea TVA aferentă cheltuielilor neeligibile
  - valoarea TVA aferentă cheltuielilor eligibile care a fost sau care va fi solicitată la rambursare din alte fonduri publice conform legislației naționale în domeniul fiscal, în cazul operațiunilor al căror cost total este mai mic de 5.000.000 EUR (inclusiv TVA)
  - valoarea TVA aferentă cheltuielilor eligibile, deductibilă conform legislației naționale în domeniul TVA, potrivit prevederilor art 64 alin (1) lit c din Regulamentul (UE) 2021/1060, în cazul operațiunilor al căror cost total este mai mare de 5.000.000 EUR (inclusiv TVA)

5.3.4. Opțiuni de costuri simplificate. Costuri directe și costuri indirecte

Scopul utilizării opțiunilor simplificate în materie de costuri (SCO) este reducerea semnificativă a sarcinii administrative, atât pentru beneficiari, cât și pentru Autoritatea de Management, prin eliminarea verificării documentelor justificative individuale în decontarea cheltuielilor finanțate.

Utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri reprezintă o simplificare a modului de rambursare a cheltuielilor și nu exonerează beneficiarii de respectarea obligațiilor legale în vigoare.

Regulamentul (UE) 2021/1060 prevede la art. 54 că atunci când se utilizează o rată forfetară pentru a acoperi costurile indirecte ale unei operațiuni, lit. (a) costurile indirecte se vor calcula prin aplicarea unei rate forfetare asupra costurilor directe eligibile.

În conformitate cu prevederile OUG nr. 23/2023, capitolul X Costuri simplificate, art. 27, alineatele (1), (2) și (4), în cadrul acestui apel se vor utiliza opțiuni simplificate în materie de costuri, respectiv o rată forfetară **în cuantum de 10% aplicată totalului costurilor directe eligibile ale proiectelor de cercetare și dezvoltare.**

Costurile directe eligibile sunt următoarele, în conformitate cu art. 25 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014:
(a) costurile cu personalul: cercetători, tehnicieni și alţi membri ai personalului auxiliar, în măsura în care aceștia sunt angajaţi în proiect;

(b) costurile instrumentelor și ale echipamentelor, în măsura în care acestea sunt utilizate în cadrul proiectului și pe durata acestei utilizări. În cazul în care aceste instrumente și echipamente nu sunt folosite pe întreaga lor durată de viaţă în proiect, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate;
(c) costurile cu clădirile, în măsura utilizării acestora în cadrul proiectului și pe durata perioadei acestei utilizări. În ceea ce privește clădirile, sunt considerate eligibile doar costurile de amortizare corespunzătoare duratei proiectului, calculate pe baza principiilor contabile general acceptate.
(d) costurile aferente cercetării contractuale, cunoștinţelor și brevetelor cumpărate sau obținute cu licenţă din surse externe, în condiţii de concurenţă deplină, precum și costurile aferente serviciilor de consultanţă și serviciilor echivalente folosite exclusiv pentru proiect;

Cheltuieli cu materialele, consumabilele, exclusiv pentru cercetare industrială și dezvoltare experimentală, suportate direct ca urmare a proiectului, vor fi rambursate în forma unei rate forfetare în cuantum de 10% raportat la costurile directe eligibile aplicată totalului costurilor eligibile ale proiectelui de cercetare și dezvoltare menționate la literele (a)-(d).

Costurile directe eligibile vor fi decontate in baza documentelor justificative.

5.3.5. Opțiuni de costuri simplificate. Costuri unitare/sume forfetare și rate forfetare

Nu este cazul

5.3.6. Finanțare nelegată de costuri

Nu este cazul.

5.4. Valoarea minimă și maximă eligibilă/nerambursabilă a unui proiect

- **Valoarea minimă eligibilă a finanțării nerambursabile solicitate: 100.000 euro**
- **Valoarea maximă eligibilă a finanțării nerambursabile solicitate: 500.000 euro**

Aceste valori cuprind atât finanțarea acordată sub formă de ajutor de stat cât și finanțarea acordată sub formă de ajutor de minimis.

Valoarea maximă eligibilă a finanțării nerambursabile solicitate pentru etapa 1 este de 150.000 euro.
Valoarea maximă eligibilă a finanțării nerambursabile solicitate pentru etapa 2 este de 350.000 euro

ATENȚIE! Criteriul cu privire la valoarea minimă a finanțării nerambursabile se va menține până la data semnării contractului de finanțare, inclusiv.

5.5. Cuantumul cofinanțării acordate

Ajutoarele pentru proiecte de cercetare și dezvoltare

	Contribuția programului (acoperită din FEDR și co-finanțarea națională acordată din bugetul de stat)	
	Mijlocie	Mică/Mico
Cercetare industrială	75%	80%
Dezvoltare experimentală	50%	60%
Studii de fezabilitate (pentru activităţi de CD)	60%	70%

Ajutorul de minimis

Pentru cheltuielile finanțate prin ajutorul de minimis, valoarea ajutorului de minimis acordată este de 150.000 euro, cu respectarea plafonului de minimis acordat unei întreprinderi unice pe pe o perioadă de 3 ani. Valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate per stat membru unei întreprinderi unice nu trebuie să depășească 300 000EUR în nicio perioadă de 3 ani. Perioada de 3 ani care trebuie luată în considerare în sensul prezentului regulament ar trebui evaluată în mod continuu. Pentru fiecare nou ajutor de minimis acordat, trebuie luată în considerare valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate în ultimii 3 ani.

Contribuția programului (acoperită din FEDR și co-finanțarea națională acordată) este de 100% din valoarea eligibilă a cheltuielilor finanțabile prin ajutor de minimis.

5.6. Durata proiectului

Perioada de implementare a activităților proiectului este rezonabilă și nu **depășește 31 decembrie 2029.**
Perioada de implementare a activităților proiectului se referă atât la activitățile realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, cât și la activitățile ce urmează a fi realizate după momentul contractării proiectului. Solicitantul trebuie să prevadă în mod realist perioada de implementare pentru fiecare activitate în parte, luând în considerare specificul fiecărei activități.

Durata unui proiect (Perioada de realizare a activităților proiectului), după semnarea contractului de finanțare:

Pentru etapa 1 (TRl 4-6), durata unui proiect este cuprinsă între 12 și 18 luni, respectiv:

- ✓ Maxim 12 luni, dacă proiectul nu prevede lucrări de construcții care se supun autorizării;
- ✓ Maxim 18 luni, dacă proiectul prevede lucrări de construcții care se supun autorizării.

Pentru etapa 2 (TRL7-8), durata unui proiect este de maxim 12 luni de la finalizarea etapei 1.

Pentru proiectele **care vizeaza direct etapa 2**, perioada de realizare a activităților proiectului este de maxim 12 luni de la semnarea contractului de finanțare.

Atenție! Introducerea în producție și lansarea pe piață ("go to market") a produsului si/sau procesului, tehnologiei, serviciului rezultat în urma cercetării) se va realiza de către Beneficiar, din surse proprii, până la finalul exercițiului financiar ulterior anului fiscal în care se finalizează implementarea proiectului.

5.7. Alte cerințe de eligibilitate a proiectului

5.7.1. Activitățile și investițiile propuse se încadrează în acțiunile specifice sprijinite în cadrul Priorității 1, O.S. 1.1 și 1.4, Acțiunea 3: Întreprinderi inovative pentru o regiune inovativă, Intervenția 1.3.1 Trecerea de la idee la piață

O.S. 1.1 și 1.4, Acțiunea 1.3: Întreprinderi inovative pentru o regiune inovativă, Intervenția 1.3.1 Trecerea de la idee la piață - sprijin pentru IMM, conform prevederilor din secțiunea 5.2 de mai sus.

5.7.2. Proiectul se referă la dezvoltarea infrastructurii proprii de CDI din cadrul IMM-urilor în scopul valorificării unui rezultat al cercetării (stadiu minim TRL 3) și introducerea pe piață a produselor si/sau proceselor/tehnologiilor/serviciilor obținute în urma activității de CDI, într-unul din domeniile de specializare inteligentă din RIS 3 Centru.

Domeniul de cercetare al proiectului este specificat în cererea de finanțare și se încadrează în unul din domeniile de specializare inteligentă RIS 3.

Nu se încadrează în categoria de activităţi de cercetare-dezvoltare aplicată şi/sau de dezvoltare tehnologică eligibile următoarele activităţi:

- studii de cercetare a pieţei, de testare şi dezvoltare a pieţei, de promovare a vânzărilor sau de consum; consultanță în vederea depunerii cererilor de finanțare;
- programe curente de testare şi analiză în scopul controlului calităţii sau cantităţii;
- cercetare operaţională, cum sunt studiile de management sau de eficienţă care sunt întreprinse înainte de începerea unei activităţi de cercetare sau de dezvoltare;
- acţiuni de corectare în legătură cu deteriorări apărute în producţia comercială a unui produs;
- activităţi juridice şi administrative în legătură cu aplicarea, brevetarea şi soluţionarea litigiilor legate de invenţii şi vânzarea sau brevetarea invenţiilor;
- activităţi, inclusiv design şi inginerie în construcţii, legate de construirea, reamplasarea, rearanjarea sau darea în funcţiune a instalaţiilor ori a echipamentelor, altele decât instalaţiile sau echipamentele care sunt folosite în totalitate şi exclusiv în scopul desfăşurării de către întreprindere a activităţilor de cercetare-dezvoltare;
- prospectarea, explorarea, sondarea ori producerea de minereuri, ţiţei sau gaze naturale;
- activităţile comerciale şi financiare necesare pentru cercetarea pieţei, producţia comercială sau distribuirea unui material, produs, aparat, proces, sistem ori serviciu care este nou sau îmbunătăţit;
- servicii administrative şi de asistenţă generală care nu sunt întreprinse în totalitate şi exclusiv în legătură cu o activitate de cercetare-dezvoltare aplicativă şi/sau de dezvoltare tehnologică, cum ar fi: transportul, depozitarea, curăţarea, repararea, întreţinerea şi asigurarea securităţii.
- modificări de natură cromatică sau estetică asupra produselor, serviciilor ori proceselor existente, chiar dacă aceste modificări reprezintă îmbunătăţiri;

- activităţi de învăţământ şi formare, cu excepţia cercetărilor doctoranzilor care trebuie luate în considerare ca activităţi CD
- alte activităţi ştiinţifice şi tehnologice conexe, cum ar fi colectarea de date de interes general, indexarea, înregistrarea, clasificarea, difuzarea, traducerea, analiza, evaluarea, realizate de servicii bibliografice, de brevete, de difuzare a informaţiei ştiinţifice, de conferinţe ştiinţifice.
- alte activităţi industriale, împărţite în două grupe: lucrări de inovare şi producţia cu activităţile conexe ei (cum ar fi studiul de piaţă)
- administrarea şi alte activităţi de susţinere, care cuprind activităţile conduse de ministere, organizaţii de cercetare, fundaţii etc., de gestionare şi distri□uire a fondurilor către executanţi, dar şi activităţile de susţinere indirectă cum ar fi transportul, intermedierea, curăţenia, reparaţiile, întreţinerea, paza etc.

5.7.3. Proiectul respectă limitele minime și maxime ale finanțării nerambursabile după cum urmează

- **Valoarea minimă eligibilă a finanțării nerambursabile solicitate: 100.000 euro**
- **Valoarea maximă eligibilă a finanțării nerambursabile solicitate: 500.000 euro**

Aceste valori cuprind atât finanțarea acordată sub formă de ajutor de stat, cât și finanțarea acordată sub formă de ajutor de minimis.

Valoarea maximă eligibilă a finanțării nerambursabile solicitate pentru **etapa 1** este de **150.000 euro.**

Valoarea maximă eligibilă a finanțării nerambursabile solicitate pentru **etapa 2** este de **350.000 euro.**

Pentru cheltuielile finanțate prin ajutorul de minimis, valoarea ajutorului de minimis acordată este de 150.000 euro, cu respectarea plafonului de minimis acordat unei întreprinderi unice pe o perioadă de 3 ani.

ATENȚIE! Criteriul cu privire la valoarea minimă a finanțării nerambursabile se va menține până la data semnării contractului de finanțare, inclusiv.

Cursul valutar la care se calculează aceste valori este cursul de schimb Inforeuro, valabil în luna lansării apelului de proiecte, respectiv luna **octombrie 2024**, 1 euro= 4.9764 lei.

5.7.4. Proiectul se referă la investiții care nu au fost demarate înainte de depunerea cererii de finanțare.

Pentru proiectele/activităţile de CDI demararea/începutul lucrărilor înseamnă fie începerea activităţilor de CDI, fie primul acord dintre beneficiar şi contractanţi privind desfăşurarea proiectului, în funcție de evenimentul care survine mai întâi. A se vedea capitolul 3.13. Reguli privind ajutorul de stat.

5.7.5. Pentru etapele 1-2, partea din proiectul de cercetare și dezvoltare care beneficiază de ajutor trebuie să se încadreze complet într-una sau în mai multe dintre categoriile următoare: cercetare industrială; dezvoltare experimentală, inclusiv studii de fezabilitate

Se va asigura respectarea prevederilor art, 25 Ajutoarele pentru proiecte de cercetare și dezvoltare din Regulamentul (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat.

5.7.6. Contribuția proprie minimă a solicitantului la valoarea eligibilă a proiectului este în conformitate cu regulile de ajutor de stat și de minimis aplicabile.

Contribuţia proprie a solicitantului la valoarea eligibilă a proiectului este în conformitate cu regulile privind ajutorul de stat pentru cercetare-dezvoltare şi de minimis aplicabile.
Pentru componentele finanțabile prin ajutor de stat pentru cercetare-dezvoltare, contribuția proprie a solicitantului la valoarea cheltuielilor eligibile trebuie să fie în concordanță cu intensitățile maxime ale ajutorului de stat respectiv (a se vedea cap. 3.4. Rata de cofinanțare la prezentul ghid). Procentele minime ale contribuției solicitantului diferă în funcție de tipul solicitantului (respectiv încadrarea în categoria întreprinderilor micro, mici, mijlocii), locul de implementare şi în funcție de tipul de activitate.

Solicitantul ajutorului asigură o contribuție financiară din costurile eligibile, fie prin resurse proprii, fie prin finanțare externă, sub o formă care să nu facă obiectul niciunui alt ajutor public.
Contribuția proprie a solicitantului poate proveni din surse proprii, credite bancare negarantate/garantate de stat, aport al acționarilor, alte surse private.

La depunerea cererii de finanțare, solicitantul va completa Declarația unică prin care își asumă capacitatea financiară. În etapa contractuală, solicitantul va prezenta **dovada capacității financiare** (Hotărârea de aprobare a proiectului si a sumelor implicate, respectiv extras de cont bancar (curent, de depozit)/dovada unei linii/ contract de credit emise de bancă/ instituţie financiar bancară). Dovada capacității financiare trebuie să acopere cel puțin **contribuţia proprie la valoarea eligibilă** a proiectului **și valoarea cheltuielilor neeligibile ale proiectului.**

5.7.7. *(pentru proiectele care prevăd lucrări de construcții care se supun autorizării)* Proiectul propus prin prezenta cerere de finanțare nu a mai beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare pentru aceleași tip de activități (cu excepția lucrărilor de întreținere și reparații) realizate asupra aceleiași infrastructuri/ aceluiași segment/ element de infrastructura și nu beneficiază la data semnării contractului de finanțare de fonduri publice din alte surse de finanțare

Se va asigura de către solicitant evitarea dublei finanțări a lucrărilor de intervenție/activităților care au beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani/care beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare și a lucrărilor de intervenție/ activităților aferente operațiunii, propuse prin proiect.

Perioada de 5 ani se calculează de la data finalizării implementării proiectului anterior. De asemenea, proiectul propus nu beneficiază în prezent de fonduri publice din alte surse de finanțare. Criteriul nu se aplică pentru lucrările de întreținere și reparații curente.

Realizarea unor lucrări de extindere a unui spațiu de CD a cărui construire a beneficiat de finanțare publică în ultimii 5 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare se consideră a respecta această condiție de eligibilitate.

5.7.8. Locul de implementare a proiectului

Locul de implementare a proiectului trebuie să fie situat în localități din Regiunea Centru, România, în mediul urban sau rural.
O investiție se poate realiza la două (sau mai multe) locuri de implementare, atât timp cât sunt respectate toate condițiile de eligibilitate, iar proiectul nu constă, de fapt, în două (sau mai multe) investiții distincte sub umbrela unei singure cereri de finanțare. Astfel, se permite selectarea unui loc distinct de implementare pentru desfășurarea activități aferente etapelor 1 si 2 și producție, în condițiile in care spatiul destinat producției nu este suficient si adecvat pentru realizarea activităților de cercetare-dezvoltare. Solicitantul are obligația de a face dovada deținerii drepturilor asupra tuturor spațiilor identificate ca loc de implementare a proiectului.

5.7.9. Perioada de implementare a activităților proiectului este rezonabilă și nu depășește 31 decembrie 2029

Perioada de implementare a activităților proiectului este rezonabilă și nu depășește 31 decembrie 2029.

Perioada de implementare a activităților proiectului se referă atât la activitățile realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, cât și la activitățile ce urmează a fi realizate după momentul contractării proiectului. Solicitantul trebuie să prevadă în mod realist perioada de implementare pentru fiecare activitate în parte, luând în considerare specificul fiecărei activități.
Durata unui proiect (Perioada de realizare a activităților proiectului), după semnarea contractului de finanțare:
Pentru etapa 1 (TRL 4-6), durata unui proiect este cuprinsă între maxim 12 și 18 luni, respectiv:

- ✓ Maxim 12 luni, dacă proiectul nu prevede lucrări de construcții (care se supun autorizări)i;
- ✓ Maxim 18 luni, dacă proiectul prevede lucrări de construcții care se supun autorizării.

Pentru etapa 2 (TRL 7-8), durata unui proiect este de 12 luni de la finalizarea etapei 1.
Pentru proiectele care vizeaza direct etapa 2, perioada de realizare a activităților proiectului este de 12 luni de la semnarea contractului de finanțare.

5.7.10. În ceea ce privește investițiile finanțabile prin ajutor de minimis, sunt respectate prevederile privind ajutorul de minimis stipulate în Regulamentul (UE) nr. 2023/2831 AL COMISIEI din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis

Pentru investițiile finanțate prin ajutor de minimis, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2023/2831 AL COMISIEI din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis.

- Valoarea finanțării de minimis solicitate nu depășește plafonul de minimis, ținând cont de regula de cumul a ajutoarelor
- Plafonul de minimis aplicabil întreprinderii unice a fost respectat

- Regula de cumul a ajutoarelor de minimis a fost respectată

Se vor avea în vedere informațiile cuprinse la Secțiunea 3.13 din prezentul ghid.

5.7.11. Activitatea de bază - declarată de beneficiar în cererea de finanțare - aferentă proiectului respectă următoarele condiții cumulative:

i. are legătură directă cu obiectul proiectului pentru care se acordă finanțarea şi contribuie în mod direct şi semnificativ la realizarea obiectivelor şi la obținerea rezultatelor acestuia;

ii. se regăseşte în cererea de finanțare sub forma activităţilor eligibile specificate în ghidul solicitantului;

iii. nu face parte din activităţile conexe implementării investiției, aşa cum sunt acestea definite în ghidul solicitantului;

iv. bugetul estimat alocat activității sau pachetului de activităţi reprezintă minimum 50% din bugetul eligibil al proiectului.

5.7.12. Planul de monitorizare al proiectului este întocmit în corelare cu prevederile din ghidul solicitantului, fiind incluși indicatorii de etapă stabiliți pentru perioada de implementare a proiectului și documentele justificative prin care se poate demonstra realizarea acestora în etapa de implementare a proiectului, în vederea atingerii obiectivelor și țintelor finale ale indicatorilor de realizare și de rezultat prevăzuți în cadrul cererii de finanțare.

5.7.13. Proiectul și solicitantul respectă principiile din domeniul egalității de gen, de șanse, nediscriminării, accesibilității

În procesul de pregătire, contractare, implementare și durabilitate a proiectului, solicitantul a respectat și va respecta legislația națională și comunitară aplicabilă în domeniul egalității de șanse, de gen, nediscriminare, accesibilitate inclusiv condițiile orizontale privind implementarea și aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în implementarea fondurilor europene nerambursabile”[16] și Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și a legislației naționale în domeniul dizabilității (intervențiile care asigură adaptarea rezonabilă și design-ul universal, așa cum sunt acești termeni definiți în Convenție)[17].

Solicitantul va descrie în secțiunea relevantă din cererea de finanțare modul în care sunt respectate obligațiile minime prevăzute de legislația specifică aplicabilă, precum și acțiunile suplimentare (dacă este cazul), acțiunile suplimentare descrise urmând a fi luate în considerare și punctate în etapa de evaluarea tehnico-financiară a proiectului.

Obligativitatea respectării minimului legislativ in aceste domenii va fi asumat de solicitant în Declarația unică și va face obiectul verificării eligibilității proiectului.

Se vor avea in vedere informațiile cuprinse la Secțiunea 3.19. din prezentul ghid.

[16] https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/

[17] https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/

5.7.14. Proiectul respectă principiile privind domeniul dezvoltării durabile, protecției mediului, eficienței energetice, prevăzute de legislația națională și comunitară

Solicitantul va descrie în secțiunea relevantă din cererea de finanțare modul în care sunt respectate obligațiile minime prevăzute de legislația specifică aplicabilă, precum și acțiunile suplimentare (dacă este cazul), acțiunile suplimentare descrise urmând fi luate în considerare și la evaluarea tehnico-financiară a proiectului.

Obligativitatea respectării minimului legislativ în aceste domenii va fi asumat de solicitant în Declarația unică și va face obiectul verificării eligibilității proiectului.

Se vor avea în vedere informațiile cuprinse la Secțiunile 3.17. și 3.18. din prezentul ghid.

5.7.15. Proiectul integrează măsuri de atenuare și de adaptare la schimbările climatice respectând Orientările tehnice ale Comisiei Europene privind imunizarea la schimbările climatice

Solicitantul își va asuma respectarea acestor aspecte în Declarația unică și va descrie în secțiunea relevantă din cererea de finanțare modul în care integrează măsuri de atenuare și de adaptare la schimbările climatice, având în vedere informațiile cuprinse la Secțiunea 3.17. din prezentul ghid și Orientările Comisiei Europene privind imunizarea la schimbările climatice, disponibilă spre consultare la adresa https://www.regiocentru.ro/documente-utile/.

6. INDICATORI DE ETAPĂ

Indicatorii de etapă reprezintă repere cantitative, valorice sau calitative față de care este monitorizat și evaluat, într-o manieră obiectivă și transparentă, progresul implementării unui proiect; în funcție de natura proiectelor, indicatorii de etapă pot reprezenta: realizarea unor activități sau subactivități din proiect, atingerea unor stadii de implementare sau de execuție tehnică sau financiară prestabilite, precum și stadii sau valori intermediare ale indicatorilor de realizare.

Indicatorii de etapă se vor regăsi în cadrul Planului de monitorizare a proiectului, și se vor monitoriza de către autoritatea de management pe parcursul implementării proiectului.
Indicatorii de etapă se corelează cu activitatea de bază declarată de beneficiar în cererea de finanțare, precum și cu rezultatele așteptate ale proiectului.

Indicatorii de etapă prevăzuți în Planul de monitorizare al proiectului se stabilesc în corelare cu prevederile din cadrul ghidului solicitantului – Anexa 14 Planul de monitorizare. În cadrul acestuia sunt prezentați indicatorii de etapă stabiliți pentru perioada de implementare a proiectului, condițiile și documentele justificative pe baza cărora se evaluează și se probează îndeplinirea acestora în vederea atingerii obiectivelor și țintelor finale ale indicatorilor de realizare și de rezultat prevăzuți în cadrul cererii de finanțare.

În funcție de tipologia proiectelor, solicitanții își vor selecta indicatorii de etapă aplicabili, stabilindu-și termenele de realizare, fără însă a depăși termenele maxime prevăzute în Planul de monitorizare**, Anexa 14.**

7. COMPLETAREA ȘI DEPUNEREA CERERILOR DE FINANȚARE

7.1. Completarea formularului cererii

Formularul cererii de finanțare, ale cărui secțiuni se completează exclusiv în aplicația electronică MySMIS (disponibil la adresa https://mysmis2021.gov.ro/), prezintă aceste secțiuni și include instrucțiuni, recomandări și clarificări privind modul de completare. Aceste detalii sunt disponibile inclusiv în cadrul aplicației MySMIS, la completarea fiecărei secțiuni în parte.

Completarea corectă și completă a tuturor secțiunilor din cererea de finanțare, precum și anexarea tuturor documentelor solicitate, este primul pas în menținerea cererii de finanțare în procesul de evaluare, selecție și contractare.

Schimbul de informaţii între AM şi solicitant are loc electronic prin utilizarea sistemului informatic MySMIS2021/ SMIS2021+.

În mod excepțional, schimbul de informaţii între AM şi solicitant poate avea loc prin e-mail şi/sau pe suport hârtie, în eventualitatea unui caz de forţă majoră, a funcţionării defectuoase a sistemului informatic MySMIS2021/SMIS2021+ sau a întreruperii legăturii cu acesta pentru o perioadă care depășește o zi lucrătoare în ultima săptămână înainte de termenul-limită obligatoriu pentru transmiterea prin sistemul informatic a documentelor sau timp de 5 zile lucrătoare consecutive în alte perioade.

Atunci când sistemul informatic funcționează din nou în mod corespunzător, când este restabilită legătura cu sistemul respectiv sau când situaţia de forţă majoră încetează, partea în cauză introduce de îndată în SMIS2021 /MySMIS2021 informaţiile deja transmise prin e-mail şi/sau pe suport hârtie, în termen de 15 zile calendaristice de la restabilirea funcționalității sistemului informatic, respectiv încetarea cauzei de forţă majoră.

Solicitantul se va asigura că documentele transmise sunt în termen de valabilitate la data depunerii cererii de finanțare sau în etapa de contractare (în funcție de etapa pentru care este prevăzută obligativitate atașării documentului) și respectă termenele de valabilitate solicitate prin ghid, acolo unde este cazul**.**

7.2. Limba utilizată în completarea cererii de finanțare

Formularul cererii de finanțare și anexele acestuia trebuie sa fie redactate în limba română. Nu sunt acceptate cereri de finanțare și anexe ale acesteia redactate în alta limbă. În cazul anexării unor documente emise în alta limbă, se va anexa obligatoriu și traducerea legalizată sau autorizată a acestora.

7.3. Metodologia de justificare și detaliere a bugetului cererii de finanțare

La întocmirea bugetului, solicitantul are în vedere faptul că valorile pe care se fundamentează bugetul trebuie să respecte prevederile privind art. 5 lit. d) și e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea

și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Documentele ce fundamentează costurile, semnate de reprezentantul legal, pot fi oferte de preț echipamente, servicii (se vor atasa cel putin 3 oferte de pret), liste de cantități și prețuri unitare provenite din surse verificabile și obiective. Costurile trebuie să fie realiste (corect estimate), suficiente și necesare pentru implementarea proiectului.

În completarea bugetului cererii de finanțare se va avea în vedere respectarea prevederilor prezentului ghid capitolele 5.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4, 5.7, precum și justificarea, după caz, a costurilor bugetate la un nivel rezonabil al preţurilor din piaţă.

7.4. Anexe și documente obligatorii la depunerea cererii

1. **Declarația unică**

Aplicația MySMIS2021/SMIS2021+ generează declarația unică care este completată de solicitant și se semnează cu semnătură electronică extinsă de către reprezentantul legal al acestuia.
A se vedea Anexa 2- Declarație unică la Ghidului solicitantului .

2. **Situațiile financiare anuale ale solicitantului (aprobate de adunarea generală a acționarilor sau asociaților)**, aferente exercițiului financiar anterior anului depunerii cererii de finanțare:
   - Bilanțul prescurtat (Formular 10)
   - Contul de profit și pierdere (Formular 20)
   - Datele informative (Formular 30)

Dacă situațiile financiare au fost depuse la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, se va atașa inclusiv dovada depunerii.

3. **Declarație privind eligibilitatea TVA**

Se va utiliza modelul de declarație anexat la Ghidului solicitantului (Anexa 9)

4. **Declarația pe proprie răspundere a reprezentantului legal al solicitantului cu privire la conformitatea cu originalul a documentelor încărcate sau care vor fi încărcate în MySMIS pe parcursul procesului de evaluare selecție și contractare.**

Se va utiliza modelul de declarație anexat la Ghidului solicitantului (Anexa 10)

5. **Devizul general pentru proiectele care includ execuția de lucrări de construcții, în conformitate cu legislația în vigoare (dacă este cazul)**

Devizul general trebuie să prezinte data elaborării/actualizării, să fie însușit de către elaboratorul documentaţiei tehnico-economice și semnat de reprezentantul legal al solicitantului. Se va avea în vedere structura devizului general din legislația în vigoare privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții.

Devizul general trebuie să fi fost realizat/actualizat cu cel mult 12 luni înainte de data depunerii cererii de finanțare.

6. **Planul de afaceri** (model recomandat în Anexa 6 la prezentul ghid), **inclusiv Macheta – Analiza și previziunea financiară** (model standard în Anexa 7 la prezentul ghid) completate

Neatașarea, la data depunerii cererii de finanțare, a Planului de afaceri și a machetei financiare va conduce la respingerea cererii de finanțare din procesul de evaluare, selecție și contractare. Lipsa acestor documente nu poate face obiectul unei solicitări de clarificări.
Macheta financiară se va transmite și în format excel la adresa secretariat_prc@adrcentru.ro, ulterior depunerii proiectului in MYSMIS2021.

7. **(Pentru proiecte care includ execuția de lucrări de construcții, care se supun autorizării) Certificatul de urbanism în termen de valabilitate, eliberat în vederea obținerii autorizației de construire aferente investiției propuse**

Este obligatorie anexarea la cererea de finanțare a certificatului de urbanism. Cu toate acestea, pentru a demonstra un grad mai avansat de maturitate a proiectului se poate anexa inclusiv autorizația de construire.

Certificatul de urbanism anexat la dosarul cererii de finanțare trebuie să fie cel eliberat în vederea obţinerii autorizaţiei de construire (acesta fiind scopul specificat în certificatul de urbanism).

Certificatul de urbanism trebuie să fie valabil la data depunerii cererii de finanțare. Singura excepţie acceptată de la această regulă este reprezentată de anexarea, la dosarul cererii de finanțare a autorizaţiei de construire, valabilă la data depunerii cererii de finanțare. În acest ultim caz, autorizația de construire este obligatorie de la depunerea cererii de finanțare. Cu toate acestea proiectul trebuie să îndeplinescă criteriul privind nedemararea investiției înainte de transmiterea cererii de finanțare.
Pentru proiectele ce cuprind lucrări de demolare a unei construcţii existente pe terenul obiect al investiţiei se va anexa inclusiv autorizaţia de demolare şi/sau avizele/acordurile aferente.

8. **Decizia etapei de încadrare a proiectului în procedura de evaluare a impactului asupra mediului, sau Clasarea notificării emisă de autoritatea pentru protecția mediului**, în conformitate cu Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

Transmiterea *Deciziei etapei de evaluare inițială* nu este acceptabilă.

9. **Centralizatorul privind rezonabilitatea costurilor**

Documentele ce fundamentează costurile, semnate de reprezentantul legal, pot fi 3 oferte de preț echipamente/lucrări/servicii, liste de cantități și prețuri unitare provenite din surse verificabile și obiective.

10. **Documentul din care să rezulte obiectul cercetării propuse prin proiect (idea teoretică și practică din domeniile de specializare inteligentă identificate in RIS 3), stadiul realizării acesteia, stadiul actual al cunoașterii în domeniul de cercetare abordat.**

a) Brevet
b) Cerere de brevet
c) Teza de doctorat - a directorului de proiect, angajat al firmei
d) Rezultate ale cercetării, obținute/deținute de aplicant,în cazul unei cercetări finantate printr-un program public, contract de cercetare etc ();
e) soluții inovatoare dezvoltate de firma solicitantă în activitatea economică, certificate de o organizațe de cercetare

=> Pentru justificarea îndeplinirii criteriului, documentele justificative și condițiile de eligibilitate sunt:

a) pentru cazul "brevet"

a1) daca brevetul este înregistrat pe numele firmei aplicante (titularul brevetului este firma aplicanta)

Documente justificative

- copie brevet, conform cu originalul; brevetul este înregistrat pe numele firmei aplicante (titularul brevetului este firma aplicantă) și are maxim 5 ani vechime, fata de data depunerii cererii de finanțare;
- referat (1-4 pagini) care sa cuprindă:

- rezumat al continutului la care se refera brevetul in care sa se evidentieze rezultatele obținute
- descriere care sa demonstreze ca rezultatele obținute au fost utilizate in activități de cercetare industrială care au adus produsul/procesul care se doreste a fi realizat in cadrul proiectului la un Nivel de Maturitate Tehnologică care sa permita realizarea tipului de inovare propusa.

- dovada ca au fost platite, in anul depunerii proiectului, taxele de mentinere in vigoare a brevetului care face obiectul contractului;
- dovada ca au fost platite, in anul depunerii proiectului, taxele de mentinere in vigoare a brevetului.

a2) daca titularul brevetului nu este firma aplicanta

Documente justificative:

- copia brevetului care face obiectul cererii de finanțare; brevetul are maxim 5 ani vechime fata de data depunerii cererii de finanțare
- contract de cesiune sau licenta intre titularul brevetului si firma solicitantă/aplicantul la finanțare prin care se cedeaza firmei drepturile de utilizare a brevetului. Daca titularul brevetului nu este firma aplicanta; in contract se poate prevede clauza suspensiva prin care se precizeaza ca, doar daca proiectul este selectat pentru finantare, se cedeaza firmei drepturile de utilizare a brevetului; beneficiarii vor insera o clauza suspensiva cu urmatoarea forma: "Contractul de cesiune sau licenta este valid din momentul semnarii si intra in vigoare la data la care proiectul cu titlul……si codul MySmis…….este selectat pentru finanțare. In caz contrar, contractul este reziliat de plin drept, fara nici o formalitate prealabila";
- referat (1-4 pagini) care sa cuprindă:

- rezumat al continutului la care se refera brevetul in care sa se evidentieze rezultatele obținute
- descriere care sa demonstreze ca rezultatele obținute au fost utilizate in activități de cercetare industrială care au adus produsul/procesul care se doreste a fi realizat in cadrul proiectului la un Nivel de Maturitate Tehnologică care sa permita realizarea tipului de inovare propusa.

- dovada ca au fost platite, in anul depunerii proiectului, taxele de mentinere in vigoare a brevetului care face obiectul contractului;

b) Pentru cazul ,,cerere de brevet"

b1) daca cererea de brevet este inregistrata pe numele firmei aplicante (titularul cererii de brevet este firma aplicanta)
Documente justificative:

- Copie dupa cererea de brevet inregistrata pe numele firmei aplicante;
- documentul de publicare a cererii de brevet in Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuala (BOPI). Publicarea trebuie sa fie facuta in ultimii 3 ani calculati la data depunerii cererii de finanțare;
- "Raportul de documentare cu opinie scrisa (RDOS) asupra brevetabilitatii emis de OSIM sau „ Opinie scrisa emisa de OSIM in urma efectuarii serviciului de cercetare documentara pe baza solutiei tehnice din cererea de brevet''.

Opinia din documentele emise de OSIM trebuie sa fie favorabila;

- referat (1-4 pagini) care sa cuprinda :

- rezumat al continutului la care se refera cererea de brevet in care sa se evidentieze rezultatele obținute
- descriere care sa demonstreze ca rezultatele obținute au fost utilizate in activități de cercetare industrială care au adus produsul/procesul care se doreste a fi realizat in cadrul proiectului la un Nivel de Maturitate Tehnologică care sa permita realizarea tipului de inovare propusa.

b2) daca titularul cererii de brevet nu este firma aplicantă;
Documente justificative:

- copia cererii de brevet care face obiectul contractului.
- documentul de publicare a cererii de brevet in BOPI. Publicarea trebuie sa fie facuta in ultimii 3 ani calculati la data depunerii cererii de finanțare.
- " Raportul de documentare cu opinie scrisa (RDOS) asupra brevetabilitatii emis de OSIM. sau ,, Opinie scrisa emisa de OSIM in urma efectuarii serviciului de cercetare documentara pe baza solutiei tehnice din cererea de brevet ".Opinia din documentele emise de OSIM trebuie sa fie favorabila;
- contract) intre titularul cererii de brevet si firma prin care se cedeaza firmei drepturile de utilizare a cererii de brevet si brevetului dupa obținerea lui,daca titularul cererii de brevet, nu este firma aplicanta. În contract se poate prevedea o clauza suspensiva prin care se precizeaza ca, doar daca proiectul cu titlul……si codul MySmis……. este selectat pentru finanțare, se cedeaza firmei drepturile de utilizare a cererii de brevet ;

Beneficiarii vor insera o clauza suspensiva cu urmatoarea forma: ''Contractul de cesiune sau licenta este valid din momentul semnarii si intra in vigoare la data la care proiectul cu titlul……si codul MySmis……. este selectat pentru finanțare. In caz contrar, contractul este reziliat de plin drept, fara nici o formalitate prealabila".

- referat (1-4 pagini) care sa cuprindă:

- rezumat al continutului la care se refera cererea de brevet in care sa se evidentieze rezultatele obținute
- descriere care sa demonstreze ca rezultatele obținute au fost utilizate in activități de cercetare industrială care au adus produsul/procesul care se doreste a fi realizat in cadrul proiectului la un Nivel de Maturitate Tehnologică care sa permita realizarea tipului de inovare propusa.

ATENȚIE! Brevetul/cererea de brevet poate fi înregistrat și în altă țară decât România, cu respectarea condițiilor de eligibilitate menționate în ghid. Se vor depune documente justificative echivalente celor precizate în ghid, însoțite de traduceri autorizate și legalizate.

c) Pentru cazul "cercetări efectuate pentru teza de doctorat a directorului de proiect" (angajat al firmei) - maximum 5 ani in anul denunerii cererii de finanțare de la data obtinerii titlului de doctor:

• diploma de doctor in stiinte (copie, conform cu originalul) - titlul de doctor a fost obtinut (Ordinul de Ministru) in maximum 5 ani impliniti la data depunerii cererii de finanțare;

• referat (1-4 pagini) care sa cuprindă:

- rezumatul tezei de doctorat, care să evidențieze rezultatele obținute în teză, semnat de conducătorul tezei

- descriere care să demonstreze că rezultatele obținute au fost utilizate in activități de cercetare industrială care au adus produsul/procesul care se dorește a fi realizat în cadrul proiectului la un Nivel de Maturitate Tehnologică care să permită realizarea tipului de inovare propusă.

• contract intre titularul tezei de doctorat și firma prin care se cedează firmei drepturile de utilizare a rezultatelor obținute prin teza de doctorat; se poate prevede clauza suspensivă prin care se precizează că, doar dacă proiectul cu titlul……și codul MySmis…….este selectat pentru finanțare, se cedează firmei drepturile de utilizare a rezultatelor obținute prin lucrarea de doctorat; beneficiarii pot insera o clauza suspensivă care va avea următoarea formă: ''Contractul de cesiune sau licență este valid din momentul semnării și intră în vigoare la data la care proiectul cu titlul……si codul MySmis……. este selectat pentru finanțare. În caz contrar, contractul este reziliat de plin drept, fără nicio formalitate prealabilă".

d) Pentru cazul unui rezultat de cercetare obținut/deținut de firma solicitantă:

• contractul de cercetare/finanțare incheiat intre o Autoritate contractanta/finantatoare si una sau mai multe institutii, (contractul s-a finalizat cu maxim 3 ani, fata de data depunerii cererii de finanțare)

• referat (1-4 pagini) care să cuprindă:

- rezumat al raportului de activitate sau al raportului științific (avizate de finantator, după caz), care să evidențieze rezultatele obținute

- descriere care să demonstreze ca rezultatele obținute au fost utilizate in activități de cercetare industrială care au adus produsul/procesul care se doreste a fi realizat in cadrul proiectului la un Nivel de Maturitate Tehnologică care sa permita realizarea tipului de inovare propusa.

• acord/contract intre partile executante ale contractului de cercetare/finanțare pentru cedarea, in favoarea firmei solicitante, a dreptului de utilizare a rezultatelor obținute, asa cum sunt inscrise in contractul de finanțare/cercetare.

e) soluții inovatoare dezvoltate de întreprinderea aplicantă în activitatea economică;
referat (1-4 pagini) care sa cuprinda :
- rezumat al continutului la care se refera conceptul, inclusiv descrierea cunoștințelor și competențelor de ordin științific/tehnologic existente în companie, alte cunoștințe care au fost utilizate în dezvoltarea proceselor/servciilor/produselor care fac obiectul proiectului, evivențierea metodelor folosite în activitatea de cercetare, evidentierea rezultatele obținute,
- descriere care să demonstreze că rezultatele obținute au fost utilizate în activități de cercetare industrială care au adus produsul/procesul care se dorește a fi realizat in cadrul proiectului la un Nivel de Maturitate Tehnologică care să permită realizarea tipului de inovare propusă.

ATENȚIE! Informațiile de la litera e) de mai sus vor fi detaliate și confirmate și în raportul de maturitate tehnologică elaborat de o organizație de cercetare.

Neatașarea, la data depunerii cererii de finanțare, a documentelor menționate la pct.10 în funcție de tipul cercetării, va conduce la respingerea cererii de finanțare din procesul de evaluare, selecție și contractare. Lipsa acestor documente nu poate face obiectul unei solicitări de clarificări.

11. **Raportul de maturitate tehnologică din care să rezulte nivelul de maturitate tehnologică (minim TRL 3).**

Se va utiliza modelul de Raport de maturitate tehnologică anexat la Ghidului solicitantului (Anexa 16)

În vederea validării nivelului de maturitate tehnologică, se va anexa un Raport de maturitate tehnologică realizat de catre o organizație de cercetare, inclusă în Registrul Potențialilor Contractori, care deține în portofoliul propriu proiecte de CD din domeniul de specializare inteligentă selectat de solicitant. Din raportul de de maturitate tehnologică trebuie să rezulte:

- ✓ Denumire rezultat de CDI valorificat, inclusiv domeniul de specializare inteligentă;
- ✓ Nivelul de maturitate tehnologică atins;
- ✓ Gradul de noutate/originalitate al soluţiilor, metodelor, instrumentelor de lucru propuse, nivelul parametrilor de performanţă şi calitate ai soluţiei propuse, gradul de conformitate cu cerinţele reglementarilor şi standardelor corespunzătoare de nivel european sau internaţional (calitate, mediu, risc etc). Gradul de noutate al inovatiei vizează noutate la nivel european/national, noutate pentru industria națională sau piața pe care operează compania, noutate pentru companie);
- ✓ Tipul de rezultat urmarit (produs nou, produs modernizat semnificativ, tehnologie nouă, tehnologie modernizată semnificativ etc;
- ✓ Gradul de manufacturabilitate (posibilitatea de fabricare), viabilitatea conceptului din punct de vedere tehnic şi/sau economic, financiar pentru a produce şi comercializa rezultatele proiectului (punerea în piață a produselor si/sau proceselor/tehnologiilor/serviciilor rezultatelor cercetării);
- ✓ Analiza riscului in proiectul de CD.

De asemenea, se va anexa Decizia de atestarea/acreditarea entității de cercetare-dezvoltare care emite raportul de maturitate tehnologică, respectiv raportul anual de activitate al organizației de CD.

Neatașarea, la data depunerii cererii de finanțare, a raportului de maturitate tehnologică inițial, respectiv a documentelor aferente organizației de cercetare care emite raportul de maturitate tehnologică (Decizia de atestarea/acreditarea entității de cercetare-dezvoltare care emite raportul de de maturitate tehnologică, respectiv raportul anual de activitate al organizației de CD), va conduce la respingerea cererii de finanțare din procesul de evaluare, selecție și contractare. Lipsa acestor documente nu poate face obiectul unei solicitări de clarificări.

12. **Fișele de post respectiv CV-urile, pentru justificarea componentei salariale pentru personalul specializat in cercetare**

Se vor anexa fișele de de post ale categoriilor de personal pentru care se solicită rambursarea cheltuielilor salariale. În cadrul cererii de finanțare se va justifica modalitatea de calcul a sumelor bugetate cu privire la costurile salariale.

Angajații care desfășoară activitate de cercetare-dezvoltare aplicativă și/sau de dezvoltare tehnologică îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) postul face parte dintr-un compartiment de cercetare-dezvoltare, evidențiat în organigrama angajatorului, cum ar fi: direcție, departament, oficiu, serviciu, birou, compartiment, laborator sau altele similare;
b) angajatul desfășoară activități de cercetare-dezvoltare aplicativă și/sau de dezvoltare tehnologică, cuprinse într-un proiect de cercetare-dezvoltare aplicativă și/sau de dezvoltare tehnologică;
c) angajatul a absolvit cel puțin ciclul I de studii universitare sau o formă de învățământ superior de lungă durată și deține o diplomă de licență sau echivalentă, conferită de o instituție acreditată de învățământ superior din România, sau o diplomă obținută la absolvirea studiilor universitare de licență la instituții acreditate de învățământ superior din străinătate, recunoscută și echivalată de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice.
d) cheltuielile cu salariile și asimilate salariilor sunt prevăzute în bugetul proiectului de cercetare-dezvoltare aplicativă și/sau de dezvoltare tehnologică;

Pentru încadrarea în categoriile de personal de cercetare, menționate în tabelul de la capitolul 5.1 Cheltuieli cu personalul (plafoane în limita Anexei 2 la HG 1188/2022) solicitantul va avea în vedere următoarele:

- Personalul încadrat în categoria: activităţi ce presupun un nivel înalt al creativităţii şi/sau experienţă şi abilităţi de conducere/management. altul decât: CS I, CS II, IDT I, IDT II, profesor universitar, conferenţiar universitar trebuie să facă dovada experienței anterioare în coordonarea a cel puțin unui proiect de cercetare sau doctorand și experiență anterioară în domeniul de activitate vizat de proiect de cel puțin 3 ani
- Personalul încadrat în categoria: Activităţi ce presupun cunoaşterea aprofundată a metodelor de analiză şi sinteză, precum şi abilităţi de utilizare a acestora, altul decât CS III, IDT III, CS, IDT, lector universitar, asistent universitar, face dovada (în CV) a experienței anterioare în cel puțin 1 proiect de CDI / activități de CDI sau doctorand și experiență profesională relevantă în domeniul de activitate vizat de proiect de cel puțin 1 an.

13. **Notă prin care se definește setul de competențe profesionale** necesare și relevante în raport cu investiția realizată prin proiect, care vor fi dobândite de angajați în urma participării la formare.

14. **Orice alte documente care se consideră relevante**

7.5. Aspecte administrative privind depunerea cererii de finanțare

Cererea de finanțare este compusă din:

- Formularul cererii de finanțare.
- Anexele la formularul cererii de finanțare

Atât formularul cererii de finanțare, cât și anexele acestuia, vor fi transmise prin sistemul MYSMIS, sub semnătura electronica extinsă, certificată în conformitate cu prevederile legate în vigoare a reprezentantului legal al solicitantului. Documentele anexate la cererea de finanțare vor fi încărcate în format pdf, semnate de către reprezentantul legal al solicitantului. Documentele anexate vor fi scanate integral, denumite corespunzător, ușor de identificat și lizibile.

Anexele la Formularul cererii de finanțare, prevăzute a fi atașate la momentul depunerii cererii de finanțare sau în etapa de contractare, vor fi încărcate în MySMIS, în format PDF, după ce au fost semnate digital.
Pentru unele din anexele enumerate, acest ghid conține modele standard sau recomandate.

Celelalte documente (ex. documente statutare, documente cadastrale, etc.) vor fi scanate, salvate în format PDF, semnate digital și încărcate în MySMIS, la completarea cererii de finanțare sau în etapa de contractare, după caz.
Toate documentele încărcate în aplicația MySMIS trebuie să fie lizibile și complete. Se recomandă, așadar, o atenție sporită la scanarea documentelor de dimensiuni mari ori care necesită o rezoluție adecvată pentru a asigura lizibilitatea.

Certificarea aplicației și declarațiile în nume propriu solicitate a fi anexate la cererea de finanțare vor fi semnate cu semnătură electronică extinsă, vizibilă, certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare, numai de către reprezentantul legal al solicitantului.

EXCEPȚIE! În cazul în care reprezentantul legal al solicitantului este un cetăţean străin nerezident, acesta va împuternici expres o persoană pentru transmiterea cererii de finanţare prin MYSMIS. Persoana împuternicită va semna formularul cererii de finanțare şi va transmite cererea prin sistem. Toate declarațiile date în nume propriu, aferente cererii de finanțare trebuie să fie întocmite și semnate electronic (prin aplicarea unei semnături electronice vizibile) de către reprezentantul legal (cetățean străin nerezident) și apoi, în vederea încărcării în MySMIS, să fie semnate inclusiv de persoana împuternicită (doar aceasta putându-se identifica electronic în aplicație).

7.6. Anexele și documente obligatorii la momentul contractării

1. Documentele statutare ale solicitantului

Se vor anexa documentele statutare ale solicitantului, după caz: act constitutiv, contract de societate, statut, actualizate în formă consolidată, (forma consolidată a documentelor statutare se referă la forma actualizată a acestor documente, care corespunde cu informațiile din certificatul constatator ORC, nu la o formă care să conțină mențiuni cu privire la toate modificările efectuate până la momentul consolidării). Informațiile din documentele statutare trebuie să corespundă cu informațiile ce reies din Certificatul constatator ORC.

Certificatul constatator în formă extinsă, emis de Oficiul Registrului Comerţului de pe lângă tribunalul unde îşi are sediul solicitantul, cu cel mult 30 de zile calendaristice înainte de data transmiterii documentului.

2. Actul de identificare a reprezentantului legal al solicitantului

Se va transmite actul de identificare a reprezentantului legal în termen de valabilitate.

Datele din documentul de identificare trebuie să corespundă cu cele menționate în cadrul cererii de finanțare la secțiunea privind identificarea reprezentantului legal

3. **Declarația privind încadrarea în categoria IMM** și, dacă este cazul, Calculul pentru întreprinderi partenere sau legate. Se va utiliza modelul anexat la Ghidului solicitantului (Anexa 8)

4. **Declarație pe propria răspundere a solicitantului privind ajutoarele de stat și de minimis primite de întreprinderea unică în ultimii 3 ani.**
   Se va utiliza modelul anexat la Ghidului solicitantului (Anexa 11)

5. **Documentele care dovedesc dreptul solicitantului asupra imobilului (teren și/sau clădiri)**, începând cu data depunerii cererii de finanțare, după caz:
   - Pentru investiții care includ lucrări de construcție ce se supun autorizării: dreptul de proprietate privată, dreptul de concesiune sau dreptul de superficie
     - Documentul care atestă dreptul solicitantului asupra imobilului (ex. contract de vânzare-cumpărare, contract de donație, contract de concesiune etc.)
     - extras de carte funciară din care să rezulte intabularea, emis cu maximum 30 de zile înaintea transmiterii documentului
     - tabel centralizator asupra numerelor cadastrale, obiectivele de investiție asupra cărora se realizează în cadrul acestora, precum și suprafețele aferente (se va utiliza modelul de anexat la Ghidului solicitantului -Anexa 13))
     - plan de amplasament vizat de OCPI pentru imobilele pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului, plan în care să fie evidențiate inclusiv numerele cadastrale
     - Plan de situație propus pentru realizarea investiției, elaborat de proiectant
   - Pentru investiții care includ exclusiv dotări și servicii: dreptul de proprietate privată, dreptul de concesiune, dreptul de superficie, dreptul de uzufruct, dreptul de folosință rezultat dintr-un contract de împrumut de folosință (comodat) sau contract de închiriere/locațiune:
     - Documentul care atesta dreptul solicitantului asupra imobilului (ex. contractul de vânzare-cumpărare, contractul de donație, contractul de comodat etc.

Documentele care atestă dreptul solicitantului asupra infrastructurii pe care se propune a se realiza investiția trebuie să fie atotcuprinzătoare pentru datele menționate în cererea de finanțare și anexele sale (localizare/poziționare/suprafață).

Solicitantul are obligația de a anexa documentele care dovedesc dreptul asupra imobilului (teren și/sau clădiri), **atât pentru departamentul de CD** (infrastructuri de CD/laboratoare/centre de CD-spațiul destinat activității de CD), cât și pentru **departamentul de producție** (spațiul destinat producției).
În cazul în care atât activitatea de CD, cât și activitatea de producție, se vor realiza în același spațiu, se va realiza o delimitare a celor 2 departamente și se va asigura că investiția va fi

utilizată strict pentru activitatea de CD (pentru proiecte care vizează doar achiziția de echipamente și servicii).
În cazul în care, proiectul propus vizează construcția de noi departamente de CD/ modernizarea și extinderea celor existente/ schimbarea destinației departamentelor existente în departamente de CD, activitatea de producție se va realiza într-un spațiu diferit, solicitantul având obligația de a anexa documentele care dovedesc dreptul solicitantului asupra imobilului (teren și/sau clădiri) pentru departamentul de CD și pentru departamentul de producție.

6. **Plan de amplasare a echipamentelor/utilajelor achiziționate prin proiect.**

Acest document poate fi elaborat de solicitant. În cazul în care atât activitatea de CD, cât și activitatea de producție, se vor realiza în același spațiu, se va realiza o delimitare a celor 2 departamente și se va asigura că investiția va fi utilizată strict pentru activitatea de CD (pentru proiecte care vizează doar achiziția de echipamante și servicii).

7. **Hotărârea/ Decizia de aprobare a proiectului și cheltuielilor legate de proiect în conformitate cu ultima formă a bugetului**

Sumele menționate în Hotărârea de aprobare a proiectului sunt acoperitoare pentru suportarea cheltuielilor aferente investiției (neeligibil şi contribuția la eligibil) conform bugetului și devizului proiectului.
Se va utiliza modelul anexat la Ghidului solicitantului (Anexa 12)

8. **Dovada capacității financiare**: extras de cont bancar (curent, de depozit), linie/contract de credit emise de o banca/ instituție financiar bancară.

9. **Certificatele de atestare fiscală**, referitor la obligațiile de plată la bugetul local și bugetul de stat, din care să reiasă că solicitantul și-a achitat obligațiile de plată nete către bugetul de stat și respectiv bugetul local, în ultimul an calendaristic/ în ultimele 6 luni, în cuantumul stabilit de legislația în vigoare. Certificatele de atestare fiscală trebuie să fie în termen de valabilitate.

În situația realizării și funcționării interoperabilității cu bazele de date, se va solicita depunerea de către solicitant a consimțământului acestuia în privința obținerii de către AM a certificatelor respective în format electronic.

10. **Certificatul de cazier fiscal al solicitantului**
    Certificatul de cazier fiscal trebuie să fie în termen de valabilitate și din cuprinsul acestuia să rezulte respectarea de către solicitant a normelor financiare, contabile și de ordin fiscal.

În situația realizării și funcționarii interoperabilității cu bazele de date, se va solicita depunerea de către solicitant a consimțământului acestuia în privința obținerii de către AM a certificatelor respective în format electronic.

11. **Plan de monitorizare întocmit în corelare cu prevederile din ghidul solicitantului**, fiind incluși indicatorii de etapă stabiliți pentru perioada de implementare a proiectului și documentele justificative prin care se poate demonstra realizarea acestora în etapa de

implementare a proiectului, în vederea atingerii obiectivelor și țintelor finale ale indicatorilor de realizare și de rezultat prevăzuți în cadrul cererii de finanțare.
Se va utiliza modelul anexat la Ghidului solicitantului (Anexa 14)

12. **Cele mai recente situații financiare anuale ale solicitantului și ale entităților identificate ca întreprinderi partenere și/sau legate cu solicitantul, conform Declarației privind încadrarea în categoria IMM, dacă sunt diferite de cele depuse deja la cererea de finanțare**
Se vor atașa situațiile financiare aprobate de adunarea generală a acționarilor sau asociaților. Dacă situațiile financiare au fost depuse la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, se va atașa inclusiv dovada depunerii.

13. **Orice alt document din lista celor anexate la formularul cererii de finanțare, actualizat, dacă au intervenit modificări.**

Netransmiterea, în etapa de contractare, a oricărui document obligatoriu, în termenul de 15 zile lucrătoare calculat de la data primirii solicitării AM PR Centru, conduce la respingerea cererii de finanțare.
Solicitantul va avea in vedere faptul ca trebuie să se încadreze în categoria IMM, atât la data solicitării finanțării (data depunerii cererii de finanțare), cât și la data acordării finanțării (data semnării contractului de finanțare). În acest sens, la data acordării finanțării (semnării contractului de finanțare), solicitantul va prezenta o declarație pe propria răspundere, cuprinzând cel puțin următoarele:

- solicitantul își menține încadrarea în categoria de întreprindere eligibilă, în conformitate cu prevederile ghidului specific aplicabil apelului de proiecte;
- solicitantul nu se încadrează în categoria întreprinderilor în dificultate, în conformitate cu prevederile ghidului specific aplicabil apelului de proiecte;
- ajutoarele de stat/de minimis primite în ultimii 3 ani , inclusiv cele primite/ solicitate în perioada scursă de la depunerea cererii de finanțare până la data semnării contractului de finanțare, la nivelul întreprinderii unice ;
- solicitantul respecta la data semnării contractului de finanțare regulile de cumul din cadrul schemelor de ajutor de stat/minimis aplicabile în cadrul apelului de proiecte, precum și celelalte criterii de eligibilitate

În cazul în care, oricând până la data acordării finanțării, solicitantul se reîncadrează într-o altă categorie de întreprindere, acesta are obligația informării corespunzătoare a AM PR Centru.

În situația asigurării interoperabilității cu bazele de date administrate de alte instituții publice în conformitate cu prevederile OUG 23/2023, cu modificările și completările ulterioare sau în situația asigurării accesului la respectivele sisteme, date sau registre, inclusiv prin interogarea sistemelor, bazelor de date și după caz, a registrelor, prin intermediul unor servicii online pentru furnizarea de date actualizate sau de validare a datelor din respectivele registre/baze de date sau prin alte mecanisme, AM nu va mai cere solicitantului să prezinte documentele și informațiile necesare în vederea confirmării realității informațiilor din declarația unică, pe care le poate obține în mod direct în baza consimțământului solicitantului (se vor avea în vedere prevederile Declarației unice), cu respectarea prevederilor legale privind protecția datelor cu caracter personal.

De asemenea, în scopul efectuării verificărilor de management /auditului, AM va utiliza informațiile disponibile în sistemul ARACHNE, iar datele disponibile în sistemul informatic vor fi exportare în ARACHNE. In acest scop, datele disponibile în bazele de date vor fi prelucrate în vederea identificării indicatorilor de risc, în etapele de verificare și pe parcursul derulării proiectelor în cadrul verificărilor de manangement, în scopul îndeplinirii activităților specifice, cu respectarea prevederilor legale.

7.7. Renunțarea la cererea de finanțare

Pe tot parcursul procesului de evaluare, selecție si contractare un solicitant are dreptul de a renunța la cererea de finanțare depusă, prin transmiterea unei notificări în acest sens prin intermediul MySMIS2021 /SMIS2021+.
Renunțarea poate fi făcută doar de reprezentantul legal al solicitantului, prin completarea unei adrese/cereri de renunțare care trebuie să conțină, cel puțin, următoarele elemente:

- denumirea solicitantului,
- numele reprezentantului legal,
- codul SMIS alocat
- titlul proiectului.

Cererea de renunțare va fi înregistrată la registratura AM și pe baza acesteia cererea de finanțare va fi exclusă din procesul de evaluare sau contractare.

8. PROCESUL DE EVALUARE, SELECȚIE ȘI CONTRACTARE A PROIECTELOR

8.1. Principalele etape ale procesului de evaluare, selecție și contractare

Evaluarea, selecția și contractarea proiectelor depuse se realizează strict în baza documentelor și informațiilor transmise de solicitantul de finanțare prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+, cu excepția situațiilor de nefuncționalitate a sistemului sau în alte situații prevăzute în ghidul solicitantului de finanțare sau detaliate de către AM prin Instrucțiuni. Nu se vor analiza documente transmise sau comunicate în afara sistemului informatic MySMIS2021/SMIS2021+, de exemplu pe email, fax, poștă etc.
Proiectele depuse de către solicitanți după data și ora de închidere a apelului, conform secțiunii 4.3 din prezentul ghid vor fi respinse din procesul de evaluare, selecție și contractare, acestea nu vor mai parcurge etapele de evaluare.

Solicitantul va fi exclus din procesul de evaluare, cererea de finanțare fiind respinsă, în cazul în care acesta:

- a indus grav în eroare Autoritatea de Management, prin furnizarea de informații incorecte, ce sunt luate în considerare în procesul de evaluare sau daca a omis furnizarea acestor informații;
- a încercat să obțină informații confidențiale sau să influențeze experții Autorității de Management în timpul procesului de evaluare.

Etapele procesului evaluare, selecție și contractare:

1. Conformitatea administrativă

2. Evaluarea tehnică și financiară
3. Contractarea proiectelor

8.2. Conformitate administrativă – DECLARAȚIA UNICĂ

Respectarea cerinţelor de ordin administrativ şi îndeplinirea condiţiilor de eligibilitate, aşa cum sunt prevăzute în Ghidul solicitantului, sunt asumate prin declaraţia unică a solicitantului, care se depune odată cu cererea de finanțare, urmând ca, în situaţia în care, după evaluarea tehnică şi financiară, proiectul este propus pentru contractare, solicitantul să facă dovada îndeplinirii condiţiilor de eligibilitate prevăzute de Ghidul solicitantului, în etapa de contractare, prin documente justificative.
Prin declaraţia unică, emisă pe propria răspundere, sub incidența prevederilor legale în vigoare privind falsul intelectual şi falsul în declaraţii, solicitantul declară îndeplinirea tuturor condiţiilor de eligibilitate, aşa cum au fost prevăzute în Ghidul solicitantului, şi că va/vor face dovada îndeplinirii acestor condiții, la cererea Autorității de Management, în condițiile prevăzute în Ghidul solicitantului, sub sancțiunea respingerii cererii de finanțare.

Aplicația MySMIS2021/SMIS2021+ generează declarația unică care este completată de solicitant și se semnează cu semnătură electronică extinsă de către reprezentantul legal al solicitantului.

Odată cu generarea și semnarea declarației unice, solicitantului i se aduce la cunoștință, în mod automat, prin sistemul informatic MySMIS2021 /SMIS2021+, că în etapa de contractare are/au obligația de a face dovada celor declarate.
Solicitantul care, în etapa de contractare, până la termenul stabilit de către autoritatea de management, nu face dovada îndeplinirii condițiilor de eligibilitate conform declarației unice prezentate în etapa de depunere a cererii de finanțare, este declarat respins, iar contractul de finanțare nu este semnat.

Verificarea conformității administrative este complet digitalizată, respectiv este realizată în mod automat prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+, pe baza declarației unice generate de sistemul informatic MySMIS2021/ SMIS2021+.

După verificarea conformităţii administrative, realizată conform celor de mai sus, solicitantul este informat, prin emiterea unei notificări prin intermediul aplicaţiei MySMIS2021/SMIS2021+, cu privire la trecerea proiectului în etapa de evaluare tehnică şi financiară sau, după caz, cu privire la nerespectarea cerinţelor de conformitate administrativă, situaţie în care nu este demarată etapa de evaluare tehnică şi financiară.
Admiterea cererii de finanțare, în această etapă, nu exclude posibilitatea ca proiectul să fie respins în etapa de verificare contractuală, dacă, în urma analizei de către AM, se constată nerespectarea oricărei condiții de acordare a finanțării.

8.3. Etapa de evaluare preliminară – dacă este cazul (specific pentru intervențiile FSE+)

Nu este cazul.

8.4. Evaluarea tehnică și financiară. Criterii de evaluare tehnică și financiară

Proiectele vor fi evaluare din punct de vedere tehnic și financiar în ordinea depunerii acestora.
Evaluarea tehnica și financiara permite aprecierea gradului în care proiectul răspunde obiectivelor priorității de investiție/ operațiunii, a coerentei și clarității metodologiei propuse, a fezabilității si eficientei financiare, a sustenabilității, durabilității proiectului, etc. Modalitatea de punctare a criteriilor de evaluare tehnică și financiară este detaliată în cadrul grilei de evaluare tehnică și financiară, anexă a prezentului ghid.

Evaluatorii vor justifica acordarea punctajelor/ depunctarea, după caz, la fiecare din criteriile/ subcriteriile analizate. Justificările trebuie să fie clare, succinte, cu referințe precise la CF analizată, iar fiecare evaluator va verifica criteriile de evaluare specifice competențelor pentru care a fost cooptat în comisia de evaluare.
Grilele de evaluare tehnică şi financiară se completează şi se generează în sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+.

Evaluatorii din cadrul comisiei de evaluare vor analiza cererea de finanțare și anexele aferente acesteia prin parcurgerea întregului set de documente disponibile până la momentul respectiv, pe baza grilelor de evaluare atașate ghidului solicitantului aplicabil fiecărui apel.

După parcurgerea integrală a grilei de evaluare ETF, experții evaluatori (prin secretariatul asigurat de AM PR) pot solicita clarificări privind cererea de finanțare. Termenul de răspuns la solicitarea de clarificări este **maxim 5 zile lucrătoare** de la data transmiterii acesteia.

Pentru a răspunde la clarificările aferente etapei de evaluare tehnică și financiară, solicitantul de finanțare are la dispoziție, cumulat, un termen maxim de 15 zile lucrătoare, termen calculat de la data transmiterii primei solicitări de clarificări, în caz contrar proiectul fiind respins din procesul de evaluare și selecție.

Neatașarea la data depunerii cererii de finanțare a:

- **Planului de afaceri**
- **Machetei financiare**
- **Raportului de maturitate tehnologică inițial, respectiv a documentelor aferente organizației de cercetare (Decizia de atestarea/acreditarea entității de cercetare-dezvoltare care emite raportul de evaluare, respectiv raportul anual de activitate al organizației de CD),**
- **Documentul/documentele din care să rezulte obiectul cercetării propuse prin proiect (idea teoretică și practică din domeniile de specializare inteligentă identificate in RIS 3), stadiul realizării**

va conduce la respingerea cererii de finanțare din procesul de evaluare, selecție și contractare. Lipsa acestor documente nu poate face obiectul unei solicitări de clarificări.

Răspunsul la solicitarea de clarificări se va depune în mod similar depunerii proiectului și nu trebuie să introducă elemente/ îmbunătățiri/ documente noi de natură să modifice proiectul inițial, în sensul în care acesta ar putea obține un punctaj mai bun, mărindu-i șansele de a obține finanțare, ci trebuie să se refere la informațiile deja existente în cadrul cererii de finanțare și a anexelor acesteia.

Grilele de evaluare tehnică și financiară și instrucțiunile de completare (daca e cazul) sunt anexe ale ghidurilor solicitantului aferent fiecărui apel de proiecte.

Criteriile de evaluare tehnică și financiară sunt detaliate în cadrul grilei ETF, anexă la ghidul solicitantului, după cum urmează:

I. CONTRIBUŢIA PROIECTULUI LA REALIZAREA OBIECTIVULUI PRIORITĂȚII DE INVESTIȚIE

În cadrul acestui criteriu, sunt punctate gradul de noutate a inovației care face obiectul activităților proiectului pentru piață și entitatea solicitantă, gradul de noutate după natura și intensitatea inovării, angajați care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat, numărul mediu anual de locuri de muncă nou create și menținute în domeniul cercetării, modul în care proiectul/inovația răspunde unei nevoi a pieței de la nivel regional/național/european.

Punctarea cu 0 la criteriile 1.1 Gradul de noutate a inovației care face obiectul activităților proiectului pentru piață, 1.2. Gradul de noutate al inovației după natura și intensitatea inovării, 1.5. Proiectul/inovația răspunde unei nevoi a pieței, duce la respingerea proiectului.

II. CAPACITATEA SOLICITANTULUI DE IMPLEMENTARE A PROIECTULUI

In cadrul acestui criteriu, se analizează performanța instituțională a solicitantului privind activitatea de cercetare, dezvoltare, inovare.

III. CALITATEA, MATURITATEA SI SUSTENABILITATEA PROIECTULUI

Prioritizarea se face pe baza calitatii proiectului (coerenţa planului de afaceri, calitatea planului de risc, calitatea şi justificarea bugetului). Se analizeaza sustenabilitatea financiară a societatii (demonstrând că entitatea nu întâmpină riscul unui deficit de numerar (lichidități) care să pună în pericol realizarea sau operarea investiției/ intrării în procedură de insolvență) si sustenabilitatea proiectului (sustenabilitatea instituţională (structura funcţională destinată managementului), operaţională (planul de mentenanţă cu lucrările specifice) şi financiară).

Punctarea cu 0 la criteriile 3.1.2 Planul de risc, 3.2 b. Sustenabilitatea financiara a societății, duce la respingerea proiectului.

RESPECTAREA PRINCIPIILOR PRIVIND DEZVOLTAREA DURABILĂ, EGALITATEA DE ŞANSE, DE GEN ȘI NEDISCRIMINAREA

Nu vor fi punctate măsurile de conformare cu obligațiile legale ale solicitantului în aceste domenii. Criteriul operaționalizează dimensiunile de durabilitate, sustenabilitate și de impact în societate și examinează prezența măsurilor de îmbunătățire a calității mediului înconjurător și de creștere a eficienței energetice precum și de măsuri de asigurare a egalității de șanse și tratament, măsuri de atenuare la schimbările climatice și de integrare a principiului DNSH. Punctarea cu 0 la criteriul 4.3 integrarea principiului DNSH, duce la respingerea proiectului.

IV. COMPLEMENTARITATEA CU ALTE INVESTIȚII REALIZATE DIN ALTE SURSE DE FINANȚARE ȘI GRADUL DE REPLICARE ȘI APLICABILITATE A INOVAȚIEI

Prin acest criteriu se are în vedere susținerea proiectelor ce demonstrează o aplicabilitate și un grad de replicare extins . Se vor acorda punctaje proiectelor care au impact asupra mai multor domenii/sectoare de activitate și demonstrează potențial de replicare pe alte piețe/în legătură cu alte produse/servicii/tehnologii, includ acțiuni prin care se aplică în practică Strategia privind Tranziția Industrială în România ori includ activități de cooperarea interregionala cu alte organizații relevante sau sunt complementare cu unul /mai multe proiecte depuse / contractate / implementate sau aflate în curs de implementare prin PCIDIF , PNRR, sau a obținut marca de excelenta din partea Orizont Europa.

Punctajele sunt alocate prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+ și sunt selectate de către solicitant, având în vedere informațiile incluse în formularul cererii de finanțare și în documentele justificative anexate

ATENȚIE! Toate criteriile de selecție vor face obiectul reverificării de către evaluatorii independenți în etapa de evaluare tehnică și financiară, punctajele acordate de solicitant putând fi modificate în cazul în care opțiunea selectată nu corespunde cu situația descrisă în cererea de finanțare și anexele sale.

Mecanismul de selecție aplicabil acestui apel de proiecte

În cadrul acestui apel competitiv de proiecte, proiectele vor fi ordonate descrescător, în funcție de punctajul obținut (care trebuie să fie cel puțin de **60 puncte**, prag de calitate) în urma evaluării ETF. Ordinea demarării etapei de contractare a proiectelor este ordinea descrescătoare a punctajelor obținute în urma evaluării tehnice și financiare și după soluționarea tuturor contestațiilor.

Departajarea proiectelor care au obținut același punctaj, în vederea încadrării în alocarea apelului de proiecte și demarării etapei de contractare, se va face în funcție de punctajele obținute la următoarele criterii, în ordinea enumerată, până la departajarea solicitanților:

1.1. Gradul de noutate a inovației care face obiectul activităților proiectului pentru piață

1.2. Gradul de noutate a inovației după natura și intensitatea inovării.

1.4. Creșterea numărului mediu anual de locuri de muncă nou create și menținute în domeniul cercetării. Posturi nou create sunt pentru activitățile de cercetare-dezvoltare propuse prin proiect.

5.1 Gradul de replicare și aplicabilitatea inovației

1.3 Angajați care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat

2.1. Performanța instituțională a solicitantului privind activitatea de cercetare, dezvoltare, inovare

În cazul în care departajarea nu se poate realiza conform celor de mai sus având în vedere punctajele obținute, departajarea se va realiza în funcție de data și ora depunerii acestora.

Prin excepție, mecanismul descris mai sus nu se aplică în cazul în care apelul este deja închis, iar valoarea solicitată cumulată a tuturor proiectelor depuse nu acoperă alocarea financiară disponibilă. În acest caz, va putea fi demarată etapa de contractare pentru toate proiectele care întrunesc punctajul de calitate necesar pentru a fi acceptate, fără a mai aplica mecanismul descris mai sus, nemaiexistând în acest caz premisele competiționale în cadrul apelului.

Proiectele declarate acceptate, respectiv cele care au obținut punctajul de calitate și care nu se încadrează în alocarea financiară disponibilă se vor include în lista de rezerva a apelului
Pentru a intra la finanțare, proiectul trebuie să îndeplinească toate condițiile de eligibilitate care vor fi verificate în etapa de contractare.

8.5. Aplicarea pragului de calitate

Pragul de calitate reprezintă pragul minim de la care se consideră că un proiect îndeplinește condițiile minime necesare pentru a fi finanțat din fonduri externe nerambursabile; pragul de calitate este stabilit ca punctaj minim care trebuie obținut în urma evaluării tehnice şi financiare. **În cadrul acestui apel de proiecte, pragul de calitate este de minim 60 puncte.**

O cerere de finanțare care în urma evaluării tehnice și financiare a obținut mai puțin de 60 puncte sau a fost notat cu 0 la criteriile menționate în **Anexa 4- Grila ETF** (conform instrucțiunilor de completare) sunt considerate respinse din procesul de evaluare, selecție și contractare.

8.6. Aplicarea pragului de excelență

Nu este cazul

8.7. Notificarea rezultatului evaluării tehnice și financiare.

Rezultatul evaluării tehnice și financiare va fi comunicat solicitantului prin intermediul sistemului electronic MySMIS2021/SMIS2021+, indicându-se punctajul obținut şi justificarea acordării respectivului punctaj, pentru fiecare criteriu/subcriteriu în parte, cu mențiunea că proiectul mai poate fi respins în etapele ulterioare și că AM PR Centru își rezervă acest drept pe întreg procesul de evaluare, selecție și contractare, precum și posibilitatea depunerii de contestații.

În cazul cererilor de finanțare acceptate, scrisoarea de notificarea poate include eventuale recomandări formulate de experții evaluatori, atât pentru etapa contractuală cât și pentru etapa de monitorizare.

Proiectele pentru care a fost finalizată această etapa procedurală, indiferent dacă proiectul este acceptat sau respins, nu pot fi retrase în vederea redepunerii în cadrul acestui apel de proiecte.

8.8. Contestații

Un solicitant de finanțare nerambursabilă care se consideră neîndreptățit de rezultatele procesului de evaluare, selecție și contractare, poate formula în scris o singură contestație care va fi trimisă spre soluționare AM PR Centru prin intermediul sistemului informatic MySMIS2021/SMIS2021

Contestația se formulează în scris, va fi însușită de către reprezentantul legal/ împuternicit (în cazul reprezentanților legali cetățeni străini nerezidenți) și va cuprinde:

- Datele de identificare ale solicitantului și cererii de finanțare: titlu, cod unic SMIS
- Datele de identificare ale reprezentantului legal al solicitantului
- Obiectul contestației
- Motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază contestația
- Dovezile pe care se întemeiază contestația, dacă este cazul
- Semnătura reprezentantului legal al solicitantului

Nu se analizează contestațiile depuse de alte persoane decât reprezentantul legal/ împuternicit (în condițiile menționate anterior). Contestațiile transmise de către alte persoane nu vor fi analizate și vor fi respinse.

În cazul în care contestatarul nu prezintă motivele de fapt și de drept, dovezile pe care se întemeiază contestația, aceasta nu are obiect de analiză și prin urmare AM PR Centru o va considera neîntemeiată.

Contestațiile se depun în termen de maxim 30 zile calendaristice de la data înștiințării de către AM PR Centru a rezultatului asupra procesului de evaluare, selecție și contractare.

ATENȚIE! Contestațiile depuse după termenul anterior menționat de 30 de zile calendaristice vor fi respinse, rezultatul obținut în cadrul procesului de evaluare și contractare fiind menținut.

Contestatarul nu poate să depună documente noi în susținerea cauzei și nu poate să modifice conținutul cererii de finanțare.

Contestațiile vor fi soluționate în termen de 30 zile calendaristice de la data înregistrării contestației la AM PR Centru.

Contestația poate fi retrasă de contestatar până la soluționarea acesteia, prin solicitarea în scris de retragere a contestației depusa la AM PR Centru. **Retragerea contestației se poate realiza doar de către reprezentantul legal.**

Prin retragerea contestației se pierde dreptul de a se înainta o nouă contestație în interiorul termenului general de depunere a acesteia.

Decizia AM PR Centru privind soluționarea contestațiilor este finală, iar contestatarul nu mai poate înainta la AM PR Centru o nouă contestație pe marginea aceluiași subiect. În cazul în care contestatarul este nemulțumit de modul de soluționare a contestației de către AM PR Centru, se

poate adresa instanțelor de judecată abilitate în conformitate cu prevederile Legii 554/2004 privind contenciosul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

Termenele de 30 de zile calendaristice prevăzute în prezenta secțiune se vor socoti pe zile libere, fără a intra în calcul ziua când termenul începe să curgă și nici ziua când acesta se împlinește.

8.9. Contractarea proiectelor

După finalizarea evaluării tehnice și financiare a cererilor de finanțare, autoritatea de management, demarează etapa de contractare.

Intrarea în etapa de contractare este adusă la cunoștința solicitantului prin aplicaţia informatică MySMIS2021 /SMIS2021+. Urmare aplicării mecanismului de selecție descris mai sus, solicitanţii ale căror rezultate confirmă îndeplinirea condiţiilor pentru selecţie sunt notificaţi cu privire la trecerea în etapa de contractare, în termen de 5 zile lucrătoare de la data finalizării etapei de evaluare tehnică şi financiară, respectiv de la data soluţionării contestaţiilor.

8.9.1. Verificarea îndeplinirii condițiilor de eligibilitate

În etapa de contractare, în condițiile din Ghidul solicitantului, solicitanților li se solicită de către autoritatea de management, după caz, prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+ să facă dovada celor declarate prin declarația unică, respectiv să prezinte documentele justificative prin care fac dovada îndeplinirii tuturor condițiilor de eligibilitate.

Solicitantul are obligația de a transmite documentele obligatorii solicitate în etapa de contractare, sub sancțiunea respingerii cererii de finanțare, în termen de 15 zile lucrătoare, calculat de la data primirii solicitării. Prin excepție, acest termen poate fi prelungit o singură dată de către AM PR Centru, în baza unei justificări fundamentate, cu un termen de maxim 5 zile lucrătoare.

În situația asigurării interoperabilității cu bazele de date administrate de alte instituții publice în conformitate cu prevederile OUG 23/2023, cu modificările și completările ulterioare sau în situația asigurării accesului la respectivele sisteme, date sau registre, inclusiv prin interogarea sistemelor, bazelor de date și după caz, a registrelor, prin intermediul unor servicii online pentru furnizarea de date actualizate sau de validare a datelor din respectivele registre/baze de date sau prin alte mecanisme, AM nu va mai cere solicitantului să prezinte documentele și informațiile necesare în vederea confirmării realității informațiilor din declarația unică, pe care le poate obține în mod direct în baza consimțământului solicitantului (se vor avea în vedere prevederile Declarației unice), cu respectarea prevederilor legale privind protecția datelor cu caracter personal.
De asemenea, în scopul efectuării verificărilor de management /auditului, AM va utiliza informațiile disponibile în sistemul ARACHNE, iar datele disponibile în sistemul informatic vor fi exportare în ARACHNE. In acest scop, datele disponibile în bazele de date vor fi prelucrate în vederea identificării indicatorilor de risc, în etapele de verificare și pe parcursul derulării

proiectelor în cadrul verificărilor de manangement, în scopul îndeplinirii activităților specifice, cu respectarea prevederilor legale.

Pentru avizele, autorizațiile emise, solicitanții au obligația să se asigure că la emiterea ordinului de începere a execuției lucrărilor sunt îndeplinite toate condițiile legale pentru executarea acestora.

După primirea tuturor documentelor obligatorii solicitate, AM PR Centru va verifica și poate solicita clarificări în etapa de contractare, în legătură cu documentele verificate, cu respectarea principiului tratamentului egal și nediscriminării. Termenele de răspuns la solicitările de clarificări nu pot depăși cumulat 15 zile lucrătoare. În acest sens, solicitantul are obligația să răspundă la clarificări în termenul comunicat de AM PR Centru, cu respectarea termenului de maxim 15 zile lucrătoare de răspuns, calculat de la data primirii solicitării de clarificări, sub sancțiunea respingerii cererii de finanțare.

În cazuri excepționale și pentru motive independente de solicitant, la solicitarea acestora, procesul de contractare poate fi suspendat, sub condiția ca perioada de suspendare să nu afecteze proiectul, astfel încât să se asigure implementarea acestuia în condiții optime, în conformitate cu cererea de finanțare și cu încadrare în perioada de programare. Perioadele cumulate de suspendare nu pot depăși 45 de zile calendaristice.

Verificarea îndeplinirii condițiilor de eligibilitate se realizează pe baza informațiilor și documentelor prezentate de solicitant, inclusiv a răspunsurilor la solicitările de clarificări, a informațiilor și documentelor care pot fi accesate, obținute sau puse la dispoziția autorității de management, din bazele de date administrate de alte instituții publice, prin implementarea măsurilor de interoperabilitate /interogare a sistemelor/bazelor de date/rapoartelor precum și a informațiilor și a documentelor care au însoțit cererea de finanțare disponibile în sistemul informatic MySMIS2021/ SMIS2021+.

În cazul acestui apel de proiecte, vizita la fața locului se va realiza în etapa de contractare, pentru un eșantion de cel puțin 10% din proiectele pentru care se demarează etapa de contractare. La această vizită va participa un expert din partea AM PR, vizita având drept scop verificarea măsurii în care spațiul destinat implementării proiectului este adecvat realizării investiției propuse în cererea de finanțare. Din partea solicitantului, la vizita la fața locului va participa reprezentantul legal al solicitantului/împuternicit al acestuia.

Vizita în teren se va realiza în termenul de 15 zile lucrătoare aferent solicitărilor de clarificări, în caz contrar proiectul fiind exclus din procesul de contractare.

Nu se va prelua niciun document la etapa de vizită la fața locului, iar cu ocazia acesteia nu trebuie să se aducă clarificări suplimentare ori informații care nu se regăsesc în cererea de finanțare depusă.

8.9.2. Decizia de acordare/respingere a finanțării

Ca urmare a verificării îndeplinirii condițiilor de eligibilitate, AM emite decizia de aprobare a finanțării, respectiv decizia de respingere a finanțării.

Pentru proiectele selectate, în baza deciziei de aprobare a finanțării, AM va proceda la încheierea contractului de finanțare.

AM PR Centru emite decizia de respingere a finanțării, în etapa de contractare, cu menționarea motivelor de respingere, dacă intervine cel puțin una dintre următoarele situații, fără ca enumerarea să excludă alte condiții specifice prevăzute în ghidul solicitantului:

a) solicitantul nu face dovada că cele declarate prin Declarația unică sunt conforme cu realitatea și corespund cerințelor ghidului solicitantului;
b) solicitantul nu transmite documentele obligatorii solicitate în etapa de contractare în termen de maxim 15 zile lucrătoare, calculat de la data primirii solicitării și/sau nu răspunde la clarificări în termenul de maxim 15 zile lucrătoare, calculat de la data primirii solicitării de clarificări.

Decizia de respingere a finanțării se aduce la cunoștința solicitantului prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+, iar împotriva deciziei de respingere a finanțării, solicitantul poate formula contestație pe cale administrativă, la autoritatea de management, în termen de 30 de zile calendaristice, calculat de la data primirii acesteia prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+.

Proiectele respinse în această etapă procedurală pot fi redepuse în cadrul acestui apel de proiecte, cu respectarea termenului limită de depunere a cererilor de finanțare. Toate proiectele redepuse sunt considerate din punct de vedere procedural proiecte nou-depuse

8.9.3. Definitivarea planului de monitorizare a proiectului

Pe baza informațiilor incluse în cererea de finanțare și, dacă este cazul, a informațiilor suplimentare solicitate beneficiarului, AM PR Centru verifică și validează indicatorii de etapă care sunt prevăzuți în Planul de monitorizare a proiectului.

Indicatorii de etapă se corelează cu activitatea de bază declarată de beneficiar în cererea de finanțare, precum și cu rezultatele așteptate ale proiectului. Primul indicator de etapă poate fi stabilit la un interval de o lună, dar nu mai mult de 6 luni, calculat din prima zi de începere a implementării proiectului, așa cum este prevăzută în contractul de finanțare.

Prin excepție, dacă data de începere a implementării proiectului este anterioară datei de semnare a contractului de finanțare, primul indicator de etapă va fi raportat la data semnării contractului de finanțare. În cazul proiectelor de investiții, indicatorii de etapă se raportează atât la stadiul pregătirii și derulării procedurilor de achiziții, cât și la progresul execuției lucrărilor, achiziției utilajelor și realizării tuturor activităților, aferente activității de bază.

Prevederi explicite referitoare la indicatorii de etapă, inclusiv informații privind indicatorii de etapă și a criteriilor și documentelor prin care se poate demonstra realizarea acestora în etapa de implementare a proiectului, se regăsesc în Planul de monitorizare**, Anexa 14** a prezentului ghid.

8.9.4. Semnarea contractului de finanțare/emiterea deciziei de finanțare

Contractul de finanțare se generează de sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+ și se semnează numai în format electronic de către reprezentantul legal/persoanele împuternicite ale autorității de management și reprezentantul legal al beneficiarului.

Semnarea contractului de către beneficiar se va realiza în maxim 5 zile lucrătoare de la data notificării AM PR Centru. În cazul în care contractul de finanțare nu poate fi semnat în termenul de 5 zile lucrătoare (fără existența unei justificări rezonabile), se consideră drept refuz al beneficiarului de a semna contractul, cererea de finanțare urmând a fi exclusă din procesul de contractare și respinsă de la finanțare.

Semnarea contractului de finanțare trebuie să se încadreze în termenul maxim prevăzut la art. 11 din OUG 23/2023 privind instituirea unor măsuri de simplificare şi digitalizare pentru gestionarea fondurilor europene aferente Politicii de coeziune 2021-2027, cu modificările și completările ulterioare, calculate de la închiderea apelului de proiecte.

9. ASPECTE PRIVIND CONFLICTUL DE INTERESE

Pe parcursul derulării procesului de evaluare, selecție, contractare, implementare si pe perioada de durabilitate a proiectului, solicitanții de finanțare au obligația de a respecta toate prevederile legale naționale si europene în vigoare cu privire la conflictul de interese. Reprezentatul legal al solicitantului are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru a evita apariția sau pentru a înlătura orice situație de natură să determine un conflict de interese, pe toată perioada menționată mai sus, începând cu data depunerii cereri de finanțare. Totodată, reprezentantul legal al solicitantului are obligația de a informa AM PR Centru despre orice situație are cunoștință si care este de natură să dea naștere unui conflict de interese.

Pe parcursul derulării procesului de evaluare, selecție, contractare, implementare si pe perioada de durabilitate a proiectului, AM PR Centru va lua toate măsurile necesare pentru a evita apariția sau pentru a înlătura orice situație de natură să determine un conflict de interese, în conformitate cu prevederile naționale și europene în vigoare aplicabile.

Persoanele implicate în elaborarea și implementarea proiectelor sunt obligate să evite crearea unei situații de conflict de interese. Acestea trebuie să-și exercite imparțial și obiectiv atribuțiile, funcțiile deținute/încredințate și să se abțină de la orice acte sau fapte care implică familia, viața afectivă, afinitățile politice/naționale, interesul economic sau orice alt interes personal sau direct. Astfel, persoanele implicate vor lua decizii numai pe criterii obiective de natură juridică/tehnică/economică și altele asemenea, întemeindu-se pe dovezi suficiente și adecvate.

10. ASPECTE PRIVIND PRELUCRAREA DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Conform prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 (GDPR) privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE, datele personale ale reprezentanților legali ai solicitanților/beneficiarilor, împuterniciților, persoanelor nominalizate în echipa de proiect/evidențiate în documentele proiectului vor fi prelucrate ca urmare a procesului de încărcare a informațiilor în sistemul informatic.

Datele cu caracter personal evidențiate in cererea de finanțare și anexele sale, in documentele transmise de beneficiar ulterior semnării contractului de finanțare, vor fi prelucrate în cadrul activității de evaluare, selecție, contractare și implementare a proiectului depus spre finanțare sau contractat în cadrul PR Centru, precum si pe perioada de durabilitate, în baza Regulamentului UE 679/2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95 / 46 / CE (Regulamentul general privind protecția datelor), precum și stocate/arhivate conform normelor legale incidente.

Prin intermediul Declarației unice, solicitanții își vor exprima acordul cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către AM PR Centru în cadrul procesului de evaluare și contractare și în cadrul verificărilor de management/audit/control, în scopul îndeplinirii activităților specifice, cu respectarea prevederilor legale.

O informare cu privire la politica de confidențialitate a datelor utilizată în cadrul ADR Centru se regăsește la adresa http://www.adrcentru.ro/politica-confidentialitate-date/.

11. ASPECTE PRIVIND MONITORIZAREA TEHNICĂ ȘI RAPOARTELE DE PROGRES

Procesul de monitorizare se realizează pe baza contractului de finanțare și a anexelor la acesta, instrumentul principal utilizat în activitățile de monitorizare a proiectelor fiind reprezentant de Planul de monitorizare a proiectului.

Activitatea de monitorizare reprezintă un mecanism de colectare și analiză sistematică a informațiilor privind activitățile, indicatorii și rezultatele proiectului, de urmărire a respectării planului de monitorizare a proiectului și realizării indicatorilor de etapă prevăzuți în planul de monitorizare, precum și comunicarea și utilizarea informațiilor obținute despre progresul proiectului.

11.1. Rapoartele de progres

In procesul de monitorizare a proiectelor se elaborează rapoarte de progres, documente care vor fi întocmite și transmise în baza prevederilor contractului de finanțare și Manualului Beneficiarului disponibil pe www.regiocentru.ro, utilizând modelul standard cuprins in anexele Ordinului MIPE nr. 1777/2023.

Raportul de progres se generează prin sistemul informatic MySMIS2021 de către beneficiar și se transmite trimestrial, în termen de 30 de zile de la finalizarea perioadei de raportare.

Autoritatea de management poate să aplice măsurile corective prevăzute în contractul de finanţare pentru cheltuielile aferente perioadei de raportare solicitate la rambursare în cazul nerespectării repetate a termenului de depunere a raportului, care conduce la apariţia de decalaje între progresul fizic la nivelul ţintelor asumate şi stadiul din rapoartele de progres şi pe care are obligaţia de a le prevedea în contractul de finanţare.

Rapoartele de progres sunt întocmite de beneficiari și transmise cu scopul de a prezenta în mod regulat informații referitoare la stadiul derulării proiectului, în scopul urmăririi progresului proiectelor și stadiul îndeplinirii indicatorilor de realizare și rezultat, a respectării planului de monitorizare a proiectului și a realizării indicatorilor de etapă din plan. Rapoartele de progres și documentele justificative care în însoțesc, conțin informații privind stadiul implementării proiectului, modul de desfășurare a activităților prevăzute în cererea de finanțare, rezultatele obținute, indicatorii realizați până în momentul raportării și probleme întâmpinate pe parcursul derulării proiectului.

Pentru perioada post-implementare, anual, beneficiarii vor întocmi și transmite prin sistemul informatic MYSMIS2021/SMIS2021 rapoarte privind caracterul durabil al proiectului/investitiei. Acest raport va prezenta situația investitei și va cuprinde informatii privind atingerea indicatorilor de rezultat, precum și privitoare la sustenabilitatea proiectului/investitiei.

11.2. Vizitele de monitorizare

În procesul de monitorizare a proiectelor se efectuează vizite de monitorizare și se elaborează rapoarte de vizită, întocmite utilizând modelul standard cuprins in anexele Ordinului MIPE nr.

1777/2023, vizite efectuate în conformitate cu prevederile contractului de finanțare și Manualului Beneficiarului disponibil pe www.regiocentru.ro

Vizitele de monitorizare pot fi vizite la fața locului, speciale de tip ad-hoc, încrucișate și ex-post, vizite pe teren la beneficiarii proiectelor, atât în perioada de implementare, cât și post-implementare, pe perioada în care beneficiarul are obligația de a asigura caracterul durabil al operațiunilor potrivit prevederilor art. 65 din Regulamentul (UE) 2021/1060, cu modificările și completările ulterioare.

Avand in vedere specificul acestui apel, in perioada de implementare a proiectului, AM PR Centru va putea efectua o vizită la fața locului și la momentul finalizării etapei 1 din proiect.

11.3. Mecanismul specific indicatorilor de etapă. Planul de monitorizare

Beneficiarul este responsabil pentru implementarea proiectului în condițiile specificate în contractul de finanțare, instrumentul principal utilizat în activitățile de monitorizare a proiectelor fiind reprezentant de Planul de monitorizare a proiectului, anexă a contractului de finanțare.

Planul de monitorizare a proiectului cuprinde indicatorii de etapă stabiliți pentru perioada de implementare a proiectului pe baza cărora se monitorizează și se evaluează progresul implementării proiectului, precum și condițiile și documentele justificative pe baza cărora se evaluează și se probează îndeplinirea acestora, în vederea atingerii obiectivelor și țintelor finale ale indicatorilor de realizare și de rezultat prevăzuți în cererea de finanțare și asumați în contractul de finanțare. Planul de monitorizare include, de asemenea, valorile țintelor finale ale indicatorilor de realizare și de rezultat care trebuie atinse ca urmare a implementării proiectului, precum și valorile de bază/de referință ale acestora.

Autoritatea de management are obligația de a monitoriza îndeplinirea indicatorilor de etapă și va sprijini beneficiarul pentru a identifica soluții adecvate pentru îndeplinirea indicatorilor de etapă și pentru buna implementare a proiectelor care fac obiectul contractului de finanțare

În termen de 5 zile lucrătoare de la termenul prevăzut pentru un indicator de etapă, beneficiarul încarcă documentele justificative care probează îndeplinirea acestuia, iar autoritatea de management verifică și confirmă îndeplinirea sau, după caz, neîndeplinirea acestuia în termen de 5 zile lucrătoare de la data la care documentele trebuiau/au fost încărcate de către beneficiar.

Dacă indicatorii de etapă sunt definiți în strictă corelare cu activitățile planificate în perioadele care fac obiectul rapoartelor de progres, îndeplinirea indicatorului de etapă la finalul perioadei pentru care se face raportarea se probează prin raportul de progres și prin documentele justificative care îl însoțesc, la termenul stabilit pentru depunerea raportului de progres. Pentru confirmarea îndeplinirii indicatorului de etapă, autoritatea de management poate solicita clarificări sau inițiа o vizită de monitorizare, caz în care se suspendă termenul de validare.

Prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+ se emit atenționări automate către beneficiar și autoritatea de management cu cel puțin 10 zile calendaristice înaintea termenului prevăzut la alineatul anterior și se notifică beneficiarul și autoritatea de management cu privire la respectarea termenului stabilit pentru încărcarea documentelor justificative aferente unui indicator de etapă.

În cazul nerespectării termenului prevăzut, prin sistemul informatic MySMIS2021SMIS2021+ se blochează posibilitatea de încărcare a documentelor, ulterior beneficiarul putând solicita,

motivat, autorității de management deblocarea aplicației pentru încărcarea documentelor justificative care probează realizarea indicatorului de etapă.

În situația îndeplinirii cu întârziere a unui indicator de etapă, beneficiarul poate face dovada îndeplinirii acestuia, ulterior, și prin rapoartele de progres sau cu ocazia vizitelor de monitorizare, iar autoritatea de management înregistrează în sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+ îndeplinirea cu întârziere a unui indicator de etapă

În cazul neîndeplinirii unui indicator de etapă, autoritatea de management sprijină beneficiarul pentru identificarea și stabilirea de posibile măsuri de remediere și urmărește atingerea indicatorilor de etapă prin activitățile curente de monitorizare, în funcție de riscurile identificate.

Neîndeplinirea unui indicator de etapă nu are implicațiile unei nereguli sau unei fraude, așa cum sunt acestea definite la art. 2 alin. (1) lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare.

Cu excepția primului indicator de etapă, în cazul neîndeplinirii celorlalți indicatori de etapă la termenele prevăzute în planul de monitorizare, actualizat prin actele adiționale aprobate, autoritatea de management poate aplica, în funcție de analiza obiectivă și riscurile identificate, în condițiile prevăzute în contractul de finanțare, următoarele măsuri:

a) întreruperea termenului de plată pentru cererile de plată/cererile de prefinanțare/cererilor de rambursare până la îndeplinirea indicatorului de etapă, cu condiția ca îndeplinirea indicatorului să survină în perioada prevăzută la art. 74, alin (1) lit. b din Regulamentul (UE) 2021/1060, cu modificările și completările ulterioare;
b) respingerea, în tot sau în parte, a cererii de plată/cererii de prefinanțare/cererii de rambursare, în condițiile art. 25 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 133/2021, dacă nu au fost transmise dovezile privind îndeplinirea indicatorului de etapă în termenul specificat la lit. a); Sumele respinse pot fi incluse de beneficiar și resolicitare la plată, în condițiile îndeplinirii indicatorului de etapă, în prima cerere de rambursare depusă după îndeplinirea respectivului indicator de etapă
c) aplicarea unor penalități de întârziere, stabilite ca procent din valoarea cererii de plată/cererii de prefinanțare/cererii de rambursare, în funcție de valoarea resurselor financiare prevăzute pentru îndeplinirea indicatorului de etapă raportat la valoarea respectivei cererii sau ca procent în limita a 5% din valoarea eligibilă a contractului de finanțare, în situația neîndeplinirii a 3 indicatori de etapă consecutivi din motive imputabile beneficiarului;
d) suspendarea implementării proiectului, până la încetarea cauzelor obiective care afectează derularea activităților și atingerea indicatorilor de etapă;
e) rezilierea contractului de finanțare de către autoritatea de management;
f) alte măsuri specifice prevăzute în contractual de finanțare, cu respectarea prevederilor naționale și regulamentelor europene aplicabile.

În cazul nerealizării indicatorilor de etapă din primul an de implementare în decurs de 6 luni de la finalizarea primului an de implementare, din motive imputabile beneficiarului, precum și în situația unor întârzieri semnificative în îndeplinirea indicatorilor de etapă care afectează substanțial sau fac imposibilă realizarea obiectivelor și atingerea rezultatelor proiectului asumate prin contractul de finanțare, AM PR Centru poate proceda la rezilierea contractului de finanțare potrivit prevederilor art. 37 și 38 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 133/2021 și recuperarea sumelor deja plătite beneficiarului.

Măsurile pentru neîndeplinirea indicatorilor de etapă se vor aplica gradual.

Planul de monitorizare al proiectului poate face obiectul unor modificări prin act adițional la contractul de finanțare.

Prevederile mentionate anterior, nu vizeaza indicatorul de etapa ***" Analiza riscului in proiectul de CD (esecul in cercetare)"***- termen de realizare – la finalul etapei 1 de CD. Astfel, **in 30 zile de la finalizarea etapei 1**, beneficiarul are obligația de a transmite, în vederea validării nivelului de maturitate tehnologică, **raportul de evaluare tehnologică** realizat de catre o organizație de cercetare, inclusă in Registrul Potențialilor Contractori, care deține, in protofoliu propriu, proiecte de CD din domeniul de specializare inteligentă selectat de solicitant. Din raportul de evaluare trebuie sa rezulte:

- ✓ Denumire rezultat de CDI valorificat, inclusiv domeniul de specializare inteligentă;
- ✓ Nivelul de maturitate tehnologică atins;
- ✓ Gradul de noutate/originalitate al soluţiilor, metodelor, instrumentelor de lucru propuse, nivelul parametrilor de performanţă şi calitate ai soluţiei propuse, gradul de conformitate cu cerinţele reglementarilor şi standardelor corespunzătoare de nivel european sau internaţional (calitate, mediu, risc etc). Gradul de noutate al inovatiei vizează noutate la nivel european/national, noutate pentru industria națională sau piața pe care operează compania, noutate pentru companie);
- ✓ Tipul de rezultat urmarit (produs nou, produs modernizat semnificativ, tehnologie nouă, tehnologie modernizată semnificativ etc
- ✓ Gradul de manufacturabilitatea (posibilitatea de fabricare), viabilitatea conceptului din punct de vedere tehnic şi/sau economic, financiar pentru a produce şi comercializa rezultatele proiectului (punerea în piață a produselor si/sau proceselor/tehnologiilor/serviciilor rezultatelor cercetării).
- ✓ Analiza riscului in proiectul de CD

În cazul în care raportul de evaluare tehnologică, se previzionează/ constată eşecul de CD, se întrerup definitiv activitățile de CD in cadrul contractului de finanțare, precum şi finanţarea acestora. Excepție de la regula de mai sus, activitatea de publicare a rezultatelor cercetării (se va transmite dovada publicării a rezultatului cercetării în reviste de specialitate), respectiv transmiterea la AM PR Centru a livrabilelor rezultate in funcție de TRL (Livrabilele includ rezultatele testelor pentru ansamblul de componente, cu evidențierea apropierii (sau diferențelor) în raport cu funcționalitatea și performanțele așteptate/ Livrabilele includ rezultatele testelor de laborator, analiza diferențelor între condițiile de laborator, analiza semnificației testelor de laborator pentru funcționarea sistemului real/ Livrabilele includ informații asupra testelor, eventualele efecte de scară, și interpretarea posibilelor diferențe induse de acestea în raport cu situația aplicației concrete).

Eşecul de CD nu impune recuperarea fondurilor cheltuite. Eşecul în cercetare corespunde situaţiilor în care, în urma derulării corespunzătoare a activităților prevăzute într-un proiect de cercetare, cu obținerea livrabilelor asumate conform contractului de finanțare, rezultatele obținute nu concordă cu cele preliminate. Proiectele de cercetare au caracter aplicativ si au ca obiective realizarea unei tehnologii sau produs nou, obținerea unor indicatori performanți de eficiență/calitate, modernizări și intensificări de procese într-un flux de fabricație etc. In structura activităților, rolul principal îl au activitățile dezvoltarii experimentale cu subcomponete ca:planificarea experimentelor, metodologii, teste, tehnici de calcul, modelari si optimizari, simulari, experimentari de laborator, pilot si uneori si industriale, etc.

Analiza riscului, respectiv esecul de CD, se poate previziona/constata de catre Beneficiar, oricând pe perioada derulării etapei 1, Beneficiarul avand obligația de a notifica AMPR Centru în termen de 5 zile lucrătoare de la data constatarii. In aceasta situatie, se va transmite catre AM PR Centru raportul de maturitate tehnologică mentionat anterior emis de catre o organizație de cercetare acreditata.

Dacă se constată că, din vina proprie a beneficiarului, nu s-au realizat etapele/activitățile și obiectivele prevăzute în proiectul de CD pentru care s-a primit finanțare, derularea proiectului se întrerupe și finanțarea se va recupera integral.

Se va determina dacă:

1. Echipa de cercetare a proiectului a respectat contractul de finanțare, desfășurând cu bună credință activitățile prevăzute, chiar dacă rezultatele nu sunt cele preliminate (aşteptate). Acest caz cade sub incidența riscului cercetării;

2. Echipa de cercetare a proiectului a derulat neadecvat activitățile prevăzute în contractul de finanțare sau nu le-a realizat, fără să notifice AM PR Centru asupra motivelor care au condus la această situație. În aceste condiții, nerealizările sunt imputabile Beneficiarului, iar AM PR Centru poate solicita returnarea fondurilor utilizate necorespunzător.

Procesul de identificare și certificare a situațiilor ce se încadrează sub incidența riscului cercetării implică examinarea:
1. Modului de derulare a activităților în cadrul proiectului, în conformitate cu cererea de finanțare, anexă la contractul de finanțare (respectarea conținutului și a calendarului);
2. Modului de obținere a rezultatelor (teoretice sau experimentale), inclusiv realizarea livrabilelor asociate obiectivelor/activităților, chiar dacă acestea diferă de cele preliminate în cererea de finanțare;
3. Modalității de comunicare cu AM PR Centru în ceea ce privește neconcordanțele apărute între rezultatele obținute pe parcursul derulării proiectului și cele prevăzute inițial în cererea de finanțare.
În baza raportului de evaluare tehnologică realizat de catre o organizație de cercetare, inclusă in Registrul Potențialilor Contractori, care detine, in protofoliu propriu, proiecte de CD din domeniul de specializare inteligentă selectat de solicitant, AM PR Centru acceptă eșecul în cercetare, fără a exista obligativitatea recuperării fondurilor cheltuite de la bugetul de stat.
Dacă se constată că, din vina proprie a Beneficiarului, nu s-au realizat etapele/activitățile și obiectivele prevăzute în planul de afaceri pentru care s-a primit finanțare, derularea proiectului se întrerupe și cota de finanțare alocată de la bugetul programului se restituie AM PR Centru.

Eşecul de CD acceptat de AM PR Centru, care nu impune recuperarea finanțării acordate, se incadreaza in urmatoarele situatii:

a) în cazul în care acest lucru este impus de studii de fezabilitate, piaţă, impact şi altele asemenea, elaborate pe durata realizării proiectului de CD;
b) când, datorită prelungirii duratei de realizare a proiectului de CD peste cea estimată iniţial, rezultatele cercetărilor devin uzate moral/depăşite tehnic;
c) în cazul în care, pe durata realizării proiectului de CD, apar modificări în concepţia de dotare a structurii beneficiare, pentru care nu mai sunt necesare sau sunt excluse rezultatele cercetărilor;
d) în cazul în care rezultatele obținute nu concordă cu cele preliminate (ipotezele de lucru nu sunt confirmate, funcţionalitatea nu este validată).

d) alte situaţii în care, în diverse etape ale procesului de CD, se constată că există premisele ca rezultatele cercetărilor să nu îndeplinească în totalitate cerinţele tehnico-operaţionale de prag minim iniţiale, stabilite prin termenii de referinţă.
e) obținerea in mod repetat a unor rezultate experimentale negative, nereprezentative, care nu corespund la obiectivele prestabilite.

Nu se considera eșec în cercetare:

1. **Expertiza si experienta** insuficienta cercetatorilor responsabili în realizarea proiectului si mai ales în înlaturarea riscurilor sau reducerea probabilității si impactului acestora. Expertiza si experienta se reflecta in calitatea obiectivelor propuse, tehnici si metodologii alese, în stabilirea parametrilor si indicilor, in adaptare strategiei de cercetare, in evaluarea si interpretarea corecta a rezultatelor experimentale etc., care se regasesc in „know-how”-ul aplicat al cercetării. Gradul de cunoastere al tehnologiilor, a tehnicii, practicii industriale, deasemena reflecta in luarea deciziilor si calitatea alegirilor care intervin in actul cercetării.
2. **Know-how neadecvat,** nivel scazut in aplicarea experimentelor active sau neaplicarea lor. Metodele „experiment design” presupun : controlul factorilor variabili in limitele acceptantei criterilor statistice, asigurarea reprezentavitatii loturilor experimentale materialelor, repetabilitatii probelor experimentale paralele, controlul concordantei modelelor etc. O planificare corecta si detaliata a experimentelor asigura o expunere mai mica fata de riscurile in cercetare.
3. **Informatii inexacte**. In timpul experimentarilor prelevam un volum mare de informatii care au naturi diferite, ca – analize, inregistrarii, masurari etc. In practica cercetării este foarte usor sa aluneci spre deviere in interpretarea rezultatelor daca nu ai un sistem de control si de selectie a informatiilor prelevate. Aici vorbim despre precizia si reprezentativitatea, doi parametrii foarte importanti pe care nu trebuie sa ii pierdem din vedere. Deasemena un factor important poate fi dotarea invechita care nu corespunde exigentelor actuale privind calitatea informatiei.
4. **Transferul incorect** al rezultatelor experimentale, laborator – pilot – industrial. De obicei in laborator construim modele fizice bazandu-ne pe o metoda aleasa de simularea procesului industrial. Alegerea unei metode incorecte duce la devierea rezultatelor. Aici avem de-a face cu experienta colectiva sau individuala cumulata in timp. Un model experimental trebuie verificat preliminar din punct de vedere al similitudinii. Un proiect de cercetare care se bazează pe un model neverificat este expus riscului, sau în WBS-ul proiectului trebuie prevăzute activități pe această direcție.

12. ASPECTE PRIVIND MANAGEMENTUL FINANCIAR

În procesul de implementare a proiectelor, Autoritatea de Management utilizează atât mecanismul cererilor de plată, cât și cel al rambursării cheltuielilor efectuate, precum si posibilitatea de acordarea a unei prefinanțări Beneficiarilor, la solicitarea acestora.
Mecanismul cererilor de prefinanțare/plată/rambursare are în vedere verificarea de către AM PR Centru a eligibilității cheltuielilor aferente implementării unui proiect, urmând ca plățile să se efectueze numai dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile de eligibilitate prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 873/2022 pentru stabilirea cadrului legal privind eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiari în cadrul operațiunilor finanțate în perioada de programare 2021-2027 prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă, în termenele și condițiile prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 133/2021. Aceste termene sunt respectate pentru toate etapele proceselor de verificare şi autorizare realizate la nivelul Autorității de Management.

Detalii privitoare la cele menționate mai sus, precum si documentele obligatorii necesar a fi depuse se regăsesc in Manualul Beneficiarului, disponibil pe https://www.regiocentru.ro/documente-utile, precum și în Contractul de finanțare.

12.1. Mecanismul cererilor de prefinanțare

Cererea de prefinanțare reprezintă cererea depusă de către un beneficiar prin care se solicită Autorității de Management virarea sumelor necesare pentru plata cheltuielilor necesare implementării proiectelor finanțate din fonduri europene, fără depășirea valorii totale eligibile a contractului de finanțare, așa cum sunt prevăzute în bugetele contractelor.
Beneficiarii vor întreprinde măsurile necesare deschiderii unui cont de disponibil la unitățile teritoriale ale Trezoreriei statului/instituții financiare bancare, în vederea încasării, după verificarea Cererilor de prefinanțare, a sumelor solicitate
Pentru verificarea cererii de prefinanțare, experții din cadrul AM PR Centru au la dispoziție un termen de maxim **15 zile lucrătoare** de la data depunerii cererii de către beneficiar. În cazul în care sunt necesare clarificări, termenul anterior menționat se întrerupe pe perioada clarificărilor, fără ca durata cumulată de întrerupere a acestora să poată depăși 10 zile lucrătoare.
Condițiile acordării prefinanțării, termenele procedurale aplicabile, precum și conținutul dosarului cererii de prefinanțare se regăsesc în Manualul beneficiarului disponibil pe www.regiocentru.ro.

12.2. Mecanismul cererilor de plată

Cererea de plată reprezintă cererea depusă de către un beneficiar prin care se solicită Autorității de Management virarea sumelor necesare pentru plata cheltuielilor eligibile, rambursabile, conform contractului de finanțare, în baza facturilor, facturilor de avans, statelor privind plata salariilor, a statelor/centralizatoarelor pentru acordarea burselor, subvențiilor, premiilor și onorariilor.
Beneficiarii vor întreprinde măsurile necesare deschiderii unui cont de disponibil la unitățile teritoriale ale Trezoreriei statului/instituții financiare bancare, în vederea încasării, după verificarea cererilor de plată, a cheltuielilor rambursabile și a contravalorii taxei pe valoarea adăugată (conform contractului de finanțare) aferentă cheltuielilor eligibile

Pentru verificarea cererii de plata, experții din cadrul AM PR Centru au la dispoziție un termen de maxim 20 zile lucrătoare de la data depunerii acesteia de către beneficiar. În cazul în care sunt necesare clarificări, termenul anterior menționat se întrerupe pe perioada clarificărilor, fără ca durata cumulată de întrerupere a acestora să poată depăși 10 zile lucrătoare.

Detalii privind mecanismul cererilor de plată, termenele procedurale aplicabile, precum si conținutul dosarului cererii de plată se regăsesc în Manualul beneficiarului disponibil pe www.regiocentru.ro.

12.3. Mecanismul cererilor de rambursare

Cererea de rambursare reprezintă cerere depusă de către un beneficiar prin care se solicită Autorității de Management virarea sumelor aferente cheltuielilor eligibile efectuate conform contractului de finanțare sau prin care se justifică utilizarea prefinanțării.

Beneficiarii vor întreprinde măsurile necesare deschiderii unui cont de disponibil la unitățile teritoriale ale Trezoreriei statului/ instituții financiare bancare, în vederea încasării, după verificarea cererilor de rambursare, a cheltuielilor rambursabile și a contravalorii taxei pe valoarea adăugată (conform contractului de finanțare) aferentă cheltuielilor eligibile.

Pentru verificarea cererii de rambursare, experții din cadrul AM PR Centru au la dispoziție un termen de maxim 20 zile lucrătoare de la data depunerii acesteia de către beneficiar. În cazul în care sunt necesare clarificări, termenul anterior menționat se întrerupe pe perioada clarificărilor, fără ca durata cumulată de întrerupere a acestora să poată depăși 10 zile lucrătoare.

Detalii privind mecanismul cererilor de rambursare, termenele procedurale aplicabile, precum si conținutul dosarului cererii de rambursare se regăsesc în Manualul beneficiarului disponibil pe www.regiocentru.ro.

12.4. Graficul cererilor de prefinanțare/plată/rambursare

Graficul cererilor de prefinanțare/plata/rambursare va fi atasat în etapa de contractare, reprezentând o anexa a contractului de finanțarea, acesta urmand a fi generat de sistemul informatic MySMIS2021/ SMIS2021+. Acesta va fi elaborat în baza informațiilor cuprinse în cererea de finanțare și anexele sale privitoare la calendarul activităților previzionate, planificarea achizițiilor necesar a fi derulate și bugetul proiectului.

În conformitate cu prevederile Contractului de finanțare, Graficul de a cererilor de prefinanțare/plată/rambursare a cheltuielilor va putea fi modificat prin Notificarea beneficiarului, care nu va face obiectul aprobării de către AM, cu respectarea conditionalităților stabilite prin Ghidul Solicitantului și detaliate prin Condițiile specifice aferente contractului de finanțare.

12.5. Vizitele la fața locului

In perioada de implementare a proiectului, AM PR va efectua cel puțin o vizită la faţa locului pe an, precum și vizite mixte realizate pe baza metodologiei privind efectuarea controalelor de gestiune pe baza analizei de risc împreună cu ofițerii financiari sau vizite speciale, dacă este cazul, în conformitate cu prevederile Manualului Beneficiarului.

Efectuarea vizitei pe teren va avea drept scop:

- Verificarea existenței livrabilelor (format fizic sau electronic) / bunurilor obținute în cadrul proiectului și corespondența acestora din punct de vedere tehnic și financiar cu cele din factură/contract de achiziție publică/procese-verbale;
- Verificarea corelării stadiului lucrărilor executate cu lucrările decontate pe parcursul implementării;
- Verificarea realizării activității de publicitate a proiectului, așa cum este prevăzut în contractul de finanțare;
- Verificarea stadiului de implementare, în conformitate cu Planul de monitorizare, respectiv dacă există întârzieri în implementarea proiectului.

13. MODIFICAREA GHIDULUI SOLICITANTULUI

13.1. Aspectele care pot face obiectul modificărilor prevederilor ghidului solicitantului

Aspectele prevăzute în cadrul prezentului Ghid se raportează la legislația în vigoare. Modificarea prevederilor legate în vigoare poate determina AM PR Centru să solicite documente suplimentare și/sau respectarea unor condiții suplimentare față de prevederile prezentului ghid, pentru conformarea cu modificările legislative intervenite.

Solicitanții la finanțare au obligația de a respecta legislația în vigoare la nivel național și european, inclusiv a modificărilor intervenite pe parcursul procesului de evaluare, selecție, contractare a proiectelor, modificări intervenite ulterior lansării prezentului ghid.

Identificarea unor aspecte ce pot îmbunătăți procesul de evaluare, selecție și contractare poate determina solicitări de documente suplimentare din partea AM PR Centru, solicitări la care potențialii beneficiari au obligația de a răspunde, în caz contrar cererea de finanțare putând fi respinsă din procesul de evaluare, selecție și contractare.

Pentru aplicarea celor menționate mai sus, AM PR Centru poate emite corrigendum-uri de modificare/ completare a prevederilor prezentului ghid, în cadrul cărora vor fi precizate dispozițiile tranzitorii cu privire la proiectele aflate în procesul de evaluare, selecție și contractare.

De asemenea, AM PR Centru poate emite instrucțiuni având ca obiect clarificări și interpretări ale prevederilor prezentului ghid, cu condiția ca acestea să nu modifice/să completeze prevederile acestuia

În funcție de modificările intervenite, AM PR Centru se va asigura de respectarea principiului privind tratamentul egal și nediscriminatoriu aplicabil tuturor solicitanților la finanțare, asigurând totodată și transparența sistemului de evaluare și selecție prin publicarea tuturor modificărilor și condițiilor suplimentare intervenite ulterior publicării prezentului ghid.

13.2. Condiții privind aplicarea modificărilor pentru cererile de finanțare aflate în procesul de selecție (condiții tranzitorii)

În situația în care este necesară emiterea de corrigendum-uri de modificare/ completare a prevederilor prezentului ghid sau de instrucțiuni privind clarificări și interpretări ale prevederilor prezentului ghid, în cuprinsul acestora vor fi precizate și dispozițiile tranzitorii cu privire la proiectele aflate în procesul de evaluare, selecție și contractare.

AM PR Centru se va asigura de respectarea principiului privind tratamentul egal și nediscriminatoriu aplicabil tuturor solicitanților la finanțare, asigurând totodată și transparența sistemului de evaluare și selecție prin publicarea tuturor modificărilor și condițiilor suplimentare intervenite ulterior publicării prezentului ghid.

14. ANEXE

Anexa 1 - Instrucțiuni de completare a formularului cererii de finanțare
Anexa 2 - Declarație Unică
Anexa 3 - Coduri_CAEN
Anexa 4 - Grila ETF
Anexa 5 - Grila de verificare eligibilitate și contractare
Anexa 6 - Plan de afaceri
Anexa 7 - Macheta financiară
Anexa 8 - Declarație privind încadrarea întreprinderii în categoria IMM
Anexa 8a - Încadrarea în categoriile IMM
Anexa 9 - Declarație privind privind eligibilitatea TVA
Anexa 10 - Declarație conformitate documente încărcate în MySMIS
Anexa 11 - Declarație privind ajutoarele de stat și minimis primite
Anexa 12 - Model hotărâre AGA
Anexa 13 - Tabel centralizator numere cadastrale
Anexa 14 - Planul de monitorizare
Anexa 15 - Contract de finanțare condiții generale și specifice
Anexa 16- Raport de maturitate tehnologică
Anexa 17- Categorii si subcategorii de cheltuieli eligibile aferente investițiilor eligibile finanțate prin ajutorul pentru proiecte de cercetare/ ajutor de minimis